

Faunabeheereenheid Zuid-Holland
T.a.v. art.5.1-2e
Postbus 85881
2508 CN DEN HAAG

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 00
E info@odh.nl
I www.odh.nl

Datum

Uw Brief

Ons Kenmerk
ODH-2014-00614181

Afdeling
Toetsing &
Vergunningverlening Milieu

Contactpersoon
art.5.1-2e

3 0 OKT. 2014

Bijlage(n)

Uw Kenmerk

Zaaknummer
00379391

Team
T&V Groen, Geluid, Lucht
& EV

Telefoonnummer
art.5.1-2e

Betreft

Aanwijzing ex artikel 67 Flora- en faunawet

Email
art.5.1-2e@odh.nl

BESLUIT genomen op **3 0 OKT. 2014**

Inleiding

Op 8 oktober 2014 ontvingen wij het verzoek van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland (verder: de FBE) tot het nemen van een besluit als bedoeld in artikel 67 Flora- en faunawet (verder: de wet). Verzocht wordt om jachthouders met schriftelijke toestemming van de FBE om op te treden in hun eigen jachtveld en jachtaktehouders aan wie de jachthouder deze toestemming heeft doorgegeven, aan te wijzen als categorie van personen die grauwe ganzen en kolganzen met alle toegestane middelen mogen verjagen met ondersteunend afschot van een half uur voor zonsopkomst tot zonsondergang van percelen met kwetsbare gewassen (akkerbouwgewassen, vollegrondsgroenten en nieuw ingezaaid grasland), gelegen in geheel Zuid-Holland met uitzondering van percelen gelegen in de volgende Natura 2000-gebieden:

- Biesbosch;
- Boezems Kinderdijk;
- Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein;
- Donkse Laagten;
- Grevelingen;
- Haringvliet;
- Hollands Diep;
- Duinen Goeree & Kwade Hoek;
- Nieuwkoopse Plassen & De Haeck;
- Oudeland van Strijen;
- Krammer-Volkerak;
- De Wilck;
- Zouweboezem.

Gevraagd wordt om de bestrijding van grauwe ganzen en kolganzen toe te staan gedurende de periode van 1 november 2014 tot 1 maart 2015.

Procedure

Voor de termijn van behandeling van de aanvraag is toepassing gegeven aan de beslistermijn zoals opgenomen in artikel 4:13 van de Algemene wet bestuursrecht.

Wettelijk kader

Grauwe gans (*Anser anser*) en kolgans (*Anser albifrons*) behoren beide tot de beschermde inheemse diersoorten als bedoeld in artikel 4 van de wet. Het is onder andere verboden om beschermde diersoorten te doden, te vangen en/of te verwonden (artikel 9 van de wet).

Artikel 67 van de wet maakt het mogelijk om in afwijking van de hierboven genoemde verboden personen of categorieën van personen aan te wijzen die daarbij toestemming krijgen voor het doden van bepaalde beschermde inheemse diersoorten. De diersoorten waarvoor het mogelijk is om een dergelijk besluit te nemen, staan opgesomd in Bijlage 1 als bedoeld in artikel 2 van de Regeling beheer en schadebestrijding dieren. In deze bijlage staan ook de grauwe gans en kolgans vermeld.

Een besluit als bedoeld in artikel 67 van de wet kan voor genoemde soorten worden genomen ter voorkoming van belangrijke schade aan o.a. gewassen, wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt.

Overwegingen

Aantallen en gunstige staat van instandhouding

De grauwe gans en de kolgans zijn iedere winter in grote aantallen in de provincie Zuid-Holland aanwezig. In de winter van 2012-2013 werden er 80.000 grauwe ganzen en 74.000 kolgansen geteld (seizoensmaximum). Bij de grauwe ganzen bestaat deze groep waarschijnlijk voor minder dan 30% uit trekkende ganzen, de groep kolgansen bestaat vrijwel geheel uit trekkende/overwinterende ganzen. Zowel voor de grauwe gans als de kolgans geldt dat de aantallen overwinterende ganzen in Nederland de laatste jaren sterk zijn toegenomen.¹ De aantallen kolgansen lijken inmiddels gestabiliseerd, bij de grauwe ganzen is er nog steeds sprake van een toename. De gunstige staat van instandhouding van deze soorten is niet in gevaar.

Beleid in de afgelopen jaren

Gedurende de afgelopen jaren voorzag het beleid in een systeem van foerageergebieden. Binnen deze gebieden dienden de ganzen met rust te worden gelaten. Daartegenover stond een vergoeding voor de betrokken agrariërs in een dergelijk gebied. Afschot van grauwe gans en kolgans was op alle typen percelen buiten de foerageergebieden toegestaan van een half uur voor zonsopgang tot zonsondergang. Hierbij was het type gewas waar afschot plaats vond, niet van belang.

Huidig beleid

De foerageergebieden en de bijbehorende vergoedingen bestaan niet meer. Uitgangspunt van het beleid² in Zuid-Holland is echter nog steeds dat er rust dient te worden geboden aan de groep trekkende ganzen. Op grond van het beleid kan gedurende de winter (1 november tot 1 maart) alleen verjaging van grauwe gans en kolgans van percelen met kwetsbare gewassen plaatsvinden, voor zover deze percelen zijn gelegen buiten Natura 2000-gebieden. Verjaging kan hierbij volgens het beleid worden ondersteund door afschot met het geweer. Hierbij geldt dat alle op het land aanwezige landbouwgewassen in de genoemde periode als kwetsbaar gewas worden gekwalificeerd, met uitzondering van oogstresten, groenbemester en overjarig grasland (=grasland dat is ingezaaid vóór 1 augustus). Dit betekent een sterke beperking van de mogelijkheden om ganzen met afschot te verjagen ten opzichte van het beleid in de afgelopen jaren.

Belangrijke schade

Kolgansen en grauwe ganzen veroorzaken vraatschade, vervuilingsschade en schade door verslemping van de bodem. Zoals eerder vermeld, worden alle in de periode 1 november tot 1 maart op het land aanwezige

¹ Bron: www.sovon.nl / Netwerk Ecologische Monitoring (Sovon, RWS, CBS)

² Ganzenbeleidskader Zuid-Holland en bijbehorende Bijlage Uitwerking Ganzenbeleidskader Zuid-Holland 2014, in te zien via www.zuid-holland.nl.

landbouwgewassen als kwetsbaar gewas gekwalificeerd, met uitzondering van oogstresten, groenbemester en overjarig grasland. Voor alle kwetsbare gewassen geldt dat kolganzen en grauwe ganzen hierop foerageren. Uit de schadecijfers van het Faunafonds blijkt dat zowel grauwe ganzen als kolganzen belangrijke schades³ kunnen aanrichten. Wij zijn van mening dat de aanwezigheid van ganzen op of nabij percelen met kwetsbare gewassen, impliceert dat er op die percelen sprake is van dreigende schade. Dit geldt temeer indien de ganzen zich hier bevinden, terwijl er op de betreffende percelen reeds preventieve middelen zoals vlaggen zijn ingezet. Wij betrekken in onze overwegingen tevens het feit van de grote (en in het geval van de grauwe gans jaarlijks toenemende) aantallen ganzen welke in de winterperiode verblijven in Zuid-Holland, hetgeen de dreiging van schade verhoogt.

Andere bevredigende oplossingen

Er zijn geen andere effectieve bevredigende oplossingen bekend ter beperking van de schade door ganzen, waaronder de kolgans en de grauwe gans. Alle bekende middelen (zoals linten, vlaggen, knalapparaten, verstoring door de mens, etc.), hebben slechts een kortdurend effect. Er treedt namelijk na korte tijd gewinning op. Het Faunafonds heeft naar vele alternatieve maatregelen onderzoek gedaan of laten doen, maar tot op heden is er geen bevredigend alternatief.⁴ Verjaging, ondersteund door afschot, blijkt verreweg de meest effectieve methode te zijn. Overigens zijn wij wel van mening dat afschot gedurende de periode 1 november tot 1 maart pas mag plaatsvinden nadat er op het betreffende perceel visuele preventieve middelen zijn geplaatst, zoals vlaggen of linten, conform de eisen die het Faunafonds daaraan stelt.

Half uur voor zonsopgang

Ganzen foerageren vaak in de vroege ochtend. Teneinde de dreigende schade effectief te kunnen bestrijden heeft de FBE derhalve verzocht om het gebruik van het geweer toe te staan vanaf een half uur voor zonsopgang. Hoewel wij dit verzoek niet onredelijk achten, kunnen wij hieraan geen gehoor geven gelet op het bepaalde in artikel 67 lid 2 sub a van de wet.

Conclusie

De grauwe gans en de kolgans zijn gedurende de periode 1 november tot 1 maart in grote aantallen aanwezig binnen onze provincie. De aantallen nemen toe en er is geen gevaar voor de gunstige staat van instandhouding. Beide ganzensoorten kunnen belangrijke schade aanrichten aan kwetsbare gewassen. Andere bevredigende oplossingen ter voorkoming van schade door grauwe ganzen en kolganzen zijn niet voorhanden. Op grond van artikel 67 van de wet kan toestemming voor het doden worden verleend.

Besluit

Gelet op het vorenstaande en gelet op artikel 67 van de Flora- en faunawet besluiten wij aan te wijzen:

jachthouders met schriftelijke toestemming van de FBE om op te treden in hun eigen jachtveld en jachtaktehouders aan wie de jachthouder deze toestemming heeft doorgegeven,

als categorie van personen die grauwe ganzen en kolganzen mogen verjagen met ondersteunend afschot van percelen met kwetsbare gewassen, gelegen in geheel Zuid-Holland met uitzondering van percelen gelegen in de volgende Natura 2000-gebieden:

- Biesbosch;
- Boezems Kinderdijk;
- Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein;
- Donkse Laagten;
- Grevelingen;

³ = schades van meer dan 250 Euro per geval. Dergelijke schades treden regelmatig op.

⁴ Zie rapportages op www.faunafonds.nl.

- Haringvliet;
- Hollands Diep;
- Duinen Goeree & Kwade Hoek;
- Nieuwkoopse Plassen & De Haeck;
- Oudeland van Strijen;
- Krammer-Volkerak;
- De Wilck;
- Zouweboezem.

Bij het doden van kolganzen en grauwe ganzen op grond van dit besluit kan uitsluitend gebruik worden gemaakt van de in artikel 5 van het Besluit beheer en schadebestrijding dieren genoemde middelen.

Onder kwetsbare gewassen verstaan wij alle landbouwgewassen, met uitzondering van oogstresten, groenbemesters en grasland dat voor 1 augustus 2014 is ingezaaid. Dit besluit is geldig van 1 november 2014 tot 1 maart 2015.

Gelet op artikel 67 lid 2 sub a van de Flora- en faunawet weigeren wij het verzoek van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland om toestemming te geven voor het gebruik van het geweer van een half uur voor zonsopgang tot zonsopgang.

Met betrekking tot dit besluit zijn de hierna volgende voorschriften van toepassing. Het niet-naleven van deze ontheffingsvoorschriften kan bestuursrechtelijke en/of strafrechtelijke consequenties hebben.

1. Verjagen en doden van grauwe ganzen en kolganzen met het geweer mag pas plaatsvinden indien er op het betreffende perceel preventieve visuele middelen in voldoende mate zijn ingezet, conform de eisen van het Faunafonds, zoals omschreven in de Handreiking Faunaschade. De norm voor voldoende middelen is afhankelijk van het middel dat wordt ingezet. Stokken met vlaggen (formaat kunstmest- of vuilniszak) moeten om de honderd meter worden geplaatst. Dit geldt eveneens voor andere vormen van visuele afweermiddelen, zoals vogelverschrikkers.⁵
2. Dit besluit kan uitsluitend worden gebruikt na tussenkomst van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland (verder: FBE). De FBE is verantwoordelijk voor het toesturen van een kopie van de ontheffing, een FBE-toestemmingsformulier en een uitvoeringscode aan de toestemmingshouder.
3. De FBE houdt een overzicht bij van alle afgegeven toestemmingen. Dit overzicht staat op verzoek ter beschikking aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, afdeling Toezicht en Handhaving, team Groene Wetten.
4. De FBE stuurt uiterlijk op 30 juni 2015 een rapportage over het gebruik van dit besluit aan de Omgevingsdienst Haaglanden, Postbus 14060, 2501 GB te Den Haag. In deze rapportage dient in ieder geval het aantal gedode dieren te worden vermeld, gesplitst naar regio.
5. De uitvoerder van dit besluit dient tijdens de bestrijding op eerste vordering van een opsporingsambtenaar (een kopie van) dit besluit en (een kopie van) het toestemmingsformulier te kunnen tonen.

⁵ Hierbij zij verwezen naar het Faunafonds en de Handreiking Faunaschade. Het Faunafonds kan ook de inzet van akoestische middelen eisen. Onder akoestische middelen worden o.a. verstaan knalapparaat, ansiapistool en geweer. Per 5 hectare dient één knalapparaat/gaskanon te worden ingezet.

6. De uitvoerder van dit besluit kan zich bij de bestrijding laten vergezellen door geweerdgers en/of anderen.
7. De toestemmingshouder, de uitvoerder en degene door wie de uitvoerder zich laat vergezellen dienen allen te voldoen aan de door de FBE vermelde regels op het toestemmingsformulier.
8. Voorafgaand aan een bestrijdingsactie dient dit uiterlijk om 20:00 uur op de aan de actie voorafgaande dag door de toestemmingshouder of de uitvoerder gemeld te worden bij Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, afdeling Toezicht en Handhaving, team Groene Wetten. E-mailadres voor meldingen is meldingffwet@ozhz.nl, telefoonnummer is 078-7708081 (inspreken op antwoordapparaat). Hierbij moet de uitvoeringscode vermeld worden, evenals de locatie, de datum en het tijdstip waarop de bestrijdingsactie plaats zal vinden.
9. Bij bijzondere weersomstandigheden kunnen Gedeputeerde Staten besluiten om de schadebestrijding op te schorten.
10. Deze ontheffing kan op grond van de criteria als bedoeld in artikel 80 van de Flora- en faunawet worden gewijzigd en/of ingetrokken.

Bezwaar en beroep

Tegen dit besluit kunnen belanghebbenden ingevolge artikel 7:1 van de Algemene wet bestuursrecht bij ons een gemotiveerd bezwaarschrift indienen. Dit bezwaarschrift moet binnen zes weken na de dag van verzending of uitreiking van het besluit worden toegezonden, onder vermelding van 'Awb-bezwaar' in de linkerbovenhoek van enveloppe en bezwaarschrift. Het bezwaar moet worden gericht aan Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, t.a.v. het Awb-secretariaat, Postbus 90602, 2509 LP Den Haag.

Krachtens artikel 6:16 van de Algemene wet bestuursrecht schorst het bezwaar de werking van dit besluit niet. Gelet hierop kan - als tegen dit besluit bezwaar wordt aangetekend - ingevolge artikel 8:81 van de Algemene wet bestuursrecht bij de Voorzieningenrechter van de rechtbank 's-Gravenhage, sector Bestuursrecht, Postbus 20302, 2500 EH Den Haag (bezoekadres Prins Clauslaan 60 te Den Haag) een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening worden ingediend. Wij verzoeken u een kopie van dit verzoek om een voorlopige voorziening toe te zenden aan Omgevingsdienst Haaglanden, Postbus 14060, 2501 GB Den Haag, e-mailadres: vergunningen@odh.nl.

Op grond van artikel 7:1a van de Algemene wet bestuursrecht kan de indiener van het bezwaarschrift in het bezwaarschrift verzoeken om rechtstreeks beroep bij de administratieve rechter waardoor de bezwaarprocedure op grond van artikel 7:1 van de Algemene wet bestuursrecht kan worden overgeslagen. Indien wij instemmen met een dergelijk verzoek zenden wij het bezwaarschrift onverwijld door aan de bevoegde rechter.

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

art.5.1-2e

Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Afschrift aan:

- Ministerie van Economische Zaken, t.a.v. de heer art.5.1-2e, Postbus 20401, 2500 EK Den Haag
- Politie Rotterdam, Afdeling Bijzondere Wetten, Postbus 70023, 3000 LD Rotterdam
- Politie Den Haag, Postbus 264, 2501 CG Den Haag
- Faunafonds, t.a.v. de heer art.5.1-2e Leidseveer 2, 3511 SB Utrecht
- Stichting de Faunabescherming, t.a.v. mevrouw art.5.1-2e Amsteldijk Noord 135, 1183 TJ Amstelveen
- K.N.J.V., Postbus 1165, 3800 BD Amersfoort
- Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren, Postbus 85980, 2508 CR Den Haag
- Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, afdeling Toezicht en Handhaving, Team Groen, t.a.v. de heer art.5.1-2e Postbus 550, 3300 AN Dordrecht
- Secretaris Partij voor de Dieren Zuid-Holland, art.5.1-2e
- Partij voor de Dieren Zuid-Holland, p/a Provincie Zuid-Holland, kamer C 1.39, Postbus 90602, 2509 LP Den Haag
- GroenLinks Zuid-Holland, t.a.v. art.5.1-2e Postbus 90602, 2509 LP Den Haag
- Provincie Zuid-Holland, t.a.v. art.5.1-2e, Postbus 90602, 2509 LP Den Haag

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 00
E info@odh.nl
I www.odh.nl

Faunabeheereenheid Zuid-Holland
T.a.v. [art.5.1-2e](#)
Postbus 85881
2508 CN Den Haag

Datum 02 JUNI 2014	Uw Brief d.d. 1-4-2014	Ons Kenmerk ODH-2014-00173307	Afdeling Toetsing & Vergunningverlening Milieu	Contactpersoon art.5.1-2e
Bijlage(n) -	Uw Kenmerk -	Zaaknummer 00341434	Team T&V Groen, Geluid, Lucht & EV	Telefoonnummer art.5.1-2e
Betreft Ontheffing ex art. 67/68 Flora- en faunawet				Email art.5.1-2e @odh.nl

BESLUIT genomen op **28 MEI 2014**

Op 2 april 2014 ontvingen wij een aanvraag om ontheffing ex artikel 68, lid 1 onder a,b,c en d van de Flora- en faunawet (verder: de wet) van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland (verder: de FBE) voor het vangen, vervoeren van maximaal 50 stuks over ten hoogste 25 kilometer en doden door cervicale dislocatie van grauwe ganzen, kolganzen, brandganzen en Canadese ganzen (inclusief ondersoorten en kruisingen). Tevens wordt – indien noodzakelijk – verzocht om een aanwijzing ex artikel 67, lid 1 onder a, b, c en d voor het vangen, vervoeren over ten hoogste 25 km en doden door cervicale dislocatie van nijlganzen, verwilderde boerenganzen en Indische ganzen.

Ontheffing is aangevraagd voor de periode tot en met 31 oktober 2015.

Procedure

Voor de termijn van behandeling van de aanvraag is toepassing gegeven aan de beslistermijn zoals opgenomen in artikel 4:13 van de Algemene wet bestuursrecht.

Advies

Overeenkomstig de bepalingen in de wet is advies gevraagd aan het Faunafonds. Het Faunafonds heeft geadviseerd de gevraagde ontheffing te verlenen.

Wettelijk kader

Grauwe ganzen, kolganzen, brandganzen en Canadese ganzen worden aangemerkt als beschermde inheemse diersoorten zoals bedoeld in artikel 4 van de wet. Op grond van de wet is het verboden beschermde inheemse diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen (artikel 9 van de wet). Tevens is het verboden om beschermde inheemse diersoorten opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en te vervoeren (artikel 13).

Indische ganzen, nijlganzen en verwilderde gedomesticeerde grauwe ganzen¹ worden niet aangemerkt als beschermde soorten. Voor deze drie soorten geldt er dan ook geen verbod op het vangen, vervoeren en doden. Voor het gebruiken van een geweer bij het doden van deze soorten is wel een aparte toestemming nodig in de vorm van een aanwijzingsbesluit ex artikel 67 van de wet.

Artikel 65, lid 1, sub a, van de wet juncto artikel 2 en bijlage 1 van het Besluit beheer en schadebestrijding dieren maakt het mogelijk dat de Canadese gans gedurende het gehele jaar bestreden kan worden vanwege belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en fauna. Het is aan de grondgebruiker toegestaan deze soort opzettelijk te verontrusten, te vangen en te doden. De grondgebruiker kan deze bevoegdheid aan anderen overdragen door deze in het bezit te stellen van schriftelijke toestemming daartoe (artikel 6 Besluit beheer en schadebestrijding).

Artikel 68 van de wet maakt het mogelijk om ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen in onder andere de artikelen 9 t/m 15 van de wet voor wat betreft de soorten grauwe gans, kolgans, brandgans en Canadese gans. Een dergelijke ontheffing kan alleen verleend worden, indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat en er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort voor zover sprake is van schending van belangen die in dit artikel genoemd worden. Deze belangen zijn:

- a. de volksgezondheid en openbare veiligheid;
- b. de veiligheid van het luchtverkeer;
- c. voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren;
- d. voorkoming van schade aan flora en fauna;
- e. andere, bij algemene maatregel van bestuur, aan te wijzen belangen.

Faunabeheerplan

In artikel 68, vierde lid, van de wet is geregeld dat ontheffingen in principe worden verleend aan een Faunabeheereenheid op basis van een goedgekeurd faunabeheerplan. Het Faunabeheerplan zomerganzen Zuid-Holland is door ons goedgekeurd op 23 november 2010 en vormt ook de basis onder voorliggend besluit.

Eerdere ontheffingen

Op basis van genoemd faunabeheerplan werden door ons aan de FBE ontheffingen verstrekt betreffende de grauwe gans (PZH-2011-274367172), de kolgans (PZH-2011-293125132) en de brandgans (PZH-2011-287957777), met wijzigingen (PZH-2011-309615876 en PZH-2012-353116049). De Canadese gans valt zoals eerder opgemerkt onder de landelijke vrijstelling ex artikel 65 en het bestrijden met het geweer van de nijlgans, verwilderde boerengans en Indische gans is mogelijk door gebruik te maken van de provinciale aanwijzing ex artikel 67 (PZH-2012-349284462).

Overwegingen

Bestaande mogelijkheden voor vangen, doden etc.

De eerder verstrekte ontheffingen maken het mogelijk de diverse soorten beschermde ganzen opzettelijk te verontrusten en met het geweer te doden. Ten aanzien van de onbeschermde soorten (nijlgans, verwilderde boerengans en Indische gans) geldt dat deze soorten van rechtswege mogen worden gevangen en gedood, terwijl overige middelen (zoals het geweer) in de aanwijzing ex artikel 67 van de wet (met kenmerk PZH-2012-349284462) worden genoemd. Ten aanzien van de Canadese gans is – door de landelijke vrijstelling ex artikel 65 – het verontrusten, vangen en doden toegestaan.

¹ Verwilderde gedomesticeerde grauwe ganzen worden ook wel boerenganzen of soepganzen genoemd.

Met betrekking tot de door ganzen veroorzaakte schades, andere bevredigende oplossingen en de gunstige staat van instandhouding van de betrokken beschermde inheemse ganzensoorten wordt verwezen naar eerder genoemd faunabeheerplan en de desbetreffende delen van de eerder genoemde ontheffingen waar onderhavige ontheffing bij aansluit.

Vangen in Natura 2000-gebieden

In het door ons vastgestelde Faunabeheerplan zomerganzen Zuid-Holland wordt op meerdere plaatsen stilgestaan bij het levend vangen en aansluitend doden van diverse ganzensoorten. In dit plan wordt geconstateerd dat niet op voorhand duidelijk is, of onderhavige levend vangst binnen Natura 2000-gebieden steeds kan worden uitgevoerd zonder de doelsoorten van zo'n Natura 2000-gebied te benadelen. Voor gebruik binnen Natura 2000-gebieden dient deze toets alsnog te worden uitgevoerd. Voor gebruik in het gebied "Broekvelden, Vettenbroek en Polder Stein" staat de uitkomst van deze toets op voorhand vast, de doelsoorten van het hier gelegen Natura 2000-gebied zijn 4 soorten overwinterende vogels, welke tijdens de ruiperiode van de betreffende ganzensoorten niet aanwezig zijn.

Methode en middelen

De aanvraag vermeldt over de gekozen werkwijze het volgende. "Op sommige plaatsen stuit het doden van ganzen met behulp van het geweer op bezwaren. Bijvoorbeeld in bebouwde kommen, naast wegen, tussen kassen of in natuurgebieden. Op deze plaatsen bevinden zich steeds meer ganzen.

Deze ganzen kunnen worden gevangen als ze in de ruiperiode niet kunnen vliegen. Ganzen zijn slechts enkele weken in de rui en de ruiperiodes van de verschillende ganzensoorten liggen (op elkaar volgend) tussen eind mei en eind augustus. Na het vangen kunnen de ganzen worden gedood door cervicale dislocatie (het omdraaien van de nek)".

Verderop in de aanvraag staat te lezen: "het vervoer van ganzen zal slechts plaatsvinden indien dit noodzakelijk is en over een korte afstand. De ganzen zullen worden gevangen door middel van het drijven van de ganzen naar een door hekken of netten afgezette vanglocatie".

Wij achten de omschreven methode een aanvulling op de bestrijding met o.a. het geweer. Vangen en doden van ganzen tijdens de ruiperiode is een goede manier om op specifieke locaties binnen korte tijd de stand naar beneden te brengen. Ook kan deze methode ingezet worden op locaties waar langdurige inzet van het geweer om meerdere redenen niet wenselijk en/of mogelijk is.

Het doden van gevangen dieren kan plaatsvinden met gebruikmaking van een middel zoals genoemd in artikel 5 van het Besluit beheer en schadebestrijding dieren, maar het doden van dieren kan ook plaatsvinden zonder dat daarbij een middel wordt gebruikt. Door dislocatie van de nekwervels kunnen ganzen doeltreffend en met een minimum aan lijden worden gedood, zonder dat daarbij een middel wordt gebruikt. Om te waarborgen dat deze handelingen worden uitgevoerd door deskundige personen, nemen wij in de voorschriften op dat uitvoerders dienen te beschikken over een geldige jachtake. Wij geven ook toestemming voor het gebruik van een geweer om de gevangen ganzen te doden.

Conclusie

Het verontrusten en doden met het geweer van de diverse ganzensoorten is in Zuid-Holland reeds via diverse besluiten geregeld. Het door ons goedgekeurde Faunabeheerplan zomerganzen gaat in op het vangen en doden van deze ganzensoorten tijdens de rui, terwijl de aanvraag om ontheffing tot vangst en doding op de hierboven beschreven wijze een praktische uitbreiding van de bestaande ontheffingen vertegenwoordigt, op grond waarvan de grauwe gans, kolgans en brandgans reeds mogen worden gedood en opzettelijk verontrust. De gevraagde ontheffing kan derhalve worden verleend voor de soorten grauwe gans, kolgans en brandgans.

De Canadese gans kan worden gevangen en gedood op basis van de landelijke vrijstelling, maar ontheffing voor het vervoeren van de gevangen Canadese ganzen moet wel worden verleend. De Indische gans,

nijlgans en verwilderde boerengans zijn onbeschermd, derhalve mogen deze soorten van rechtswege worden gevangen, vervoerd en gedood.

Besluit

Wij besluiten, gehoord het Faunafonds en gelet op het vorenstaande, ontheffing ex artikel 68 lid 1 onder a, b, c en d van de Flora- en faunawet te verlenen aan de Faunabeheereenheid Zuid-Holland voor het vangen, vervoeren en aansluitend doden van grauwe ganzen, kolganzen, brandganzen en Canadese ganzen. Wij verlenen hierbij toestemming om bij het vangen van de ganzen desgewenst gebruik te maken van honden, en voor het desgewenst gebruiken van het geweer bij het doden van de gevangen ganzen.

Deze ontheffing is geldig in de gehele provincie Zuid-Holland tot en met 31 oktober 2015.

Voorschriften

Aan de verleende ontheffing verbinden wij de volgende voorschriften. Het niet naleven van deze voorschriften kan bestuursrechtelijke en/of strafrechtelijke gevolgen met zich meebrengen.

1. Deze ontheffing kan uitsluitend worden gebruikt na tussenkomst van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland (verder: FBE). De FBE is verantwoordelijk voor het toesturen van een kopie van de ontheffing, een FBE-toestemmingsformulier en een uitvoeringscode aan de toestemmingshouder.
2. De FBE houdt een overzicht bij van alle afgegeven toestemmingen. Dit overzicht staat op verzoek ter beschikking van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, afdeling Toezicht en Handhaving, team Groene Wetten.
3. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door personen die in het bezit zijn van een geldige jachtakte.
4. De FBE stuurt uiterlijk op 31 januari 2015 een rapportage over het gebruik van de ontheffing aan de Omgevingsdienst Haaglanden, Postbus 14060, 2501 GB te Den Haag. In deze rapportage wordt in ieder geval het aantal gedode dieren vermeld, gesplitst naar regio.
5. De toestemmingshouder als bedoeld onder 1. kan zelf de bestrijding uitvoeren of andere jachtaktehouders inschakelen voor de uitvoering zonder begeleiding van de toestemmingshouder. De toestemmingshouder vermeldt de naam van de uitvoerder tevoren op het toestemmingsformulier.
6. De uitvoerder van de ontheffing dient tijdens de bestrijding op eerste vordering van een opsporingsambtenaar (een kopie van) de ontheffing en (een kopie van) het toestemmingsformulier te kunnen tonen.
7. Bij het vangen van genoemde ganzensoorten kan desgewenst gebruik worden gemaakt van honden.
8. Gevangen ganzen die voorzien zijn van een donkergroene of zwarte halsband, dienen terstond weer in vrijheid te worden gesteld.

9. Het doden van de gevangen ganzen kan geschieden met gebruikmaking van een middel als bedoeld in artikel 5 van het Besluit beheer en schadebestrijding dieren, waaronder het geweer. Ook kan het doden van gevangen ganzen plaatsvinden zonder dat daarbij een middel wordt gebruikt.
10. De uitvoerder van de ontheffing kan andere jachtakehouders bij de bestrijdingsactie inzetten.
11. Er mogen maximaal 50 stuks ganzen tegelijk vervoerd worden.
12. De ganzen mogen vervoerd worden over een afstand van ten hoogste 25 kilometer.
13. De toestemmingshouder, de uitvoerder en degene door wie de uitvoerder zich laat vergezellen dienen allen te voldoen aan de door de FBE vermelde regels op het toestemmingsformulier.
14. Voorafgaand aan een bestrijdingsactie dient dit door de toestemmingshouder of de uitvoerder gemeld te worden bij Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, afdeling Toezicht en Handhaving, team Groene Wetten. E-mailadres voor meldingen is meldingffwet@ozhz.nl, telefoonnummer is 078-7708081 (inspreken op antwoordapparaat). Hierbij moet de uitvoeringscode vermeld worden, evenals de locatie, de datum en het tijdstip waarop de bestrijdingsactie plaats zal vinden.
15. Bij bijzondere weersomstandigheden kunnen Gedeputeerde Staten besluiten om de schadebestrijding op te schorten.
16. Deze ontheffing kan op grond van de criteria als bedoeld in artikel 80 van de Flora- en faunawet worden gewijzigd en/of ingetrokken.

Bezwaar en beroep

Tegen dit besluit kunnen belanghebbenden ingevolge artikel 7:1 van de Algemene wet bestuursrecht bij ons een gemotiveerd bezwaarschrift indienen. Dit bezwaarschrift moet binnen zes weken na de dag van verzending of uitreiking van het besluit worden toegezonden, onder vermelding van 'Awb-bezwaar' in de linkerbovenhoek van enveloppe en bezwaarschrift. Het bezwaar moet worden gericht aan Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, t.a.v. het Awb-secretariaat, Postbus 90602, 2509 LP Den Haag.

Krachtens artikel 6:16 van de Algemene wet bestuursrecht schorst het bezwaar de werking van dit besluit niet. Gelet hierop kan - als tegen dit besluit bezwaar wordt aangetekend - ingevolge artikel 8:81 van de Algemene wet bestuursrecht bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank 's-Gravenhage, sector Bestuursrecht, Postbus 20302, 2500 EH Den Haag (bezoekadres Prins Clauslaan 60 te Den Haag) een aanvraag om een voorlopige voorziening worden ingediend. Wij verzoeken u een kopie van deze aanvraag om een voorlopige voorziening te zenden aan Omgevingsdienst Haaglanden, Postbus 14060, 2501 GB Den Haag, e-mailadres: vergunningen@odh.nl.

Op grond van artikel 7:1a van de Algemene wet bestuursrecht kan de indiener van het bezwaarschrift in het bezwaarschrift verzoeken om rechtstreeks beroep bij de administratieve rechter waardoor de bezwaarprocedure op grond van artikel 7:1 van de Algemene wet bestuursrecht kan worden overgeslagen. Indien wij instemmen met een dergelijk verzoek, zenden wij het bezwaarschrift onverwijld door aan de bevoegde rechter.

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

art.5.1-2e

Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Afschrift aan:

- Ministerie van Economische Zaken, t.a.v. de heer art.5.1-2e, Postbus 20401, 2500 EK Den Haag
- Politie Rotterdam, Afdeling Bijzondere Wetten, Postbus 70023, 3000 LD Rotterdam
- Politie Den Haag, Postbus 264, 2501 CG Den Haag
- Faunafonds, t.a.v. de heer art.5.1-2e, Leidseveer 2, 3511 SB Utrecht
- Stichting de Faunabescherming, t.a.v. mevrouw art.5.1-2e Amsteldijk Noord 135, 1183 TJ Amstelveen
- K.N.J.V., Postbus 1165, 3800 BD Amersfoort
- Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren, Postbus 85980, 2508 CR Den Haag
- Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, afdeling Toezicht en Handhaving, Team Groen, t.a.v. de heer art.5.1-2e Postbus 550, 3300 AN Dordrecht
- Secretaris Partij voor de Dieren Zuid-Holland, art.5.1-2e
- Partij voor de Dieren Zuid-Holland, p/a Provincie Zuid-Holland, kamer C 1.39, Postbus 90602, 2509 LP Den Haag
- GroenLinks Zuid-Holland, t.a.v. art.5.1-2e, Postbus 90602, 2509 LP Den Haag
- Provincie Zuid-Holland, t.a.v. art.5.1-2e, Postbus 90602, 2509 LP Den Haag

Faunabeheereenheid Zuid-Holland
T.a.v. art.5.1-2e
Postbus 85881
2508 CN DEN HAAG

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 02
E info@odh.nl
I www.odh.nl

Datum
12 MEI 2015

Uw Brief
27-3-2015

Ons Kenmerk
ODH-2015-00660705

Afdeling
Toetsing &
Vergunningverlening Milieu

Contactpersoon
mr. art.5.1-2e

Bijlage(n)
1

Uw Kenmerk
-

Zaaknummer
00423657

Team
T&V Groen, Geluid, Lucht
& EV

Telefoonnummer
art.5.1-2e

Betreft
Aanwijzingsbesluit ex. artikel 67 Flora- en faunawet

Email
art.5.1-2e@odh.nl

BESLUIT genomen op 11 MEI 2015

Op 30 maart 2015 ontvingen wij een verzoek tot het nemen van een aanwijzingsbesluit ex artikel 67, eerste lid, onder b, van de Flora- en faunawet (verder: de Ffw) van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland (verder: de FBE) voor het vangen en doden van brandganzen, Canadese ganzen, grauwe ganzen, kolganzen, nijlganzen en Indische ganzen (inclusief ondersoorten en kruisingen van deze soorten) in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer. De ingreep zal moeten plaatsvinden binnen de Zuid-Hollandse gebieden die gelegen zijn op een afstand van 20 km of minder vanaf de luchthaven Schiphol. Deze gebieden zijn weergegeven op bijgevoegde kaart. De aanvraag ziet op de periode van week 19 tot en met week 32 van 2015. De aanvraag betreft een aanvulling op de vigerende besluiten voor het opzettelijk verontrusten en doden van ganzen en is gebaseerd op het Faunabeheerplan zomerganzen Zuid-Holland (hoofddocument en zeven bijbehorende regioplannen).

Procedure

Voor de termijn van behandeling van de aanvraag is toepassing gegeven aan de beslistermijn zoals opgenomen in artikel 4:13 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

Wettelijk kader

Op grond van artikel 9 van de Ffw is het verboden om beschermde inheemse soorten te vangen en/of te doden.

De soorten brandgans, Canadese gans, grauwe gans en kolkans worden aangemerkt als beschermde inheemse diersoort zoals bedoeld in artikel 4 van de wet. De soorten nijlgans, Indische gans en gedomesticeerde grauwe gans worden niet aangemerkt als beschermde inheemse diersoort.

Artikel 67, eerste lid, van de Ffw maakt het mogelijk om in afwijking van de hierboven genoemde verbodsbepalingen toestemming te verlenen om de betreffende populaties te beperken indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat en - voor wat betreft de beschermde inheemse soorten - er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort. Dit voor zover er sprake is van schending van belangen die in dit artikel genoemd worden. Eén van deze belangen betreft de veiligheid van het luchtverkeer.

Beoordeling aanvraag

Faunabeheerplan

Het door ons op 23 november 2010 goedgekeurde Faunabeheerplan zomerganzen Zuid-Holland (verder: het faunabeheerplan) vormt (mede) de onderbouwing van voorliggend besluit. Dit faunabeheerplan is per besluit PZH-2014-500182524 verlengd tot 22 november 2015. Het faunabeheerplan omvat een regioplan voor de regio Zuid-Holland-Noord, waarbinnen de gebieden liggen waarvoor onderhavige aanvraag is gedaan. In het hoofddocument en genoemd regioplan is rekening gehouden met de veiligheid van het luchtverkeer van en naar Schiphol. In het hoofddocument en het regioplan zijn doelstanden voor de verschillende ganzen bepaald. Hierbij geldt dat de doelstand voor de grauwe gans is gesteld op 600 paar ganzen voor de gehele regio Zuid-Holland-Noord, terwijl voor de overige soorten een doelstand geldt van 0 tot 1 paar voor deze regio.

Het Zuid-Hollandse deel van de 20 km-zone rondom Schiphol omvat vrijwel de gehele WBE's Ade en De Aarlanden en het noordelijke deel van de WBE Duin- en Bollenstreek. In dit noordelijke deel van de WBE Duin- en Bollenstreek bevinden zich bijna alle ganzen die in deze WBE's worden geteld. In het Zuid-Hollandse deel van de zone werden in 2014 14.161 ganzen geteld waaronder 9.799 grauwe ganzen. In 2014 zijn in de regio Zuid-Holland-Noord (dit omvat de drie genoemde WBE's in het geheel, plus de WBE Rijnland-Zuid) 22.151 ganzen geteld, waaronder 15.521 grauwe ganzen. De doelstanden zijn dus absoluut nog niet in zicht.

Belang

Van alle in de aanvraag genoemde soorten verblijven exemplaren gedurende het gehele jaar binnen de grenzen van ons land. We spreken hier dan ook wel over overzomerende of jaarrond verblijvende ganzen.

Alle genoemde soorten zijn in groten getale binnen Zuid-Holland en binnen het Zuid-Hollandse deel van de 20-km zone rondom Schiphol aanwezig. Ook de meeste recente ganzentelling (juli 2014) laat nog steeds groeiende populaties van de diverse ganzensoorten in deze regio zien. In het vigerende Faunabeheerplan zomerganzen Zuid-Holland wordt de relatie gelegd tussen het belang "de veiligheid van het luchtverkeer" (en 3 andere belangen) en de diverse soorten ganzen. De doelpopulaties van de diverse ganzensoorten binnen de gehele 10-20 km zone rondom Schiphol (deel uitmakend van Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland) zijn apart beschreven in het *Ganzenbeheerplan omgeving Schiphol* uit 2013. Aan de samenstelling van dit plan werkten (naast medewerkers van beide andere provincies en FBE's, alsook van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu) ook de provincie Zuid-Holland en de FBE-Zuid-Holland mee¹. Ook uit dit plan blijkt het grote verschil tussen de doelpopulaties van de diverse ganzensoorten en de omvang van de toen (en ook nu) in dit gebied aanwezige aantallen ganzen. Dit plan laat ook zien, dat - hoewel de omvang van de populaties van Canadese gans en nijlgans tezamen slechts een deel vormen van die van de grauwe gans - deze soorten tezamen in de periode 2005 – 2012 bij evenveel vliegincidenten op Schiphol betrokken waren als de grauwe gans.

Aanvaringen tussen vliegtuigen en ganzen kunnen ernstige gevolgen hebben omdat vliegtuigmotoren in de meeste gevallen zullen beschadigen wanneer een gans naar binnen vliegt of naar binnen gezogen wordt. Gelet op de omvang en het gewicht van de meeste ganzen kan ook een botsing met een ander deel van een vliegtuig ernstige schade tot gevolg hebben.

Voor meer informatie over de aantalsontwikkelingen van de diverse ganzensoorten en over de veiligheid van het luchtverkeer in relatie tot ganzen verwijzen wij naar het *Faunabeheerplan zomerganzen Zuid-Holland* en naar het *Ganzenbeheerplan omgeving Schiphol*.

¹ Het plan werd bij de provincie Zuid-Holland niet vastgesteld, omdat hier reeds een vigerend beheerplan zomerganzen bestond.

Vangacties

De staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu heeft bij brief van 20 februari 2015 de faunabeheereenheden van Utrecht, Noord-Holland en Zuid-Holland verzocht om vangacties binnen de hiervoor genoemde cirkel voor te bereiden in de ruiperiode van 2015. In de ruiperiodes van 2013 en 2014 hebben in Zuid-Holland (net als in Noord-Holland en Utrecht) soortgelijke acties plaatsgevonden op basis van een aanwijzing ex artikel 67 Flora- en faunawet (ODH-2013-3185). In 2014 zijn in Zuid-Holland 1.086 adulte grauwe ganzen en 344 pullen gevangen. In 2013 zijn 1.796 adulte en 301 pullen van de grauwe gans gevangen. De overige soorten zijn in 2013 en 2014 niet gevangen.

De ganzen zullen worden bijgedreven en gevangen gedurende de ruiperiode, dat is de periode waarin de ganzen niet kunnen wegvliegen. Deze periode, die per soort verschilt, duurt enkele weken. Nadat de ganzen zijn gevangen, zullen deze ter plaatse worden gedood met een middel dat op grond van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden is toegelaten of vrijgesteld, conform artikel 5, eerste lid, onder k van het Besluit beheer en schadebestrijding dieren.

Op grond van artikel 46 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden is op 21 april 2015 vrijstelling verleend voor het gebruik van koolstofdioxide (Staatscourant nr. 11323, 21 april 2015). De vrijstelling is verleend vanaf 1 mei 2015 totdat een toelating is verstrekt door het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden voor het doden van ganzen door middel van koolstofdioxide of voor een maximale duur van 120 dagen.

De vangacties in de drie provincies zullen onderling en met de grondgebruikers worden afgestemd en zullen naar verwachting worden uitgevoerd door één bedrijf.

Andere bevredigende oplossingen

Het risico van aanvaringen wordt verkleind door de uitwerking van verschillende en gezamenlijk ingezette oplossingsrichtingen (pijlers) uit het convenant Reduceren Risico Vogelaanvaringen Schiphol dat door de partijen van de Nederlandse Regiegroep Vogelaanvaringen (NRV) is gesloten. Het convenant kent vier pijlers:

1. aanpassen van vliegoperaties op basis van (met radar) gedetecteerde risicovogels;
2. reduceren van baankruisingen door risicovolle soorten door middel van ruimtelijke maatregelen;
3. beperken van de populatie ganzen;
4. het beperken van het foerageren van ganzen in de directe nabijheid van de start- en landingsbanen.

Het gezamenlijke beleid zoals dat in het NRV-convenant is vastgelegd biedt tezamen de oplossing om het gestelde doel te bereiken, namelijk om het risico op een vogelaanvaring bij Schiphol zo veel mogelijk te verkleinen.

Om de populaties ganzen terug te brengen is reeds op meerdere wijzen toestemming verleend om de soorten te bestrijden. Ondanks het uitgevoerde beheer van de afgelopen jaren, zijn de in het faunabeheerplan opgenomen doelstanden nog niet in zicht en blijft er sprake van een aanzienlijk risico voor de veiligheid van het luchtverkeer.

Gelet op het vorenstaande concluderen wij dan ook dat er geen andere bevredigende oplossing mogelijk is die het verkleinen van de populaties ganzen overbodig maakt binnen het Zuid-Hollandse deel van de 20-kilometerzone van Schiphol.

Gunstige staat van instandhouding

Met betrekking tot de gunstige staat van instandhouding van onderhavige ganzensoorten verwijzen wij naar het faunabeheerplan waarin is onderbouwd dat de gunstige staat van instandhouding van deze soorten niet in het geding komt wanneer de populaties beperkt worden conform genoemd faunabeheerplan. Nu onderhavige handelingen passen binnen de reikwijdte van dit faunabeheerplan, concluderen wij dat de

gunstige staat van instandhouding van de ganzensoorten niet in gevaar komt door de voorgenomen ingreep. Bovendien geldt dat de vangacties slechts op een beperkt aantal locaties kunnen worden uitgevoerd, waarbij de vangmogelijkheden tevens beperkt worden door de beschikbare tijd en de periode waarin de ganzen ruien.

Conclusie

Gelet op het vorenstaande concluderen wij dat de betreffende soorten ganzen een risico vormen voor de veiligheid van het luchtverkeer van en naar Schiphol. Om dit risico te beperken bestaat er geen bevredigende oplossing, anders dan het beperken van de stand van deze soorten. Er is geen gevaar voor de gunstige staat van instandhouding, zodat het gevraagde besluit kan worden genomen.

Besluit

Gelet op artikel 67, eerste lid, onder b van de Flora- en faunawet en overwegende dat ter bescherming van het belang van de veiligheid van het luchtverkeer er geen andere bevredigende oplossing bestaat, besluiten wij als categorie van personen die de stand van nijlgans, Indische gans, gedomesticeerde gans, grauwe gans, kolgans, brandgans en Canadese gans, inclusief kruisingen van deze soorten, mogen beperken aan te wijzen: personen met schriftelijke toestemming van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland.

Gelet op artikel 67, vijfde lid, van de Flora- en faunawet besluiten wij tevens dat de aangewezen categorie van personen toegang heeft tot alle gronden binnen een cirkel met een straal van 20 kilometer vanaf Schiphol, zoals weergegeven op de bij dit besluit gevoegde topografische kaart, voor zover dit geschiedt in het belang van het vangen en/of doden van de genoemde ganzensoorten.

De ganzen kunnen worden gevangen en gedood met alle wettelijk toegestane middelen, waaronder die middelen die krachtens de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden zijn toegelaten of vrijgesteld.

Dit besluit is geldig van 4 mei 2015 tot en met 9 augustus 2015.

Voorschriften

Aan dit besluit verbinden wij de volgende voorschriften. Het niet naleven van deze voorschriften kan bestuursrechtelijke en/of strafrechtelijke gevolgen met zich meebrengen.

1. De Faunabeheereenheid Zuid-Holland kan voorwaarden stellen bij het verlenen van de schriftelijke toestemming. De aangewezen personen dienen te voldoen aan deze voorwaarden.
2. Op de dag voorafgaand aan de actie dient vóór 20:00 uur door de uitvoerder melding te worden gemaakt bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, afdeling Toezicht en handhaving, team Groene Wetten. E-mailadres voor meldingen is meldingffwet@ozhz.nl, telefoonnummer is 078-7708081 (inspreken op antwoordapparaat). Hierbij moet de uitvoeringscode vermeld worden, evenals de locatie, de datum en het tijdstip waarop de bestrijdingsactie zal plaatsvinden.
3. De gevangen ganzen dienen op de vanglocatie, of in de directe omgeving van de vanglocatie, te worden gedood.
4. Dit besluit is slechts geldig binnen een cirkel met een straal van 20 kilometer vanaf Schiphol, zoals weergegeven op de bij dit besluit gevoegde topografische kaart.
5. De gebruiker van dit besluit dient dit besluit tijdens een bestrijdingsactie bij zich te dragen, alsmede de schriftelijke toestemming van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland.

6. Alle personen die aanwezig zijn bij een bestrijdingsactie dienen op de hoogte te zijn van de inhoud van dit besluit.
7. Dit besluit kan op grond van de criteria als bedoeld in artikel 80 van de Flora- en faunawet worden gewijzigd en/of ingetrokken.
8. De Faunabeheereenheid Zuid-Holland dient uiterlijk op 31 december een rapportage bij ons in te dienen met betrekking tot de uitgevoerde vangacties. Hierin moet onder meer worden opgenomen op welke locaties er gevangen is en hoeveel exemplaren er per soort zijn gevangen.

Rechtsmiddelen

Bent u het niet eens met dit besluit? En bent u belanghebbende? Dan kunt u een bezwaarschrift indienen. Stuur uw bezwaarschrift, onder vermelding van 'Awb-bezwaar' in de linkerbovenhoek van de enveloppe, uiterlijk binnen 6 weken na de dag waarop dit besluit bekend is gemaakt naar Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, t.a.v. het Awb secretariaat, Postbus 90602, 2509 LP Den Haag.

In het bezwaarschrift moet het volgende staan:

- de naam en het adres van de indiener;
- de datum en handtekening;
- een duidelijke omschrijving van het besluit waartegen u bezwaar maakt (maak een kopie of noem het kenmerk);
- de argumenten voor het bezwaar.

Om uw bezwaar zo snel mogelijk af te kunnen handelen, verzoeken wij u ook uw telefoonnummer te vermelden.

Bij spoedeisend belang is het mogelijk een voorlopige voorziening te vragen bij de Voorzieningenrechter van de Sector Bestuursrecht van de Rechtbank 's-Gravenhage, Postbus 20302, 2500 EH Den Haag. In dat geval moet u griffierecht betalen. U moet wel eerst een bezwaarschrift hebben ingediend.

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

art.5.1-2e

Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

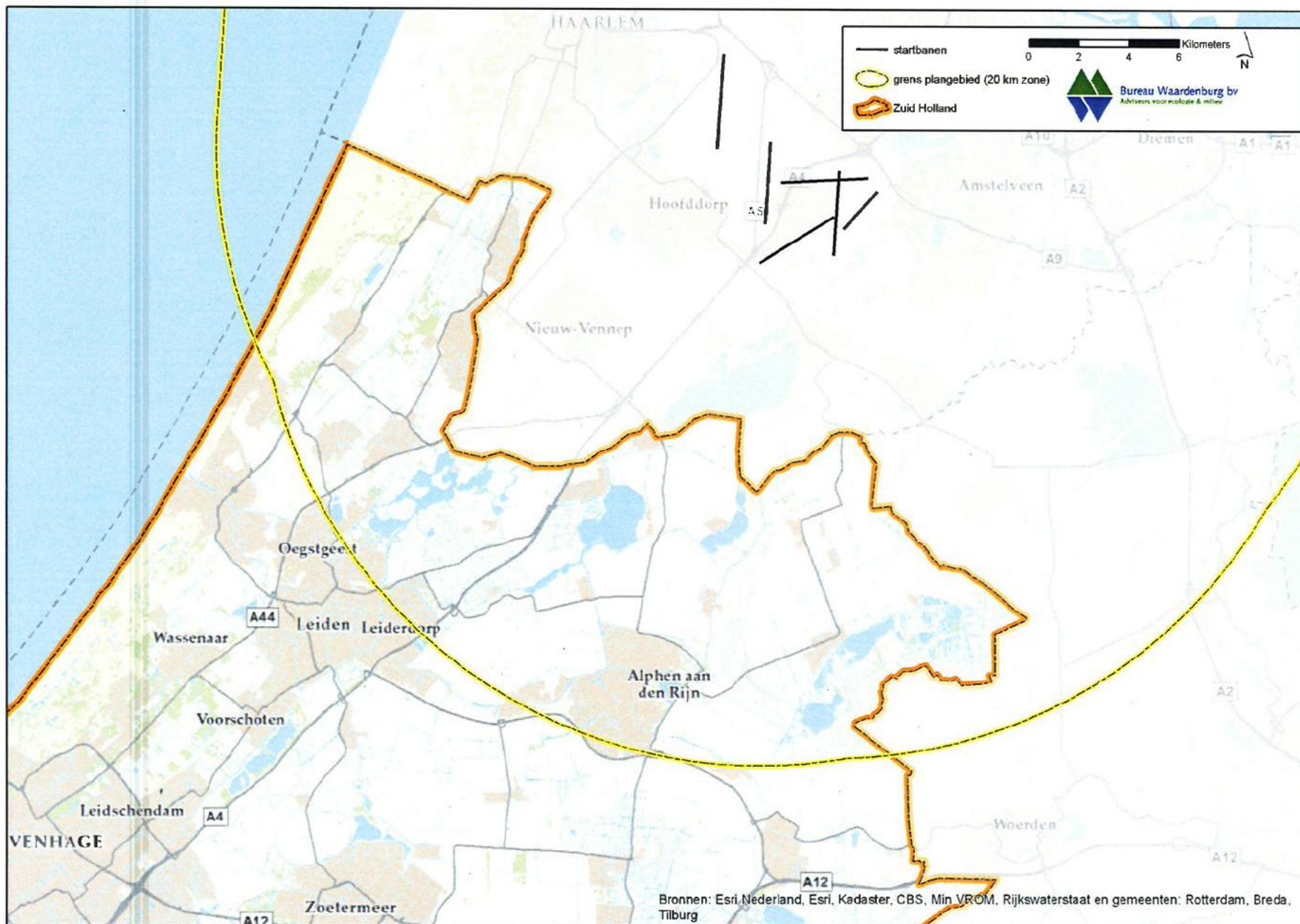

Bijlage(n):

- Bijlage 1: kaart

Afschrift aan:

- Ministerie van Economische Zaken, t.a.v. de heer [art.5.1-2e](#), Postbus 20401, 2500 EK Den Haag;
- Faunafonds, t.a.v. de secretaris, Leidseveer 2, 3511 SB Utrecht;
- Stichting de Faunabescherming, t.a.v. mevrouw [art.5.1-2e](#), Amsteldijk Noord 135, 1183 TJ Amstelveen;
- K.N.J.V., Postbus 1165, 3800 BD Amersfoort;
- Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren, Postbus 85980, 2508 CR Den Haag;
- Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Afdeling Toezicht en Handhaving, Team Groen, t.a.v. de heer [art.5.1-2e](#) [art.5.1-2e](#) Postbus 550, 3300 AN Dordrecht;
- Vogelbescherming, Postbus 925, 3700 AX Zeist;
- Secretaris Partij voor de Dieren Zuid-Holland, [art.5.1-2e](#)
- Partij voor de Dieren Zuid-Holland, p/a Provincie Zuid-Holland, kamer C 1.39, Postbus 90602, 2509 LP Den Haag;
- GroenLinks Zuid-Holland, t.a.v. [art.5.1-2e](#) p/a Postbus 90602, 2509 LP Den Haag;
- Provincie Zuid-Holland, t.a.v. [art.5.1-2e](#), Postbus 90602, 2509 LP Den Haag.

provincie **HOLLAND**
ZUID

Faunabeheereenheid Zuid-Holland

T.a.v. het bestuur

Postbus 85881

2508 CN DEN HAAG

Onderwerp

Goedkeuring faunabeheerplan ganzen Zuid-Holland
2015 - 2020.

Geacht bestuur,

Op 5 juni 2015 ontvingen wij van u het Faunabeheerplan ganzen Zuid-Holland 2015-2020 en op 13 juni 2015 ontvingen wij van u het Addendum Faunabeheerplan ganzen Zuid-Holland 2015-2020.

Bij het aanbieden van bovengenoemde stukken verzoekt u ons zowel het faunabeheerplan als het addendum goed te keuren overeenkomstig artikel 30 van de Flora- en faunawet. De goedkeuring van het faunabeheerplan en het addendum is voor een periode van vijf jaar, te weten tot en met 31 oktober 2020.

Het faunabeheerplan en addendum zijn door ons ter advisering voorgelegd aan het Faunafonds. Het Faunafonds heeft op 3 augustus 2015 geadviseerd het faunabeheerplan en addendum goed te keuren, waarbij is opgemerkt dat het faunabeheerplan compleet is, wetenschappelijk onderbouwd, dat het een duidelijk inzichtelijk beeld geeft van alle vier de regio's en prettig leesbaar. Daarnaast is geconstateerd dat het faunabeheerplan voldoet aan de wettelijke criteria gesteld in artikel 10 van het Besluit Faunabeheer en het door het bestuur in oktober 2008 opgestelde Toetsingskader Faunabeheerplannen.

Na overleg met uw secretariaat, de Omgevingsdienst Haaglanden en medewerkers van mijn bureau, is overeengekomen om het addendum als ook de beoordeling van het plan door de Omgevingsdienst Haaglanden, niet in de goedkeuringsprocedure mee te nemen.

In het advies van het Faunafonds zijn nog enkele opmerkingen opgenomen, welke als opschortende voorwaarde voor goedkeuring van het plan zijn genoemd. Hieronder volgt een korte reactie hierop.

- het Faunafonds (FF) mist een communicatieplan

Reactie: de faunabeheereenheid heeft in een eerder stadium ook al aangegeven graag een

Gedeputeerde Staten

Directie Leefomgeving en Bestuur
Afdeling Water en Groen

Contact

[art.5.1-2e](#)

T 070 - 441 [art.5.1-2e](#)

[art.5.1-2e](#) [@pzh.nl](#)

Postadres Provinciehuis

Postbus 90602

2509 LP Den Haag

T 070 - 441 66 11

www.zuid-holland.nl

Datum

4 november 2015

Ons kenmerk

PZH-2015-531877053

DOS-2008-0000300

Uw kenmerk

Uw brieven van 4 juni 2015 en van
10 juni 2015

Bijlagen

Bezoekadres

Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en de buslijnen

90, 385 en 386 stoppen

dichtbij het

provinciehuis. Vanaf

station Den Haag CS is

het tien minuten lopen.

De parkeerruimte voor

auto's is beperkt.

communicatieplan te willen hebben. In samenwerking met de afdeling Communicatie wordt hier aan gewerkt.

- het FF adviseert om gebruikers van de ontheffing te faciliteren met bv koelmogelijkheden om geschoten ganzen snel en efficiënt 'kwijt te kunnen'.

Reactie: deze vraag is al eens in een andere context gesteld. Uitkomst hier van was dat dit soort initiatieven uit de markt dient te komen. Daarnaast zou de jagersvereniging(en) hier ook een rol in kunnen spelen.

- het FF vindt dat er meer aandacht moet zijn voor beheer in Natura 2000-gebieden.

Reactie: momenteel wordt een opdracht voorbereid door de faunabeheereenheid voor een Passende beoordeling in N2000-gebieden. Uit dit onderzoek zou moeten blijken waar, wanneer en onder welke omstandigheden beheer in N2000-gebieden zou kunnen plaats vinden. Op basis van dit onderzoek kan hiervoor een (generieke) vergunning Natuurbeschermingswet worden aangevraagd bij de Omgevingsdienst Haaglanden.

- het FF mist een scenario voor jachtsluiting bij extreme weersomstandigheden (wintersluiting).

Reactie: een afgerond scenario is nog niet voorhanden. Bij een volgend faunabeheerplan zou dit een aandachtspunt kunnen zijn.

- het FF wijst er op dat alle legale middelen ingezet dienen worden.

Reactie: de faunabeheereenheid zal naar verwachting alle mogelijke middelen aanvragen. Met de inwerking treden van de Wet natuurbescherming medio 2016 zal waarschijnlijk het palet middelen uitgebreid worden.

Gehoord het Faunafonds besluiten wij, conform artikel 30 van de flora- en faunawet, het Faunabeheerplan ganzen Zuid-Holland 2015-2020 goed te keuren voor een periode van vijf jaar, te weten tot en met 31 oktober 2020.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

art.5.1-2e

bureauhoofd Groen a.i.

Deze brief is digitaal vastgesteld, hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Afschrift aan:

- Omgevingsdienst Haaglanden, t.a.v. de heer art.5.1-2e postbus 14060, 2501 GB Den Haag

- Omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid, t.a.v. de heer art.5.1-2e postbus 550, 3300 AN Dordrecht

Faunabeheereenheid Zuid-Holland
T.a.v. [art.5.1-2e](#)
Postbus 85881
2508 CN DEN HAAG

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 02
E info@odh.nl
I www.odh.nl

Datum	Uw Brief	Ons Kenmerk	Afdeling	Contactpersoon
	10-07-2015	ODH-2015-00726168	Toetsing & Vergunningverlening Milieu	art.5.1-2e
19 NOV. 2015				
Bijlage(n)	Uw Kenmerk	Zaaknummer	Team	Telefoonnummer
-	-	00437832	T&V Groen, Geluid, Lucht & EV	art.5.1-2e
Betreft				Email
Ontheffing ex artikel 68 Flora- en faunawet winterganzen				art.5.1-2e @odh.nl

BESLUIT genomen op **19 NOV. 2015**

Inleiding

Op 10 juli 2015 ontvingen wij het verzoek van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland (verder: FBE) voor een zestal ontheffingen ex artikel 68 Flora- en faunawet (verder: Ffw) en een aanwijzing ex artikel 67 Ffw om het in het Faunabeheerplan ganzen Zuid-Holland 2015-2020 (hierna: FBP) omschreven beheer mogelijk te maken. Het FBP is op 10 november 2015 door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland goedgekeurd, waarin het addendum niet in de goedkeuringsprocedure is meegenomen. In overleg met de aanvrager wordt, gezien het spoedeisende karakter, in onderhavig besluit enkel het eerste onderdeel van de aanvraag (betreffende de winterganzen) behandeld. Over de overige onderdelen van de aanvraag zal in een later stadium besloten worden.

Het eerste onderdeel van de aanvraag omvat het verzoek voor een ontheffing ex artikel 68, eerste lid, onder c van de Ffw voor het verjagen met ondersteunend afschot van kolganzen en grauwe ganzen van percelen met kwetsbare gewassen (alle gewassen die op landbouwpercelen aanwezig zijn met uitzondering van overjarig grasland, oogstresten en groenbemester), gelegen in de provincie Zuid-Holland met uitzondering van percelen gelegen in de Natura 2000-gebieden Biesbosch; Boezems Kinderdijk; Broekvelden, Vettenbroek; Donkse Laagten; Grevelingen; Haringvliet; Holland Diep; Kwade Hoek; Nieuwkoopse Plassen; Oudeland van Strijen; Krammer-Volkerak; De Wilck en Zouweboezem.

De ontheffing wordt aangevraagd voor:

- De regio Noordelijke Delta van (het zuiden van Zuid-Holland) 1 november tot en met 14 februari;
- De regio's Delfland en Schieland, Veenweiden en Zuid-Holland-Noord (het noorden van Zuid-Holland) van 1 november tot en met 29 februari;
- Het gebruik van het geweer een half uur voor zonsopkomst tot zonsondergang.

Hierbij worden de volgende middelen aangevraagd:

- Geweren
- Honden, niet zijnde lange honden
- Niet-levende lokvogels, lokfluiten

Op 19 november 2015 heeft de FBE haar aanvraag voor de lokfluit ingetrokken. Dit betekent dat wij niet meer hoeven te beoordelen of de lokfluit kan worden toegestaan.

Besluit

Wij besluiten:

- I. een ontheffing ex artikel 68, eerste lid, onder c te verlenen aan de FBE om kolganzen en grauwe ganzen te doden op percelen met kwetsbare gewassen¹ gelegen in geheel Zuid-Holland, met uitzondering van percelen gelegen in de volgende Natura 2000-gebieden:
 - Biesbosch;
 - Boezems Kinderdijk;
 - Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein;
 - Donkse Laagten;
 - Grevelingen;
 - Haringvliet;
 - Hollands Diep;
 - Duinen Goeree & Kwade Hoek;
 - Nieuwkoopse Plassen & De Haeck;
 - Oudeland van Strijen;
 - Krammer-Volkerak;
 - De Wilck;
 - Zouweboezem;
- II. dat bij het doden van kolganzen en grauwe ganzen op grond van dit besluit gebruik kan worden gemaakt van:
 - a. geweren een half uur voor zonsopkomst tot zonsondergang;
 - b. honden (niet zijnde lange honden);
 - c. lokvogels (niet zijnde blind of verminkt)²;
- III. dat het doden kan worden uitgevoerd:
 - in de regio Noordelijke Delta³ van 1 november tot en met 14 februari;
 - in de regio's Delfland en Schieland, Veenweiden en Zuid-Holland-Noord van 1 november tot en met 29 februari;
- IV. dat dit besluit geldig is tot 1 maart 2020;
- V. de aanvraag voor ontheffing voor het opzettelijk verontrusten van kolganzen en grauwe ganzen (artikel 10 Ffw) te weigeren omdat dit reeds is vrijgesteld via de Verordening Flora- en faunawet Zuid-Holland van 18 december 2013 (Provinciaal blad van Zuid-Holland nr. 227).

¹ Onder kwetsbare gewassen verstaan wij alle landbouwgewassen, met uitzondering van oogstresten, groenbemesters en overjarig grasland. Onder overjarig grasland wordt verstaan grasland dat voor de eerste augustus voorafgaand aan de winter is ingezaaid (zie de bijlage uitwerking ganzenbeleidskader 2015).

² Hieronder vallen uitsluitend dode dieren en nagemaakte exemplaren.

³ De grens tussen beide provinciedelen wordt gevormd de Nieuwe Waterweg, Nieuwe Maas, de Noord en de Beneden-Merwede (van west naar oost).

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen

art.5.1-2e

Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Bent u het niet eens met dit besluit? En bent u belanghebbende? Dan kunt u een bezwaarschrift indienen. Stuur uw bezwaarschrift, onder vermelding van 'Awb-bezwaar' in de linkerbovenhoek van de enveloppe, uiterlijk binnen 6 weken na de dag waarop dit besluit bekend is gemaakt naar Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, t.a.v. het Awb secretariaat, Postbus 90602, 2509 LP Den Haag.

In het bezwaarschrift moet het volgende staan:

- de naam en het adres van de indiener;
- de datum en handtekening;
- een duidelijke omschrijving van het besluit waartegen u bezwaar maakt (maak een kopie of noem het kenmerk);
- de argumenten voor het bezwaar.

Om uw bezwaar zo snel mogelijk af te kunnen handelen, verzoeken wij u ook uw telefoonnummer te vermelden.

Bij spoedeisend belang is het mogelijk een voorlopige voorziening te vragen bij de Voorzieningenrechter van de Sector Bestuursrecht van de Rechtbank 's-Gravenhage, Postbus 20302, 2500 EH Den Haag. In dat geval moet u griffierecht betalen. U moet wel eerst een bezwaarschrift hebben ingediend.

Digitaal indienen verzoek om voorlopige voorziening

Het is ook mogelijk om een verzoek om voorlopige voorziening digitaal bij de rechtbank in te dienen via het Digitaal loket bestuursrecht (<http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht.aspx>). Voor het digitaal verzenden van het verzoek om voorlopige voorziening moet u beschikken over DigiD.

Informatie

Voor nadere informatie over de bezwaarschriftenprocedure verwijzen wij u naar de website: www.zuid-holland.nl.

Afschrift aan:

- Ministerie van Economische Zaken, t.a.v. de heer [art.5.1-2e](#) Postbus 20401, 2500 EK Den Haag;
- Faunabeheereenheid Zuid-Holland, Postbus 85881, 2508 CN Den Haag;
- Politie Den Haag, Afdeling Bijzondere Wetten, Postbus 264, 2501 CG Den Haag;
- Faunafonds, t.a.v. de secretaris, Leidseveer 2, 3511 SB Utrecht;
- Stichting De Faunabescherming, t.a.v. mevrouw [art.5.1-2e](#) Amsteldijk Noord 135, 1183 TJ Amstelveen;
- K.N.J.V., Postbus 1165, 3800 BD Amersfoort;
- Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren, Postbus 85980, 2508 CR Den Haag;
- Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, afdeling Toezicht en Handhaving, Team Groen, t.a.v. de heer [art.5.1-2e](#) Postbus 550, 3300 AN Dordrecht;
- Secretaris Partij voor de Dieren Zuid-Holland, [art.5.1-2e](#)
- Partij voor de Dieren Zuid-Holland, p/a Provincie Zuid-Holland, kamer C 1.39, Postbus 90602, 2509 LP Den Haag;
- GroenLinks Zuid-Holland, t.a.v. [art.5.1-2e](#) p/a Postbus 90602, 2509 LP Den Haag;
- Provincie Zuid-Holland, t.a.v. [art.5.1-2e](#), Postbus 90602, 2509 LP Den Haag.

Bijlage 1: Voorschriften

Met betrekking tot deze ontheffing zijn de volgende voorschriften van toepassing. Het niet naleven van deze ontheffingsvoorschriften kan bestuursrechtelijke en/of strafrechtelijke consequenties hebben.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

1. Deze ontheffing kan uitsluitend worden gebruikt na tussenkomst van de FBE.
2. Indien de FBE toestemming verleent, dan verleent de FBE deze toestemming schriftelijk. De FBE houdt in overeenstemming met de Omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid (OZHZ) een overzicht bij met de gegevens van de uitvoeringsformulieren dat regelmatig aan OZHZ wordt toegezonden.
3. De FBE stuurt uiterlijk 1 juli van ieder jaar een rapportage over het gebruik van de ontheffing aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, afdeling Toezicht en Handhaving, team Groene Wetten, Postbus 550, 3300 AN Dordrecht en een afschrift hiervan aan de Omgevingsdienst Haaglanden, Postbus 14060, 2501 GB te Den Haag. In deze rapportage dient in ieder geval het aantal gedode ganzen per soort, gesplitst naar regio en schadegevoelig gewas te worden vermeld.
4. Alvorens tot uitvoering van deze ontheffing kan worden overgegaan, dienen preventieve middelen in het veld te worden opgesteld, op een wijze zoals de Handreiking Faunaschade (2009) van het Faunafonds dit voorschrijft. De norm voor voldoende middelen is afhankelijk van het middel dat wordt ingezet. Stokken met vlaggen (formaat kunstmest- of vuilniszak) worden om de honderd meter geplaatst.
5. Op de dag voorafgaand aan de actie dient vóór 20:00 uur door de toestemminghouder of uitvoerder melding van de actie te worden gemaakt bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, afdeling Toezicht en Handhaving, team Groene Wetten. E-mailadres voor meldingen is meldingffwet@ozhz.nl, telefoonnummer is 078-7708081 (inspreken op antwoordapparaat). Hierbij moet een door de FBE verstrekt uitvoeringskenmerk vermeld worden, evenals de locatie, de datum en het tijdstip waarop de bestrijdingsactie plaats zal vinden. Indien gewenst, kunnen acties op dezelfde wijze ook per week gemeld worden.
6. De uitvoerder van de ontheffing dient te voldoen aan de door de FBE gestelde uitvoeringsregels zoals vermeld op het FBE-uitvoeringsformulier.
7. De uitvoerder van de ontheffing dient de ontheffing en (een kopie van) het FBE-uitvoeringsformulier waarop de door de FBE toegekende uitvoeringscode is vermeld bij zich te dragen. De gebruiker van deze ontheffing dient tijdens de uitvoering op eerste vordering van een opsporingsambtenaar (een kopie van) het FBE-uitvoeringsformulier te kunnen tonen.
8. De uitvoerder van de ontheffing kan zich bij de uitvoering van de bestrijding door andere uitvoerders laten vergezellen.
9. Metalen merktekens, welke zich bevinden aan gedode vogels, moeten onder opgave van plaats en datum van verkrijging worden gezonden aan het Vogeltrekstation, Postbus 50, 6700 AB te Wageningen.
10. Lokvogels (uitsluitend dode of nagebouwde exemplaren) mogen enkel en alleen worden gebruikt om kolganzen en grauwe ganzen te doden nadat op een eerder moment is gebleken dat er trek is ontstaan op een perceel waarop één of meer van de schadegevoelige gewassen staan waarop deze ontheffing ziet.
11. Bij bijzondere weersomstandigheden kunnen Gedeputeerde Staten besluiten om de schadebestrijding op te schorten.

12. Deze ontheffing kan op grond van de criteria als bedoeld in artikel 80 van de Flora- en faunawet worden gewijzigd en/of ingetrokken.

Bijlage 2: Overwegingen

Procedure

Voor de termijn van behandeling van de aanvraag is toepassing gegeven aan de beslistermijn, zoals opgenomen in artikel 4:13 van de Algemene wet bestuursrecht.

Advies van het Faunafonds

Het FBP en addendum zijn ter advisering voorgelegd aan het Faunafonds. Het Faunafonds heeft op 3 augustus 2015 geadviseerd het FBP en addendum goed te keuren en om gebruik te maken van alle noodzakelijke ontheffingen en aanwijzingen op basis van artikelen 67 en 68 Ffw en toestemmingen van de Natuurbeschermingswet. Daarbij is opgemerkt dat het FBP compleet is, wetenschappelijk onderbouwd, dat het een duidelijk inzichtelijk beeld geeft van alle vier de regio's en prettig leesbaar is. Daarnaast is door het Faunafonds geconstateerd dat het FBP voldoet aan de wettelijke criteria gesteld in artikel 10 van het Besluit faunabeheer en het door het bestuur in oktober 2008 opgestelde Toetsingskader Faunabeheerplannen.

Wettelijk kader

De grauwe gans (*Anser anser*) en de kolgans (*Anser albifrons*) behoren beide tot de beschermde inheemse diersoorten als bedoeld in artikel 4 van de Ffw. Het is onder andere verboden om beschermde inheemse diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen (artikel 9 van de Ffw) of opzettelijk te verontrusten (artikel 10 van de Ffw).

Een ontheffing ex artikel 68, eerste lid, van de Ffw kan worden verleend indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat, er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort en voor zover sprake is van schending van één of meer belangen die in dit artikel worden genoemd. Tevens dient het Faunafonds te zijn gehoord. Deze belangen zijn:

- a) de volksgezondheid en openbare veiligheid;
- b) de veiligheid van het luchtverkeer;
- c) voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren;
- d) voorkoming van schade aan flora en fauna;
- e) andere, bij algemene maatregel van bestuur, aan te wijzen belangen.

In het kader van dit besluit is voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren aan de orde.

Beoordeling aanvraag

Algemeen

Het door de FBE beoogde beheer, in het belang van de hiervoor genoemde aspecten, wordt in het FBP onderbouwd en in de aanvraag voor onderhavige ontheffing toegelicht. Voor een volledige omschrijving en onderbouwing van het gewenste beheer, staat van instandhouding, de schades en de mogelijke in te zetten preventieve maatregelen verwijzen wij naar het FBP en naar de aanvraag voor onderhavige ontheffing. Het betreft hier een voortzetting van het tot nu toe gevoerde beheer.

Beleid

Uitgangspunt van het beleid⁴ in Zuid-Holland is na het afschaffen van de speciale foerageergebieden in 2013 nog steeds dat er rust dient te worden geboden aan de trekganzen. Op grond van het beleid kan gedurende de winter (1 november tot 1 maart) alleen verjaging met behulp van ondersteunend afschot van grauwe gans

⁴ Ganzenbeleidskader Zuid-Holland en bijbehorende Bijlage Uitwerking Ganzenbeleidskader Zuid-Holland 2014, Provinciaal Blad 2015 nr. 3157.

en kolkans van percelen met kwetsbare gewassen plaatsvinden, voor zover deze percelen zijn gelegen buiten de hiervoor genoemde Natura 2000-gebieden. Hierbij geldt dat alle op het land aanwezige landbouwgewassen in de genoemde periode als kwetsbaar gewas worden gekwalificeerd, met uitzondering van oogstresten, groenbemester en overjarig grasland.

Gunstige staat van instandhouding

In hoofdstuk 5 van het FBP wordt de populatieontwikkeling van de ganzen behandeld. De grauwe gans en de kolkans zijn iedere winter in grote aantallen in de provincie Zuid-Holland aanwezig, te weten circa 80.000 grauwe ganzen en circa 75.000 kolkansen (seizoensmaximum). Bij de grauwe ganzen bestaat deze groep waarschijnlijk voor minder dan 20% uit trekkende ganzen, de groep kolkansen bestaat vrijwel geheel uit trekkende/overwinterende ganzen. De gunstige staat van instandhouding van deze ganzensoorten is niet in gevaar gezien de populatieomvang. Tevens zullen de genoemde ganzensoorten niet in gevaar komen door het verlenen van deze ontheffing, omdat pas tot doden mag worden overgegaan nadat er op het betreffende schadegevoelige perceel preventieve middelen zijn geplaatst. Bovendien is het doden van genoemde ganzensoorten beperkt tot de percelen met schadegevoelige gewassen waar belangrijke schade optreedt, dan wel dreigt op te treden.

Belangrijke schade

In hoofdstuk 6.2 van het FBP wordt de schade die ganzen aanrichten aan gewassen onderbouwd, waarbij de gewasschade (in de vorm van een ondergrens: de getaxeerde schade) per soort en gewas is gespecificeerd. Zoals eerder vermeld, worden alle in de periode 1 november tot 1 maart op het land aanwezige landbouwgewassen als kwetsbaar gewas gekwalificeerd, met uitzondering van oogstresten, groenbemester en overjarig grasland. Uit de schadecijfers van het Faunafonds blijkt dat zowel grauwe ganzen als kolkansen belangrijke schades⁵ kunnen aanrichten. Wij zijn daarnaast van mening dat de aanwezigheid van ganzen op of nabij percelen met kwetsbare gewassen impliceert dat er op die percelen sprake is van dreigende belangrijke schade. Dit geldt temeer indien de ganzen zich hier bevinden, terwijl er op de betreffende percelen reeds preventieve middelen zoals vlaggen zijn ingezet. Wij betrekken in onze overwegingen tevens het feit van de grote aantallen ganzen welke in de winterperiode verblijven in Zuid-Holland, hetgeen de dreiging van schade vergroot.

Andere bevredigende oplossingen

In het FBP worden verschillende locatie-specifieke maatregelen behandeld die mogelijk zouden kunnen worden ingezet om schade te voorkomen. Hieruit blijkt dat er geen andere effectieve bevredigende oplossingen bekend zijn ter beperking van de gewasschade door ganzen, waaronder de kolkans en de grauwe gans. Alle bekende middelen (zoals linten, vlaggen, knalapparaten, verstoring door de mens, etc.), hebben slechts een kortdurend effect. Er treedt namelijk na korte tijd gewenning op. Het Faunafonds heeft naar vele alternatieve maatregelen onderzoek gedaan of laten doen, maar tot op heden is er geen bevredigend alternatief. Verjaging met ondersteund afschot blijkt verreweg de meest effectieve methode te zijn. Overigens zijn wij wel van mening dat afschot gedurende de periode 1 november tot 1 maart pas mag plaatsvinden nadat er op het betreffende perceel visuele preventieve middelen zijn geplaatst, zoals vlaggen of linten, conform de eisen die het Faunafonds daaraan stelt.

Gebruik van het geweer voor zonsopgang

In artikel 7, negende lid, onder a van het Besluit beheer en schadebestrijding dieren is bepaald dat geweren niet worden gebruikt "voor zonsopgang en na zonsondergang (...)". Buiten de in dit artikel toegestane periode is voor gebruik van het geweer een ontheffing ex artikel 68 van de Ffw benodigd.

In hoofdstuk 7.1 van het FBP is onderbouwd waarom het gebruik van het geweer een half uur voor zonsopkomst tot zonsondergang noodzakelijk is bij de schadebestrijding van ganzen. Samengevat wordt er in het FBP omschreven dat ganzen in de vroege ochtend van de slaapplekken naar de percelen waarop ze

⁵ Van belangrijke schade is sprake bij € 250 of meer per geval, zoals wordt bevestigd in de uitspraak van de ABRvS 1 mei 2013, ECLI:NL:RVS:2013:BZ9067.

foerageren trekken, waardoor de jagers reeds op de percelen aanwezig moeten zijn voordat de ganzen invallen of neerstrijken. Het doden van enkele dieren uit een foeragerende of invallende groep ganzen heeft een afschrikwekkend effect waardoor de (overgebleven) ganzen vertrekken. Wij achten de motivatie in het FBP voldoende om het gebruik van het geweer een half uur voor zonsopkomst tot zonsondergang toe te staan.

Lokvogels

Bij deze ontheffing kan het middel "lokvogels, mits niet blind of verminkt"⁶ worden toegestaan, op grond van artikel 5 van het Besluit beheer en schadebestrijding dieren. Dit middel verdient een toelichting. Dit middel wordt slechts gebruikt voor zover dit ertoe dient de genoemde ganzensoorten die op een schadeperceel trekken goed onder schot te kunnen krijgen. Met "lokvogels, mits niet blind of verminkt" worden uitsluitend dode en/of nagebouwde exemplaren bedoeld. Het is niet de bedoeling dat de lokvogels tot gevolg hebben dat ganzen die het schadeperceel eerder niet opzochten, nu wel op het schadegevoelige perceel gaan trekken.

Conclusie

De grauwe gans en de kolkans zijn gedurende de periode 1 november tot 1 maart in grote aantallen aanwezig binnen de provincie Zuid-Holland en er is geen gevaar voor de gunstige staat van instandhouding. Beide ganzensoorten veroorzaken belangrijke schades aan kwetsbare gewassen, of dreigen dit te doen. Andere bevredigende oplossingen ter voorkoming van belangrijke schades door grauwe ganzen en kolkans zijn niet voorhanden. De gevraagde ontheffing kan worden verleend, met uitzondering van een ontheffing voor opzettelijk verontrusten (artikel 10 Ffw), waaronder begrepen het verjagen, omdat dit reeds is vrijgesteld.

⁶ Het Benelux-Gerechtshof arrest van 25 juni 2008.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 00
E info@odh.nl
I www.odh.nl

Faunabeheereenheid Zuid-Holland
T.a.v. [art.5.1-2e](#)
Postbus 85881
2508 CN DEN HAAG

Datum	Uw Brief	Ons Kenmerk	Afdeling	Contactpersoon
- 4 MAART 2015		ODH-2015-00024645	Toetsing & Vergunningverlening Milieu	art.5.1-2e
Bijlage(n)	Uw Kenmerk	Zaaknummer	Team	Telefoonnummer
-		00421741	T&V Groen, Geluid, Lucht & EV	art.5.1-2e
Betreft				Email
Ontheffing ex artikel 68 Flora- en faunawet				art.5.1-2e @odh.nl

BESLUIT genomen op - 4 MAART 2015

Onderwerp

Op 27 januari 2015 ontvingen wij een aanvraag om ontheffing ex artikel 68, eerste lid, onder a, b, c en d van de Flora- en faunawet (hierna: Ffw) van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland (hierna: FBE) voor het beheren van grauwe ganzen, kolganzen en brandganzen in de zomerperiode met alle toegestane middelen. Het gevraagde beheer betreft de regio's Zuid Zuid-Holland en Noord Zuid-Holland en is een voortzetting van het beheer dat de afgelopen vier jaar op basis van het Faunabeheerplan zomerganzen Zuid-Holland (verder: FBP) is uitgevoerd.

Op 25 februari 2015 hebben wij een ontheffing (met kenmerk ODH-2015-00019043) verleend, ex. artikel 68 van de Ffw, op bovenstaande aanvraag. De ontheffing van 25 februari 2015 was aanleiding tot onduidelijkheid over het bewerken van nesten en eieren. Wij zien daarom aanleiding om een gewijzigd besluit te nemen op de aanvraag van 27 januari 2015.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de ontheffing (met kenmerk ODH-2015-00019043) van 25 februari 2015 in te trekken;
- II. een ontheffing ex artikel 68, eerste lid, onder a, b, c, en d, onder de voorwaarde van het bepaalde in artikel 68 lid 2 van de Flora- en faunawet te verlenen aan de Faunabeheereenheid Zuid-Holland voor het opzettelijk verontrusten en doden waaronder het bewerken van nesten en eieren van de grauwe gans, kolgans en brandgans voor de zomerperiode in de regio's Zuid Zuid-Holland (15 februari tot 1 november) en Noord Zuid-Holland (1 maart tot 1 november);
- III. dat het beheer van bovengenoemde ganzensoorten is toegestaan met alle middelen zoals vermeld in artikel 5 van het Besluit beheer en schadebestrijding dieren (verder: Bbsd);
- IV. dat deze ontheffing geldig is tot 1 november 2015.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

art.5.1-2e

Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Bezwaar en beroep

Tegen dit besluit kunnen belanghebbenden ingevolge artikel 7:1 van de Algemene wet bestuursrecht bij ons een gemotiveerd bezwaarschrift indienen. Dit bezwaarschrift moet binnen zes weken na de dag van verzending of uitreiking van het besluit worden toegezonden, onder vermelding van 'Awb-bezwaar' in de linkerbovenhoek van enveloppe en bezwaarschrift. Het bezwaar moet worden gericht aan Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, t.a.v. het Awb-secretariaat, Postbus 90602, 2509 LP Den Haag.

Krachtens artikel 6:16 van de Algemene wet bestuursrecht schorst het bezwaar de werking van dit besluit niet. Gelet hierop kan - als tegen dit besluit bezwaar wordt aangetekend - ingevolge artikel 8:81 van de Algemene wet bestuursrecht bij de Voorzieningenrechter van de rechtbank 's-Gravenhage, sector Bestuursrecht, Postbus 20302, 2500 EH Den Haag (bezoekadres Prins Clauslaan 60 te Den Haag) een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening worden ingediend. Wij verzoeken u een kopie van dit verzoek om een voorlopige voorziening toe te zenden aan Omgevingsdienst Haaglanden, Postbus 14060, 2501 GB Den Haag, e-mailadres: vergunningen@odh.nl.

Op grond van artikel 7:1a van de Algemene wet bestuursrecht kan de indiener van het bezwaarschrift in het bezwaarschrift verzoeken om rechtstreeks beroep bij de administratieve rechter waardoor de bezwaarprocedure op grond van artikel 7:1 van de Algemene wet bestuursrecht kan worden overgeslagen. Indien wij instemmen met een dergelijk verzoek zenden wij het bezwaarschrift onverwijld door aan de bevoegde rechter.

**omgevingsdienst
HAAGLANDEN**

Een afschrift van deze beschikking wordt verzonden aan:

- Ministerie van Economische Zaken, t.a.v. de heer art.5.1-2e Postbus 20401, 2500 EK Den Haag;
- Politie Rotterdam, Afdeling Bijzondere Wetten, Postbus 70023, 3000 LD Rotterdam;
- Politie Den Haag, Postbus 264, 2501 CG Den Haag;
- Faunafonds, t.a.v. de secretaris, Leidseveer 2, 3511SB Utrecht;
- Stichting de Faunabescherming, t.a.v. mevrouw art.5.1-2e Amsteldijk Noord 135, 1183 TJ Amstelveen;
- K.N.J.V., Postbus 1165, 3800 BD Amersfoort;
- Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren, Postbus 85980, 2508 CR Den Haag;
- Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, afdeling Toezicht en Handhaving, Team Groen, t.a.v. de heer art.5.1-2e Postbus 550, 3300 AN Dordrecht;
- Secretaris Partij voor de Dieren Zuid-Holland, art.5.1-2e
- Partij voor de Dieren Zuid-Holland, p/a Provincie Zuid-Holland, kamer C 1.39, Postbus 90602, 2509 LP Den Haag;
- GroenLinks Zuid-Holland, t.a.v. art.5.1-2e p/a Postbus 90602, 2509 LP Den Haag;
- Provincie Zuid-Holland, t.a.v. art.5.1-2e Postbus 90602, 2509 LP Den Haag.

BIJLAGE I Voorschriften

Met betrekking tot deze ontheffing zijn de volgende voorschriften van toepassing. Het niet naleven van deze ontheffingsvoorschriften kan bestuursrechtelijke en/of strafrechtelijke consequenties hebben.

Algemene voorschriften voor de Faunabeheereenheid

1. Deze ontheffing kan uitsluitend worden gebruikt na tussenkomst van de FBE. De FBE is verantwoordelijk voor het toesturen van een (kopie van de) ontheffing, een FBE-uitvoeringsformulier en een uitvoeringscode aan de gebruiker van de ontheffing.
2. De FBE stuurt een afschrift van het ingevulde FBE-uitvoeringsformulier met de uitvoeringscode aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (verder: OZHZ), afdeling Toezicht en Handhaving, team Groene Wetten, Postbus 550, 3300 AN Dordrecht of houdt in overeenstemming met de OZHZ een overzicht bij van deze uitvoeringsgegevens, welke regelmatig aan de OZHZ worden toegezonden.
3. De FBE stuurt jaarlijks uiterlijk voor 1 juni een rapportage over het gebruik van de ontheffing aan de Omgevingsdienst Haaglanden, Postbus 14060, 2501 GB te Den Haag. Tevens stuurt de FBE een afschrift hiervan aan de OZHZ, afdeling Toezicht en Handhaving, team Groene Wetten, Postbus 550, 3300 AN Dordrecht. In deze rapportage dient in ieder geval het aantal gedode ganzen per soort, per periode en per regio/per WBE te worden vermeld.

Algemene voorschriften voor de gebruiker van de ontheffing

4. Deze ontheffing kan uitsluitend worden gebruikt indien de gebruiker van de ontheffing een uitvoeringscode van de FBE heeft ontvangen. De gebruiker van de ontheffing dient de ontheffing en het FBE-uitvoeringsformulier waarop de door de FBE toegekende uitvoeringscode is vermeld, bij zich te dragen.
5. De FBE kan bepalen dat de gebruiker van de ontheffing dient te voldoen aan de gestelde uitvoeringsregels bij doorschrijving, zoals vermeld op het FBE-uitvoeringsformulier.
6. Metalen merken welke zich bevinden aan gedode ganzen, moeten onder opgave van plaats en datum van verkrijging worden gezonden aan het Vogeltrekstation, Postbus 50, 6700 AB te Wageningen.
7. Bij bijzondere weersomstandigheden kunnen Gedeputeerde Staten besluiten om de schadebestrijding op te schorten.

BIJLAGE II Overwegingen

1. Inleiding

Op 23 november 2010 hebben Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland (verder: GS) het FBP goedgekeurd voor de periode tot en met 31 december 2014. Bij besluit van 18 december 2014 met kenmerk PZH-2014-500182524 hebben GS het vigerende FBP verlengd met één jaar tot en met 22 november 2015. Op basis van dit FBP hebben GS, op grond van artikel 68, eerste lid, onder a, b, c en d van de Ffw, voor het opzettelijk verontrusten en doden van grauwe ganzen, kolganzen en brandganzen in de zomer- en winterperiode, met alle toegestane middelen zoals genoemd in artikel 5 van het Bbsd, de volgende ontheffingen verleend:

1. 7 april 2011 (kenmerk PZH-2011-274367172) voor de grauwe gans;
2. 10 juni 2011 (kenmerk PZH-2011-293125132) voor de kolgans en een aanvullende ontheffing op 21 oktober 2011 (kenmerk PZH-2011-30961587);
3. 4 mei 2011 (kenmerk PZH-2011-287957777) voor de brandgans.
4. 15 oktober 2012 (kenmerk PZH-2012-353116049) voor het wijzigen van de hierboven genoemde ontheffingen ter verbetering van de jaarrond bestrijding.

Op basis van de verlenging van het FBP heeft de FBE onderhavige aanvraag ingediend om grauwe ganzen, kolganzen en brandganzen in de regio's Zuid Zuid-Holland en Noord Zuid-Holland met alle toegestane middelen in de zomerperiode van 2015 te mogen beheren. Het betreft een voortzetting van het tot nu toe gevoerde beheer van de zomerganzen.

2. Procedure

Voor de termijn van behandeling van de aanvraag is toepassing gegeven aan de beslistermijn zoals opgenomen in artikel 4:13 van de Algemene wet bestuursrecht.

3. Advies

Overeenkomstig de bepalingen in artikel 68, eerste lid, Ffw is het Faunafonds gehoord op de eerder genoemde ontheffingen. Het betreft hier een voortzetting van het tot nu toe gevoerde beheer.

4. Wettelijk kader

De Flora- en faunawet biedt in artikel 68 de mogelijkheid om voor wat betreft beschermde inheemse diersoorten ontheffing te verlenen van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 9 tot en met 15, 15a, 15b tweede lid in samenhang met het eerste lid, 16, 17, 18, 53, eerste lid onderdelen c en d, 72 vijfde lid en 74 van de Ffw, op basis van een goedgekeurd FBP.

Artikel 68, eerste lid, onder a, b, c en d van de Ffw maakt het mogelijk om in afwijking van de hierboven genoemde verbodsbepalingen een ontheffing te verlenen voor zover sprake is van schending van één of meer belangen die in dit artikel wordt genoemd, indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat en er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort. Hierbij moet het gestelde in artikel 68, tweede lid, in acht worden genomen. Tevens moet het Faunafonds zijn gehoord. Deze belangen zijn:

- a) de volksgezondheid en openbare veiligheid;
- b) de veiligheid van het luchtverkeer;
- c) voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren;
- d) het voorkomen van schade aan flora en fauna
- e) andere, bij algemene maatregel van bestuur, aan te wijzen belangen.

5. Beoordeling aanvraag

Algemeen

Het door de FBE beoogde beheer, in het belang van de hiervoor genoemde aspecten, wordt in het FBP onderbouwd en in de aanvraag voor onderhavige ontheffing toegelicht. Voor een volledige omschrijving en onderbouwing van het gewenste beheer, de schades en de mogelijke in te zetten preventieve maatregelen verwijzen wij naar het FBP en naar de aanvraag voor onderhavige ontheffing. Het betreft hier een voortzetting van het tot nu toe gevoerde beheer.

Het doel van het beheer is het op termijn bereiken van een populatieomvang waarbij aantasting van de hiervoor genoemde belangen minimaal is. In het FBP zijn aantalsontwikkeling en de gevolgen van het ingrijpen op de populatie opgenomen. In het FBP is per ganzensoort een streefstand bepaald. Doordat de populaties van jaarrond in Zuid-Holland verblijvende grauwe ganzen, brandganzen en kolganzen nog steeds niet afdoende afneemt, zijn de in het FBP vastgestelde doelstanden nog niet in zicht. Om deze doelen te bereiken zal beheer noodzakelijk zijn. Derhalve is het noodzakelijk dat de grauwe ganzen, kolganzen en brandganzen in de provincie Zuid-Holland opzettelijk worden verontrust en gedood met alle toegestane middelen zoals genoemd in artikel 5 van het Bbsd.

Gunstige staat van instandhouding van de soort

In bovengenoemd FBP is tevens omschreven en onderbouwd dat de gunstige staat van instandhouding van grauwe ganzen, kolganzen en brandganzen bij het voortzetten van het beheer niet in gevaar komt. In de aanvraag zijn de laatste tellingen van de Stichting Centrum voor Landbouw en Milieu (CLM) van de ganzen in Zuid-Holland toegevoegd. Uit de cijfers blijkt weliswaar een lichte daling van het aantal grauwe ganzen, kolganzen en brandganzen binnen de provincie Zuid-Holland, maar de daling is niet voldoende om de streefstanden te bereiken.

Geen andere bevredigende oplossing

In het FBP worden preventieve maatregelen beschreven om de schade door grauwe ganzen, kolganzen en brandganzen te verminderen. Het gaat hier om preventieve maatregelen als het inzetten van linten, vlaggen, hond, knalapparaten, vogelafweerpistool, verstoring door mens en voertuig, verjagend afschot en het bewerken van nesten en eieren. Uit de praktijk is gebleken dat deze preventieve maatregelen nauwelijks of slechts een tijdelijk effect hebben gesorteerd, omdat ganzen wennen aan de meeste van de genoemde maatregelen. Daarnaast leiden deze preventieve maatregelen niet tot een afname van de ganzenpopulaties. Dit in tegenstelling tot het inzetten van het geweer in combinatie met het bewerken van nesten en eieren. Een andere bevredigende oplossing dan het inzetten van het geweer in combinatie met het bewerken van nesten en eieren is ons niet bekend.

6. Conclusie

In het door GS goedgekeurde FBP is een onderbouwing voor het beheren van de populatie grauwe ganzen, kolganzen en brandganzen opgenomen. De grauwe ganzen, kolganzen en brandganzen veroorzaken nog steeds schade aan de in het FBP en de aanvraag genoemde belangen. De gunstige staat van instandhouding wordt niet bedreigd door het ingezette beheer. Er is geen andere bevredigende oplossing voorhanden dan het inzetten van het geweer in combinatie met het bewerken van eieren en nesten om het gewenste doel te bereiken. Derhalve is het noodzakelijk dat het tot nu toe gevoerde beheer voor wat betreft de zomerganzen wordt voortgezet.

Faunabeheereenheid Zuid-Holland
T.a.v. art. 5.1-2e
Postbus 85881
2508 CN DEN HAAG

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 00
E info@odh.nl
I www.odh.nl

Datum 2 6 FEB. 2015	Uw Brief -	Ons Kenmerk ODH-2015-00019043	Afdeling Toetsing & Vergunningverlening Milieu	Contactpersoon art. 5.1-2e
Bijlage(n) -	Uw Kenmerk -	Zaaknummer 00418750	Team T&V Groen, Geluid, Lucht & EV	Telefoonnummer art. 5.1-2e
Betreft Ontheffing ex artikel 68 Flora- en faunawet				Email art. 5.1-2e @odh.nl

BESLUIT genomen op 2 5 FEB. 2015

Onderwerp

Op 27 januari 2015 ontvingen wij een aanvraag om ontheffing ex artikel 68, eerste lid, onder a, b, c en d van de Flora- en faunawet (hierna: Ffw) van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland (hierna: FBE) voor het beheren van grauwe ganzen, kolganzen en brandganzen in de zomerperiode met alle toegestane middelen. Het gevraagde beheer betreft de regio's Zuid Zuid-Holland en Noord Zuid-Holland en is een voortzetting van het beheer dat de afgelopen vier jaar op basis van het Faunabeheerplan zomerganzen Zuid-Holland (verder: FBP) is uitgevoerd.

Besluit

Wij besluiten:

- I. ontheffing ex artikel 68, eerste lid, onder a, b, c, en d, onder de voorwaarde van het bepaalde in artikel 68 lid 2 van de Flora- en faunawet te verlenen aan de Faunabeheereenheid Zuid-Holland voor het opzettelijk verontrusten en doden van de grauwe gans, kolgans en brandgans voor de zomerperiode in de regio's Zuid Zuid-Holland (15 februari tot 1 november) en Noord Zuid-Holland (1 maart tot 1 november).
- II. dat het beheer van bovengenoemde ganzensoorten is toegestaan met alle middelen zoals vermeld in artikel 5 van het Besluit beheer en schadebestrijding dieren (verder: Bbsd).
- III. dat deze ontheffing geldig is tot 1 november 2015.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

art.5.1-2e

Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Bezwaar en beroep

Tegen dit besluit kunnen belanghebbenden ingevolge artikel 7:1 van de Algemene wet bestuursrecht bij ons een gemotiveerd bezwaarschrift indienen. Dit bezwaarschrift moet binnen zes weken na de dag van verzending of uitreiking van het besluit worden toegezonden, onder vermelding van 'Awb-bezwaar' in de linkerbovenhoek van enveloppe en bezwaarschrift. Het bezwaar moet worden gericht aan Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, t.a.v. het Awb-secretariaat, Postbus 90602, 2509 LP Den Haag.

Krachtens artikel 6:16 van de Algemene wet bestuursrecht schorst het bezwaar de werking van dit besluit niet. Gelet hierop kan - als tegen dit besluit bezwaar wordt aangetekend - ingevolge artikel 8:81 van de Algemene wet bestuursrecht bij de Voorzieningenrechter van de rechtbank 's-Gravenhage, sector Bestuursrecht, Postbus 20302, 2500 EH Den Haag (bezoekadres Prins Clauslaan 60 te Den Haag) een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening worden ingediend. Wij verzoeken u een kopie van dit verzoek om een voorlopige voorziening toe te zenden aan Omgevingsdienst Haaglanden, Postbus 14060, 2501 GB Den Haag, e-mailadres: vergunningen@odh.nl.

Op grond van artikel 7:1a van de Algemene wet bestuursrecht kan de indiener van het bezwaarschrift in het bezwaarschrift verzoeken om rechtstreeks beroep bij de administratieve rechter waardoor de bezwaarprocedure op grond van artikel 7:1 van de Algemene wet bestuursrecht kan worden overgeslagen. Indien wij instemmen met een dergelijk verzoek zenden wij het bezwaarschrift onverwijld door aan de bevoegde rechter.

Een afschrift van deze beschikking wordt verzonden aan:

- Ministerie van Economische Zaken, t.a.v. de heer [art.5.1-2e](#), Postbus 20401, 2500 EK Den Haag;
- Politie Rotterdam, Afdeling Bijzondere Wetten, Postbus 70023, 3000 LD Rotterdam;
- Politie Den Haag, Postbus 264, 2501 CG Den Haag;
- Faunafonds, t.a.v. de secretaris, Leidseveer 2, 3511SB Utrecht;
- Stichting de Faunabescherming, t.a.v. mevrouw [art.5.1-2e](#), Amsteldijk Noord 135, 1183 TJ Amstelveen;
- K.N.J.V., Postbus 1165, 3800 BD Amersfoort;
- Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren, Postbus 85980, 2508 CR Den Haag;
- Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, afdeling Toezicht en Handhaving, Team Groen, t.a.v. de heer [art.5.1-2e](#), Postbus 550, 3300 AN Dordrecht;
- Secretaris Partij voor de Dieren Zuid-Holland, [art.5.1-2e](#)
- Partij voor de Dieren Zuid-Holland, p/a Provincie Zuid-Holland, kamer C 1.39, Postbus 90602, 2509 LP Den Haag;
- GroenLinks Zuid-Holland, t.a.v. [art.5.1-2e](#), p/a Postbus 90602, 2509 LP Den Haag;
- Provincie Zuid-Holland, t.a.v. [art.5.1-2e](#), Postbus 90602, 2509 LP Den Haag.

BIJLAGE I Voorschriften

Met betrekking tot deze ontheffing zijn de volgende voorschriften van toepassing. Het niet naleven van deze ontheffingsvoorschriften kan bestuursrechtelijke en/of strafrechtelijke consequenties hebben.

Algemene voorschriften voor de Faunabeheereenheid

1. Deze ontheffing kan uitsluitend worden gebruikt na tussenkomst van de FBE. De FBE is verantwoordelijk voor het toesturen van een (kopie van de) ontheffing, een FBE-uitvoeringsformulier en een uitvoeringscode aan de gebruiker van de ontheffing.
2. De FBE stuurt een afschrift van het ingevulde FBE-uitvoeringsformulier met de uitvoeringscode aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (verder: OZHZ), afdeling Toezicht en Handhaving, team Groene Wetten, Postbus 550, 3300 AN Dordrecht of houdt in overeenstemming met de OZHZ een overzicht bij van deze uitvoeringsgegevens, welke regelmatig aan de OZHZ worden toegezonden.
3. De FBE stuurt jaarlijks uiterlijk voor 1 juni een rapportage over het gebruik van de ontheffing aan de Omgevingsdienst Haaglanden, Postbus 14060, 2501 GB te Den Haag. Tevens stuurt de FBE een afschrift hiervan aan de OZHZ, afdeling Toezicht en Handhaving, team Groene Wetten, Postbus 550, 3300 AN Dordrecht. In deze rapportage dient in ieder geval het aantal gedode ganzen per soort, per periode en per regio/per WBE te worden vermeld.

Algemene voorschriften voor de gebruiker van de ontheffing

4. Deze ontheffing kan uitsluitend worden gebruikt indien de gebruiker van de ontheffing een uitvoeringscode van de FBE heeft ontvangen. De gebruiker van de ontheffing dient de ontheffing en het FBE-uitvoeringsformulier waarop de door de FBE toegekende uitvoeringscode is vermeld, bij zich te dragen.
5. De FBE kan bepalen dat de gebruiker van de ontheffing dient te voldoen aan de gestelde uitvoeringsregels bij doorschrijving, zoals vermeld op het FBE-uitvoeringsformulier.
6. Metalen merken welke zich bevinden aan gedode ganzen, moeten onder opgave van plaats en datum van verkrijging worden gezonden aan het Vogeltrekstation, Postbus 50, 6700 AB te Wageningen.
7. Bij bijzondere weersomstandigheden kunnen Gedeputeerde Staten besluiten om de schadebestrijding op te schorten.

BIJLAGE II Overwegingen

1. Inleiding

Op 23 november 2010 hebben Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland (verder: GS) het FBP goedgekeurd voor de periode tot en met 31 december 2014. Bij besluit van 18 december 2014 met kenmerk PZH-2014-500182524 hebben GS het vigerende FBP verlengd met één jaar tot en met 22 november 2015. Op basis van dit FBP hebben GS, op grond van artikel 68, eerste lid, onder a, b, c en d van de Ffw, voor het opzettelijk verontrusten en doden van grauwe ganzen, kolganzen en brandganzen in de zomer- en winterperiode, met alle toegestane middelen zoals genoemd in artikel 5 van het Bbsd, de volgende ontheffingen verleend:

1. 7 april 2011 (kenmerk PZH-2011-274367172) voor de grauwe gans;
2. 10 juni 2011 (kenmerk PZH-2011-293125132) voor de kolgans en een aanvullende ontheffing op 21 oktober 2011 (kenmerk PZH-2011-30961587);
3. 4 mei 2011 (kenmerk PZH-2011-287957777) voor de brandgans.
4. 15 oktober 2012 (kenmerk PZH-2012-353116049) voor het wijzigen van de hierboven genoemde ontheffingen ter verbetering van de jaarrond bestrijding.

Op basis van de verlenging van het FBP heeft de FBE onderhavige aanvraag ingediend om grauwe ganzen, kolganzen en brandganzen in de regio's Zuid Zuid-Holland en Noord Zuid-Holland met alle toegestane middelen in de zomerperiode van 2015 te mogen beheren. Het betreft een voortzetting van de eerder afgegeven ontheffingen, voor zover dit het beheer van de zomerganzen betreft.

2. Procedure

Voor de termijn van behandeling van de aanvraag is toepassing gegeven aan de beslistermijn zoals opgenomen in artikel 4:13 van de Algemene wet bestuursrecht.

3. Advies

Overeenkomstig de bepalingen in artikel 68, eerste lid, Ffw is het Faunafonds gehoord op de eerder genoemde ontheffingen. Het betreft hier een voortzetting van de eerder afgegeven ontheffingen.

4. Wettelijk kader

De Flora- en faunawet biedt in artikel 68 de mogelijkheid om voor wat betreft beschermde inheemse diersoorten ontheffing te verlenen van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 9 tot en met 15, 15a, 15b tweede lid in samenhang met het eerste lid, 16, 17, 18, 53, eerste lid onderdelen c en d, 72 vijfde lid en 74 van de Ffw, op basis van een goedgekeurd FBP.

Artikel 68, eerste lid, onder a, b, c en d van de Ffw maakt het mogelijk om in afwijking van de hierboven genoemde verbodsbepalingen een ontheffing te verlenen voor zover sprake is van schending van één of meer belangen die in dit artikel wordt genoemd, indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat en er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort. Hierbij moet het gestelde in artikel 68, tweede lid, in acht worden genomen. Tevens moet het Faunafonds zijn gehoord. Deze belangen zijn:

- a) de volksgezondheid en openbare veiligheid;
- b) de veiligheid van het luchtverkeer;
- c) voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren;
- d) het voorkomen van schade aan flora en fauna
- e) andere, bij algemene maatregel van bestuur, aan te wijzen belangen.

5. Beoordeling aanvraag

Algemeen

Het door de FBE beoogde beheer, in het belang van de hiervoor genoemde aspecten, wordt in het FBP onderbouwd en in de aanvraag voor onderhavige ontheffing toegelicht. Voor een volledige omschrijving en onderbouwing van het gewenste beheer, de schades en de mogelijke in te zetten preventieve maatregelen verwijzen wij naar het FBP en naar de aanvraag voor onderhavige ontheffing. Het betreft hier een voortzetting van het tot nu toe gevoerde beheer.

Het doel van het beheer is het op termijn bereiken van een populatieomvang waarbij aantasting van de hiervoor genoemde belangen minimaal is. In het FBP zijn aantalsontwikkeling en de gevolgen van het ingrijpen op de populatie opgenomen. In het FBP is per ganzensoort een streefstand bepaald. Doordat de populaties van jaarrond in Zuid-Holland verblijvende grauwe ganzen, brandganzen en kolganzen nog steeds niet afdoende afneemt, zijn de in het FBP vastgestelde doelstanden nog niet in zicht. Om deze doelen te bereiken zal beheer noodzakelijk zijn. Derhalve is het noodzakelijk dat de grauwe ganzen, kolganzen en brandganzen in de provincie Zuid-Holland opzettelijk worden verontrust en gedood met alle toegestane middelen zoals genoemd in artikel 5 van het Bbsd.

Gunstige staat van instandhouding van de soort

In bovengenoemd FBP is tevens omschreven en onderbouwd dat de gunstige staat van instandhouding van grauwe ganzen, kolganzen en brandganzen bij het voortzetten van het beheer niet in gevaar komt. In de aanvraag zijn de laatste tellingen van de Stichting Centrum voor Landbouw en Milieu (CLM) van de ganzen in Zuid-Holland toegevoegd. Uit de cijfers blijkt weliswaar een lichte daling van het aantal grauwe ganzen, kolganzen en brandganzen binnen de provincie Zuid-Holland, maar de daling is niet voldoende om de streefstanden te bereiken.

Geen andere bevredigende oplossing

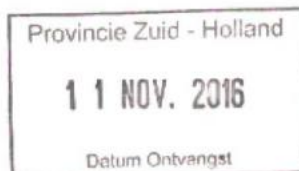
In het FBP worden preventieve maatregelen beschreven om de schade door grauwe ganzen, kolganzen en brandganzen te verminderen. Het gaat hier om preventieve maatregelen als het inzetten van linten, vlaggen, hond, knalapparaten, vogelafweerpistool, verstoring door mens en voertuig, verjagend afschot en het bewerken van nesten en eieren. Uit de praktijk is gebleken dat deze preventieve maatregelen nauwelijks of slechts een tijdelijk effect hebben gesorteerd, omdat ganzen wennen aan de meeste van de genoemde maatregelen. Daarnaast leiden deze preventieve maatregelen niet tot een afname van de ganzenpopulaties. Dit in tegenstelling tot het inzetten van het geweer in combinatie met het bewerken van nesten en eieren. Een andere bevredigende oplossing dan het inzetten van het geweer in combinatie met het bewerken van nesten en eieren is ons niet bekend.

6. Conclusie

In het door GS goedgekeurde FBP is een onderbouwing voor het beheren van de populatie grauwe ganzen, kolganzen en brandganzen opgenomen. De grauwe ganzen, kolganzen en brandganzen veroorzaken nog steeds schade aan de in het FBP en de aanvraag genoemde belangen. De gunstige staat van instandhouding wordt niet bedreigd door het ingezette beheer. Er is geen andere bevredigende oplossing voorhanden dan het inzetten van het geweer in combinatie met het bewerken van eieren en nesten om het gewenste doel te bereiken. Derhalve is het noodzakelijk dat de eerder afgegeven ontheffingen voor wat betreft de zomerganzen worden voortgezet.

Bezwarencommissie Awb
Postbus 90602
2509 LP Den Haag

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 02
E vergunningen@odh.nl
I www.odh.nl

Datum
10 NOV. 2016

Uw Brief

Ons Kenmerk
ODH-2016-00110276

Afdeling
Toetsing &
Vergunningverlening Milieu

Contactpersoon

Bijlage(n)
1

Uw Kenmerk

Zaaknummer
00448735

Team
T&V Groen, Lucht & EV

Telefoonnummer
(070) 21 899 02

Betreft
Beslissing op bezwaar inzake bezwaarschriften tegen verleende ontheffing bestrijden van zomerganzen

Email
vergunningen@odh.nl

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij zenden wij u een beslissing op bezwaar inzake bezwaarschriften tegen het besluit van 28 januari 2016, kenmerk ODH-2015-0074530519.

De beslissing op bezwaar is op 10 november 2016 verzonden.

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beslissing op bezwaar wijzen wij op de desbetreffende tekst in de beslissing op bezwaar.

Afdeling Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Bijlage(n):
Verzendklare BOB De faunabescherming

(ODH-2016-00109974)

provincie **HOLLAND**
ZUID

De Faunabescherming
t.a.v. [art.5.1-2e](#)
Amsteldijk-Noord 135
1183 TJ AMSTELVEEN

Onderwerp

Beslissing op bezwaar inzake de bezwaarschriften van
22 februari 2016, 10 maart 2016 en 16 maart 2016 tegen
het besluit van 28 januari 2016 met kenmerk ODH-2015-
0074530519, inzake een verleende ontheffing ex artikel
68 Ffw voor het bestrijden zomerganzen.

Geachte [art.5.1-2e](#)

Inleiding

In antwoord op de op grond van artikel 7:1 van de Algemene wet bestuursrecht ingediende
bezwaarschriften tegen ons besluit van 28 januari 2016, met kenmerk ODH-2015-0074530519,
inzake een verleende ontheffing ex artikel 68 van de Flora- en faunawet (hierna: Ffw) voor het
bestrijden zomerganzen, delen wij u het volgende mee.

Voorgeschiedenis en bestreden besluit

Bij besluit van 28 januari 2016, verzonden 8 februari 2016, met kenmerk ODH-2015-
00745305, zijn ontheffingen verleend op grond van artikel 68 van de Ffw aan de
Faunabeheereenheid Zuid-Holland (hierna: FBE) voor het opzettelijk verontrusten en doden
van broedparen van de grauwe gans en de Canadese gans, voor het zoeken, rapen, uit het
nest nemen, beschadigen of vernielen van eieren en het beschadigen, vernielen, uithalen en
wegnemen of verstoren van nesten van de grauwe gans, de kolgans, de brandgans en de
Canadese gans, en voor het opzettelijk verontrusten en doden van de grauwe gans, de
kolgans, de brandgans en de Canadese gans.

Tegen dit besluit zijn drie bezwaarschriften ingediend door:

- De Faunabescherming te Amstelveen bij brief van 22 februari 2016, ontvangen 23
februari 2016;

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag

Tram 9 en bussen 18,
22, 65 stoppen dichtbij
het provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

Gedeputeerde Staten

Contact

[art.5.1-2e](#)

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum

Zie verzenddatum
Ons kenmerk
PZH-2016-570065450
RB-2016-000078
(DOS-2016-0001570)
Uw kenmerk

Bijlagen

1

- [art.5.1-2e](#) (Recht voor Allen) namens Stichting Animal Rights te Arnhem bij brief van 10 maart 2016, ontvangen 11 maart 2016, aangevuld met de gronden van bezwaar ontvangen 31 maart 2016;
- Natuur- en Milieufederatie Zuid-Holland te Den Haag bij brief van 16 maart 2016, ontvangen 17 maart 2016.

Ontvankelijkheid

De bezwaarschriften van de Faunabescherming, Recht voor Allen namens Animal Rights en Natuur- en Milieufederatie Zuid-Holland voldoen aan de eisen zoals genoemd in artikel 6:5 van de Algemene wet bestuursrecht (verder: Awb) en zijn tevens door ons tijdig ontvangen. Gezien de belangen die bezwaarmakers krachtens hun doelstellingen en feitelijke werkzaamheden behartigen, zijn zij aan te merken als belanghebbenden, zoals bedoeld in artikel 1:2, derde lid, van de Awb. De bezwaarschriften zijn daarmee ontvankelijk. Op de inhoud van deze bezwaren zal derhalve worden ingegaan.

Bezwaren

In de bezwaarschriften van Faunabescherming, Recht voor allen namens Animal Rights en Natuur- en Milieufederatie Zuid-Holland wordt – kort samengevat – het volgende aangevoerd:

De Faunabescherming (verder FB)

De ontheffingen zouden in strijd zijn met het zorgvuldigheidsbeginsel.

De FB stelt dat er op grond van Ffw geen ontheffing kan worden verleend voor populatiebeheer van ganzen, maar dat enkel ontheffing kan worden verleend ten behoeve van het voorkomen of beperken van belangrijke schade.

Volgens de FB mist het besluit een nauwkeurige en treffende motivering.

Wij zouden volgens de FB niet aannemelijk hebben gemaakt dat er geen andere bevredigende oplossing is.

De FB meent dat de ontheffingen overtredingen in de hand werken, aangezien in de periode waarvoor de ontheffingen zijn verleend nog volop overwinterende ganzen in Nederland zijn. Niet alleen worden deze internationaal beschermde vogels verstoord door het afschot, maar ook kan niet worden uitgesloten dat zij per ongeluk worden gedood.

Volgens de FB zijn de ontheffingen ten onrechte verleend voor de periode van een uur voor zonsondergang tot een uur na zonsondergang. Daarvoor wijst de FB op recente uitspraken van de rechtbank Gelderland (25 juni 2015) en rechtbank Den Haag (3 december 2015), waarin die rechtbanken oordeelden dat voor het doden van vogels met het geweer voor zonsopkomst en na zonsondergang geen grondslag bestaat in een wettelijk voorschrift.

Animal Rights (verder AR)

AR staat op het standpunt dat de ontheffingen een nauwkeurige en treffende motivering welke toegespitst is op de specifieke situatie, missen en dat er in de ontheffingen geen sprake is van een nauwkeurige en treffende motivering van het besluit.

Volgens AR neemt ondanks de massale schot, jaar in jaar uit, het aantal standganzen in Zuid-Holland elk jaar toe. De populatie laat zich niet beheren door afschot. De door ons ingezette maatregelen zijn daarom geen oplossing.

Tevens meent AR dat er diervriendelijkere oplossingen zijn voor het probleem.

Voor in het Faunabeheerplan wordt aangegeven dat voor de Canadese gans een minimale stand wordt nagestreefd, stelt AR dat door het streven naar een minimale stand de gunstige staat van instandhouding van de Canadese gans in gevaar komt, wat niet is toegestaan.

Volgens AR kan de schade aan gewassen niet worden aangemerkt als belangrijke schade in de zin van de Vogelrichtlijn.

Volgens AR zijn lokvoer, dode dieren en nagebouwde exemplaren, mechanische en elektronische lokinstrumenten en geluidsnabootsingen niet genoemd als toegestaan middel in de wet of in het Besluit beheer en schadebestrijding dieren (hierna: Bbsd).

AR wijst – onder verwijzing naar het Ganzenbeleidskader Zuid-Holland en het Faunabeheerplan – erop dat de perioden waarin gebruik kan worden gemaakt van de ontheffing, vallen in de winterperiode.

Door nestbehandeling mogelijk te maken zou de ontheffing resulteren in onnodig lijden, aangezien nestbehandeling voornamelijk plaats vindt door het prikken van eieren.

Natuur- en Milieufederatie Zuid-Holland (verder NMF)

De NMF vindt dat eerst een ontwerpbesluit ter inzage had moeten worden gelegd in plaats van direct een besluit te nemen op de aangevraagde ontheffing.

Volgens de NMF gaan de ontheffingen verder dan de aanvraag en is dat gelet op jurisprudentie niet toegestaan.

De NMF meent dat de ontheffingen kunnen leiden tot verstoring van kwetsbare natuurgebieden en verstoring van (beschermde) weidevogels.

De ontheffingen zouden ten onrechte geen limiet stellen ten aanzien van het aantal te doden ganzen, waardoor in theorie de volledige ganzenpopulatie in een seizoen uitgeroeid zou kunnen worden.

De NMF staat op het standpunt dat de ontheffing negatieve gevolgen heeft voor trekganzen, met name de trekkende kolganzen en brandganzen, die in februari / maart nog in Nederland aanwezig zijn.

Tot slot meent de NMF dat er onvoldoende is gekeken naar alternatieve maatregelen om schade terug te dringen, zoals het gebruik van de Agrilaser of een andere inrichting van percelen in combinatie met verjaging.

Juridisch kader

Artikel 68, eerste lid, onder a, b, c en d van de Flora en faunawet.

Mondelinge behandeling

In overeenstemming met de voorgeschreven procedure hebben wij uw bezwaarschrift voor behandeling en advies in handen gesteld van de bezwarencommissie. De bezwarencommissie heeft u in de gelegenheid gesteld uw bezwaren tijdens de hoorzitting van 2 juni 2016 mondeling toe te lichten. Van die gelegenheid heeft u gebruik gemaakt.

Het verslag van de hoorzitting is bij het advies van de bezwarencommissie gevoegd.

Advies bezwarencommissie

De bezwarencommissie heeft geadviseerd om de ontheffingen aan de FBE ex artikel 68, eerste lid, onder a, b, c en d, van de Ffw in stand te laten, maar deze wel op drie punten te wijzigen. De bezwarencommissie adviseert de volgende bezwaargronden gegrond te verklaren:

- het bezwaar dat de tijdsperiode uit de aanvraag niet is overgenomen in het besluit;
- het bezwaar ten aanzien van het gebruik van het geweer gedurende één uur voor zonsopkomst en gedurende één uur na zonsondergang;
- het bezwaar ten aanzien van het toestaan van lokfluiten, lokvoer, mechanische en elektronische lokinstrumenten en geluidsnabootsingen.

De bezwarencommissie adviseert om de bezwaren voor het overige ongegrond te verklaren.

Beoordeling

Wij volgen het advies op van de bezwarencommissie ten aanzien van de bezwaren betreffende het niet overnemen in de ontheffing van de in aanvraag vermelde tijdsperiode. Echter, contrair aan het advies van de bezwarencommissie verklaren wij het bezwaar betreffende het toestaan van de in de ontheffing genoemde middelen ongegrond. Dienaangaande overwegen wij het volgende.

Vereiste wettelijke grondslag voor het gebruik van een geweer gedurende de periode van één uur voor zonsopgang en één uur na zonsondergang

In het besluit is toegestaan dat ganzen gedurende de periode van één uur voor zonsopgang en één uur na zonsondergang opzettelijk mogen worden verontrust en gedood door middel van een geweer. Daarmee wordt afgeweken van het verbod van artikel 7, negende lid, aanhef en onder a, van het Bbsd.

Hoewel op grond van artikel 68, eerste lid, van de Ffw ontheffing kan worden verleend van het gestelde bij of krachtens onder andere de artikelen 9 en 10 van de Ffw, betekent dit volgens de bezwarencommissie niet dat ook ontheffing kan worden verleend van het verbod om geweren vóór zonsopgang en na zonsondergang te gebruiken. De bezwarencommissie verwijst daarbij naar het bepaalde in de artikelen 5 en 9 van de Vogelrichtlijn en de jurisprudentie hierover van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling).

Artikel 5 van de Vogelrichtlijn bepaalt dat lidstaten de nodige maatregelen nemen voor de invoering van een algemene regeling voor de bescherming van alle in artikel 1 van deze richtlijn bedoelde vogelsoorten en dat deze maatregelen met name – voor zover hier van belang – een verbod bevatten om opzettelijk vogels te doden. Artikel 9, eerste lid, van de Vogelrichtlijn bepaalt – voor zover hier van belang – dat de lidstaten, indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat, onder andere ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, mogen afwijken van artikel 5 van deze richtlijn. Artikel 9, tweede lid, aanhef en onder c, van de Vogelrichtlijn bepaalt – voor zover hier van belang – dat in de afwijkende bepalingen moet worden vermeld, onder welke voorwaarden met betrekking tot het risico en onder welke omstandigheden van tijd en van plaats deze afwijkende maatregelen mogen worden genomen.

De bezwarencommissie overweegt dat op zichzelf gezien artikel 68, eerste lid, van de Ffw een ruime bevoegdheid geeft om van de diverse in dat artikellid bedoelde verboden ontheffing te verlenen. De bezwarencommissie constateert echter dat de wetgever in artikel 7, negende lid, aanhef en onder a, van het Bbsd heeft bepaald dat het verboden is om geweren voor zonsopgang en na zonsondergang te gebruiken. Tevens heeft de wetgever omstandigheden van tijd en van plaats over de afwijking van dat verbod gesteld, aldus de bezwarencommissie. Artikel 7, negende lid, aanhef en onder a, van het Bbsd stelt volgens de bezwarencommissie als hoofdregel dat geweren niet worden gebruikt voor zonsopgang en na zonsondergang, met als enige uitzondering dat wilde eenden waarop de jacht is geopend ook mogen worden gedood gedurende een half uur voor zonsopgang en na zonsondergang. De wetgever heeft er dus volgens de bezwarencommissie voor gekozen om het gebruik van het geweer voor zonsopgang en na zonsondergang niet toe te staan voor andere dieren dan wilde eenden. Artikel 68 van de Ffw vermeldt evenmin omstandigheden van tijd waarin de betrokken autoriteit kan afwijken van een bij algemene maatregel van bestuur gestelde beperking van het gebruik van een middel om te doden. De bezwarencommissie adviseert daarom om onderdeel a van de eerste en de derde ontheffing in die zin aan te passen.

Wij onderschrijven de overwegingen en het advies van de bezwarencommissie niet. Gelet op de omstandigheid dat de Raad van State nog geen uitspraak heeft gedaan over de toelaatbaarheid van het gebruik van het geweer tussen zonsondergang en zonsopgang, zijn wij van mening dat de jurisprudentie op dit punt nog onvoldoende is uitgekristalliseerd. Het gaat in onderhavige casus namelijk niet om een middel voor het vangen en doden dat niet in

een wettelijke regeling is genoemd, maar slechts om het moment waarop dit middel wordt ingezet. Ook onder de Wet natuurbescherming, die per 1 januari 2017 in werking zal treden, is het gebruik van het geweer op een vergelijkbare manier geregeld. Het gebruik van het geweer tussen zonsondergang en zonsopgang is niet als aparte methode in het Besluit natuurbescherming aangewezen. De aanwijzing van het geweer als middel heeft betrekking op het gebruik ervan ongeacht het tijdstip, aldus de toelichting bij het Besluit natuurbescherming. Het gebruik van het geweer is na zonsondergang en voor zonsopgang in beginsel niet toegestaan, tenzij hiervoor ontheffing of vrijstelling is verleend met het oog op bijvoorbeeld een effectieve uitvoering van populatiebeheer of schadebestrijding, aldus de wetgever.

Naast de hiervoor omschreven juridische argumentatie zijn er inhoudelijke argumenten voor het toestaan van het gebruik van het geweer voor zonsopgang en na zonsondergang. Uit oogpunt van effectieve bestrijding van de ganzenpopulaties is het optreden in de schemering essentieel. Voor een nadere onderbouwing hiervan wordt verwezen naar het bestreden besluit en het faunabeheerplan.

Gelet op het vorenstaande verklaren wij het bezwaar ongegrond.

Vereiste wettelijke grondslag voor het gebruik van middelen

Op basis van de hiervoor genoemde overwegingen concludeert de bezwarencommissie dat lokfluiten, lokvoer, mechanische en elektronische lokinstrumenten en geluidsnabootsingen niet zijn opgenomen in het Bbsd als middelen waarmee dieren mogen worden gevangen en gedood. Derhalve ontbreekt volgens de bezwarencommissie eveneens een wettelijke grondslag om voor het gebruik van deze middelen een ontheffing te verlenen en adviseert zij om de onderdelen a van de eerste en derde ontheffing in die zin aan te passen.

Wij volgen het advies van de bezwarencommissie om hierna te noemen redenen niet.

Allereerst wijzen wij erop dat er inhoudelijk geen redenen zijn om het gebruik van de genoemde middelen niet toe te staan. De middelen waarvoor ontheffing is verleend, betreffen geen middelen voor het vangen en doden van dieren. Deze middelen zijn op zichzelf niet geschikt voor deze activiteiten. Zij zijn slechts ondersteunend aan de middelen waarmee wel dieren kunnen worden gevangen en gedood. Artikel 9 van de Vogelrichtlijn schrijft echter voor dat de middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden zijn omschreven in een wettelijke regeling. Onzes inziens is er derhalve op inhoudelijke gronden geen sprake van schending van de artikelen 9 en 10 van de Vogelrichtlijn.

Ten tweede bestaat er vanaf 1 januari 2017 een expliciete wettelijke grondslag voor het verlenen van een ontheffing als de onderhavige. De Wet natuurbescherming die onder andere de Ffw vervangt, treedt op 1 januari 2017 in werking. In het Besluit natuurbescherming, dat eveneens op 1 januari 2017 in werking treedt, worden twee soorten middelen genoemd. De middelen waarvoor ontheffing is verleend, vallen dan onder artikel

3.9 van het Besluit natuurbescherming. Het gebruik van deze middelen kan dan via een verordening of ontheffing worden geregeld. Gezien het vorenstaande achten wij het onwenselijk, mede gezien de belangen die worden beschermd met de ontheffing, om nu het advies van de bezwarencommissie te volgen. Derhalve verklaren wij het bezwaar ongegrond.

Periode gebruik ontheffing volgens aanvraag

In de aanvraag van 10 juli 2015 heeft de FBE tijdsperiodes benoemd waarin zij gebruik wenst te maken van de ontheffingen, zowel ten behoeve van het verontrusten en doden van ganzen (de eerste en de derde ontheffing) als voor het bewerken van nesten en eieren (de tweede ontheffing). Deze tijden zijn niet expliciet in de voorschriften van de ontheffing overgenomen, zodat de bezwarencommissie concludeert dat de bezwaargrond hierover terecht is voorgesteld. Wij verklaren dit bezwaar gegrond.

Wijziging ontheffingen

In navolging van het advies van de bezwarencommissie en het hiervoor overwogene ten aanzien van het gebruik van het geweer voor het opzettelijk verontrusten wordt de ontheffing gewijzigd met de toevoeging "Van een uur voor zonsopgang tot een uur na zonsondergang, tenzij dit met een geweer gebeurt in welk geval het geweer alleen mag worden gebruikt tussen zonsopgang en zonsondergang" in de eerste en derde ontheffing. Ontheffing 2 wordt gewijzigd door de toevoeging "Van een uur voor zonsopgang tot een uur na zonsondergang".

Daarmee wordt het besluit, onder I, als volgt gewijzigd:

"een ontheffing ex artikel 68, eerste lid, onder a, b, c en d van de Ffw te verlenen voor het opzettelijk verontrusten en doden van broedparen (koppelvormende ganzen) van de grauwe gans en Canadese gans in de provincie Zuid-Holland, waarbij:

- a. bij het opzettelijk verontrusten en doden gebruik mag worden gemaakt van de volgende middelen:*
 - *geweren;*
 - *honden, niet zijnde lange honden;*
 - *niet-levende lokvogels (dode dieren en nagebouwde exemplaren), lokfluiten, lokvoer, mechanische en elektronische lokinstrumenten en geluidsnabootsingen;*
- b. het opzettelijk verontrusten en doden kan worden uitgevoerd:*
 - *in de regio Noordelijke Delta van 1 februari tot en met 14 februari;*
 - *in de regio's Delfland en Schieland, Veenweiden en Zuid-Holland-Noord van 1 februari tot en met 29 februari;*
 - *van een uur voor zonsopkomst tot een uur na zonsondergang, tenzij dit met een geweer gebeurt in welk geval het geweer alleen mag worden gebruikt tussen zonsopgang en zonsondergang."*

Daarmee wordt het besluit, onder II, als volgt gewijzigd:

“een ontheffing ex artikel 68, eerste lid onder a, b, c en d van de Ffw te verlenen voor het zoeken, rapen, uit het nest nemen, beschadigen of vernielen van eieren en het beschadigen, vernielen, uithalen en wegnemen of verstoren van nesten van grauwe gans, kolgans, brandgans en Canadese gans in de provincie Zuid-Holland waarbij het uithalen en bewerken van nesten en eieren kan worden uitgevoerd van een uur voor zonsopgang tot een uur na zonsondergang in de periode van 1 februari tot en met 30 juni”

Daarmee wordt het besluit, onder III, als volgt gewijzigd:

“een ontheffing ex artikel 68, eerste lid, onder a, b, c, en d van de Ffw te verlenen voor het opzettelijk en doden van grauwe ganzen, kolganzen, brandganzen en Canadese ganzen, waarbij:

- a. bij het opzettelijk verontrusten en doden gebruik mag worden gemaakt van de volgende middelen:*
 - geweren;*
 - honden, niet zijnde lange honden;*
 - lokvogels (niet blind of verminkt), lokfluiten, lokvoer, mechanische en elektronische lokinstrumenten en geluidsnabootsingen;*
- b. het opzettelijk verontrusten en doden kan worden uitgevoerd:*
 - in de regio Noordelijke Delta van 15 februari tot en met 31 oktober;*
 - in de regio's Delfland en Schieland, Veenweiden en Zuid-Holland-Noord van 1 maart tot en met 31 oktober;*
 - van een uur voor zonsopkomst tot een uur na zonsondergang, tenzij dit met een geweer gebeurt, in welk geval het geweer alleen mag worden gebruikt tussen zonsopgang en zonsondergang.”*

Voor wat betreft de overige bezwaargronden volgen wij het advies van de bezwarencommissie tot ongegrondverklaring. Met betrekking tot deze bezwaren sluiten wij qua inhoud en motivering aan bij het advies van de bezwarencommissie. Wij verwijzen in overeenstemming met artikel 3:49 van de Algemene wet bestuursrecht naar dit advies, dat deel uitmaakt van dit besluit en hier als ingelast moet worden beschouwd.

Proceskosten

U heeft niet verzocht om vergoeding van proceskosten ex artikel 7:15, tweede lid, van de Awb.

Besluit

Gelet op het voorgaande verklaren wij de bezwaren, deels contrair aan het advies van de bezwarencommissie, ongegrond, onder aanvulling van de motivering.

Beroep

Tegen dit besluit staat ingevolge artikel 8:1 van de Algemene wet bestuursrecht binnen zes weken na de dag van verzending beroep open bij de Rechtbank 's Gravenhage, sector Bestuursrecht, Postbus 20302, 2500 EH Den Haag (bezoekadres Prins Clauslaan 60 te Den Haag).

Krachtens artikel 6:16 van de Algemene wet bestuursrecht schorst het beroep de werking van dit besluit niet.

Gelet hierop kan - als beroep is ingesteld - ingevolge artikel 8:81 van de Algemene wet bestuursrecht bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank 's Gravenhage, sector Bestuursrecht, Postbus 20302, 2500 EH Den Haag, een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening worden ingediend.

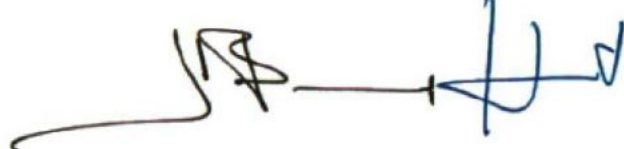
Indien u beroep hebt ingesteld, verzoeken wij u een kopie van het beroepschrift en het verzoek om een voorlopige voorziening te zenden aan Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, ter attentie van de Afdeling Water en Groen, Postbus 90602, 2509 LP Den Haag.

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer te vermelden dat wij rechts bovenaan in deze brief hebben opgenomen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. J.H. de Baas

drs. J. Smit

Afschrift aan:

- Omgevingsdienst Haaglanden
- Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid
- Bezwarencommissie Awb, Provincie Zuid-Holland, Postbus 90602, 2509 LP Den Haag (kenmerk advies RB-2016-000078, RB-2016-000087 en RB-2016-000092)

Bijlage:

- Advies bezwarencommissie

AFSCHRIFT

provincie **HOLLAND**
ZUID

Omgevingsdienst Haaglanden

Bevoegd gezag

Ontvangen op: 15 JUN 2016

Regnr.:

Hfddocregnr.:

Aantal bijl.:

Volgnr. bijl.:

Bezwarencommissie

Directie Concernzaken
Afdeling Financiële en Juridische
Zaken

Contact

art.5.1-2e

Provinciehuis
Zuid-Hollandplein 1
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 441 66 11
F 070 441 78 20
www.zuid-holland.nl

Datum **13 JUNI 2016**

Ons kenmerk
PZH-2016-556914015
RB-2016-000078 (DOS-2016-
0001570), RB-2016-000087 (DOS-
2016-0002333) en RB-2016-000092
(DOS-2016-0002485)

Uw kenmerk

-

Bijlagen
div.

Omgevingsdienst Haaglanden

art.5.1-2e

art.5.1-2e

Postbus 14060
2501 GB DEN HAAG

Onderwerp

Advies inzake bezwaarschrift

Geacht college,

Hierbij doet de bezwarencommissie u toekomen haar advies over de ingediende bezwaarschriften van De Faunabescherming te Amstelveen van 22 februari 2016, ontvangen 23 februari 2016, van art.5.1-2e (Recht voor Allen) namens Stichting Animal Rights te Arnhem van 10 maart 2016, ontvangen 11 maart 2016, aangevuld met de gronden van bezwaar ontvangen 31 maart 2016, en van Natuur- en Milieufederatie Zuid-Holland te Den Haag van 16 maart 2016, ontvangen 17 maart 2016, gericht tegen uw besluit van 28 januari 2016, verzonden 8 februari 2016, kenmerk ODH-2015-00745305, tot het verlenen van drie ontheffingen ex artikel 68 van de Flora- en faunawet aan de Faunabeheereenheid Zuid-Holland voor het opzettelijk verontrusten en doden van broedparen van de grauwe gans en de Canadese gans, voor het zoeken, rapen, uit het nest nemen, beschadigen of vernielen van eieren en het beschadigen, vernielen, uithalen en wegnemen of verstoren van nesten van de grauwe gans, de kolgans, de brandgans en de Canadese gans, en voor het opzettelijk verontrusten en doden van de grauwe gans, de kolgans, de brandgans en de Canadese gans.

Beoordeling ontvankelijkheid

De bezwaarschriften zijn ingediend binnen de wettelijke termijn van zes weken en zijn dus op tijd ingediend. Eveneens zijn de gronden van bezwaar van Stichting Animal Rights (hierna: AR) binnen de daarvoor gestelde termijn ontvangen. Het bezwaarschrift van Natuur- en Milieufederatie Zuid-Holland (hierna: NMF) is mede namens 15 andere organisaties ingediend. Deze organisaties hebben NMF gemachtigd om namens hen bezwaar te maken. De algemene en collectieve belangen die De Faunabescherming (hierna: FB), AR en NMF krachtens hun doelstellingen en blijkens hun feitelijke werkzaamheden in het bijzonder behartigen, zijn rechtstreeks bij het besluit betrokken, zodat deze drie organisaties belanghebbenden zijn. Bovendien zijn de bezwaarschriften gemotiveerd en voldoen zij aan de verdere eisen van

Tram 9 en bus 65
stoppen bij het
provinciehuis. Vanaf
station Den Haag CS is
het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

artikel 6:5 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). De bezwaarschriften zijn daarmee ontvankelijk.

Voorgeschiedenis en bestreden besluit

Bij besluit van 28 januari 2016, verzonden 8 februari 2016, kenmerk ODH-2015-00745305, heeft u ontheffingen verleend op grond van artikel 68 van de Flora- en faunawet (hierna: Ffw) aan de Faunabeheereenheid Zuid-Holland (hierna: FBE) voor het opzettelijk verontrusten en doden van broedparen van de grauwe gans en de Canadese gans, voor het zoeken, rapen, uit het nest nemen, beschadigen of vernielen van eieren en het beschadigen, vernielen, uithalen en wegnemen of verstoren van nesten van de grauwe gans, de kolgans, de brandgans en de Canadese gans, en voor het opzettelijk verontrusten en doden van de grauwe gans, de kolgans, de brandgans en de Canadese gans.

Tegen dit besluit zijn drie bezwaarschriften ingediend door:

- De Faunabescherming te Amstelveen bij brief van 22 februari 2016, ontvangen 23 februari 2016;
- [art.5.1-2e](#) (Recht voor Allen) namens Stichting Animal Rights te Arnhem bij brief van 10 maart 2016, ontvangen 11 maart 2016, aangevuld met de gronden van bezwaar ontvangen 31 maart 2016;
- Natuur- en Milieufederatie Zuid-Holland te Den Haag bij brief van 16 maart 2016, ontvangen 17 maart 2016.

Bezwaren

De bezwaren zijn samengevat:

FB

Volgens FB staan de ontheffingen een afwijking van de Ffw toe zonder dat daarvoor de noodzaak is aangetoond. Daarmee zijn de ontheffingen in strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel. Bovendien zijn de ontheffingen verleend voor het gebruik van het geweer in een periode, die niet is toegestaan op grond van de wet.

FB stelt dat er op grond van Ffw geen ontheffing kan worden verleend voor populatiebeheer van ganzen, maar dat enkel ontheffing kan worden verleend ten behoeve van het voorkomen of beperken van belangrijke schade. Blijkens de ontheffingen wordt echter de reductie van de totale populatieomvang nagestreefd. De ontheffingen zijn niet enkel verleend om ganzen te doden op of nabij de schadepercelen of locaties waar sprake zou zijn van gevaar. Er blijkt namelijk geen enkele relatie te zijn tussen het afschot en de (dreigende) schade die zou moeten worden voorkomen. Daarbij zijn de ontheffingen niet gericht op het weren of verjagen van ganzen, maar wordt zelfs het lokken van ganzen toegestaan met tal van middelen om zoveel mogelijk ganzen te doden.

Volgens FB mist het besluit een nauwkeurige en treffende motivering. In het besluit wordt verwezen naar het Faunabeheerplan (hierna: FBP) en worden enkele algemeenheden gebezigd

over de manier waarop de volksgezondheid of de openbare veiligheid in het geding zou zijn door ganzen. In het FBP wordt echter niet onderbouwd dat ganzen daadwerkelijk het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid bedreigen. Bovendien wordt niet aangetoond dat de problemen die eventueel op dit punt zouden optreden, niet met alternatieve middelen of maatregelen zouden kunnen worden opgelost. Met betrekking tot schade aan fauna wordt slechts in zijn algemeenheid gesteld dat zich 'ongewenste ontwikkelingen zouden kunnen voordoen'. Met betrekking tot landbouwschade worden zowel in het FBP als in het besluit alleen totaalbedragen genoemd per jaar. Daaruit kan niet worden opgemaakt waar de schadegevallen zich hebben voorgedaan, om welke gewassen het ging en of er in deze gevallen ook daadwerkelijk sprake is geweest van belangrijke schade. Omdat niet is voldaan aan de voorwaarde dat er in het hele aangewezen gebied sprake moet zijn van (dreigende) belangrijke schade, voldoet het besluit niet aan de vereiste zorgvuldigheid en is de noodzaak voor deze ontheffingen niet aangetoond.

U heeft volgens FB niet aannemelijk gemaakt dat er geen andere bevredigende oplossing is. Volgens FB zijn passieve middelen die, mits ze worden afgewisseld en regelmatig verplaatst, effectief voor de kortere termijn. De ganzen kunnen actief worden verjaagd door draden te spannen over de percelen. Eventueel kan toestemming worden verleend voor beperkt afschot in aanvulling op verjaging, mits is aangetoond dat hetzelfde effect niet kan worden bereikt met alleen niet-dodelijke middelen. FB wijst erop dat de inzet van dodelijke middelen in het verleden de (toename van) schade niet heeft voorkomen. Geconcludeerd moet dan ook worden dat het grootschalig doden van ganzen niet effectief is gebleken en niet heeft geleid tot een stop op de groei van de ganzenpopulatie. Als de ontheffingen zijn bedoeld als middel om de omvang van de schade te beperken, dan is op geen enkele manier noch door de FBE noch door uw college aangetoond dat deze ontheffingen daar op enige manier aan zullen bijdragen. Daarbij blijkt uit het SOVON-rapport 'Overzomerende ganzen in Nederland: grenzen aan de groei?' dat het vernietigen van legfels niet effectief is, aangezien bij een vernietiging van 90% van de legfels, de overgebleven 10% voldoende is om de productie aan vliegvlugge jongen op peil te houden.

FB meent dat de ontheffingen overtredingen in de hand werken, aangezien in de periode waarvoor de ontheffingen zijn verleend nog volop overwinterende ganzen in Nederland zijn. Niet alleen worden deze internationaal beschermde vogels verstoord door het afschot, maar ook kan niet worden uitgesloten dat zij per ongeluk worden gedood.

Volgens FB zijn de ontheffingen ten onrechte verleend voor de periode van een uur voor zonsondergang tot een uur na zonsondergang. Daarvoor wijst de FB op recente uitspraken van de rechtbank Gelderland (25 juni 2015) en rechtbank Den Haag (3 december 2015), waarin die rechtbanken oordeelden dat voor het doden van vogels met het geweer voor zonsopkomst en na zonsondergang geen grondslag bestaat in een wettelijk voorschrift.

AR

AR staat op het standpunt dat de ontheffingen een nauwkeurige en treffende motivering, welke toegespitst is op de specifieke situatie, missen en dat er in de ontheffingen geen sprake is van een nauwkeurige en treffende motivering van het besluit.

Voor zover u ter motivering verwijst naar het FBP meent AR dat het plan onvoldoende duidelijk maakt welke soort, waar, welk belang in gevaar brengt of zal brengen, en in welke mate, wanneer de in de ontheffingen genoemde maatregelen niet worden genomen. Het FBP bevat echter een grabbelton van soorten, belangen en maatregelen in plaats van deze vragen accuraat te beantwoorden. AR wijst erop dat dit niet is wat het Hof van Justitie en de Europese Commissie bedoelen met een nauwkeurige en treffende motivering die is toegespitst op de specifieke situatie.

Volgens AR neemt ondanks de massale schot, jaar in jaar uit, het aantal standganzen in Zuid-Holland elk jaar toe. De populatie laat zich niet beheren door afschot. De door u ingezette maatregelen zijn daarom geen oplossing.

Tevens meent AR dat er diervriendelijkere oplossingen zijn voor het probleem. Gelet op het onderzoek van SOVON in de provincie Utrecht blijkt dat populaties niet oneindig zullen doorgroeien omdat de draagkracht van het leefgebied uiteindelijk een beperkende factor wordt, zodat de populatie op deze manier wordt gereguleerd. Volgens SOVON zullen de ganzenpopulaties in Nederland zich daardoor op een bepaald niveau stabiliseren. Met het opjagen en doden van dieren kunnen de gestelde problemen niet worden opgelost, omdat de populaties zich telkens razendsnel zullen herstellen. U gaat nog onvoldoende met de door SOVON voorgestelde oplossingen aan de slag, terwijl de Vogelrichtlijn en Ffw u daartoe wel verplichten. Uw standpunt dat er geen andere oplossing is dan het massaal afschieten van ganzen mist de vereiste nauwkeurige en treffende motivering van het standpunt.

Voor zover u in het FBP aangeeft dat voor de Canadese gans een minimale stand wordt nagestreefd, stelt AR dat door het streven naar een minimale stand de gunstige staat van instandhouding van de Canadese gans in gevaar komt, wat niet is toegestaan.

Volgens AR kan de schade aan gewassen niet worden aangemerkt als belangrijke schade in de zin van de Vogelrichtlijn. Uit de schadebedragen van enkele jaren die het FBP noemt, volgt niet dat deze schade "belangrijk" is in de zin van de Vogelrichtlijn. De schade is geen belangrijke schade, maar geldt als gewoon ongemak en normaal bedrijfsrisico, of de belangrijkheid van de schade is niet nauwkeurig en treffend aangetoond. Het begrip "belangrijke" schade is een relatief begrip en dient te worden gerelateerd aan bijvoorbeeld het oppervlakte van het perceel of het aandeel van de schade in de kosten van de bedrijfsvoering. Gelijk de Europese Commissie meent AR dat de meeste door dieren aangerichte schade behoort tot het normale bedrijfsrisico en wijst zij op het onderzoek 'Kosten en baten voor de landbouw van schadesoorten', waarin is berekend dat de totale schade veroorzaakt door dieren slechts 1,5 tot 2% van de waarde van de productieopbrengst van landbouwgewassen is.

U bent niet bevoegd om zelf te beslissen welke andere middelen, installaties of methoden mogen worden gebruikt dan vermeld in een wettelijke bepaling. Volgens AR zijn lokvoer, dode dieren en nagebouwde exemplaren, mechanische en elektronische lokinstrumenten en geluidsnabootsingen niet genoemd als toegestaan middel in de wet of in het Besluit beheer en schadebestrijding dieren (hierna: Bbsd). U had daarom daarvoor geen ontheffingen mogen verlenen.

AR wijst – onder verwijzing naar het Ganzenbeleidskader Zuid-Holland en het FBP – erop dat de perioden waarin gebruik kan worden gemaakt van de ontheffing, vallen in de winterperiode. Tevens is het op alle gronden toestaan van verjagen en afschieten van grauwe ganzen in de winterperiode in strijd met het Ganzenbeleidskader. Daarbij is 28% van de grauwe gans wintergast en zijn winterganzen niet te onderscheiden van standganzen, ook niet aan de hand van de term "koppelvormend". De kans dat onbedoeld koppelvormende winterganzen worden afgeschoten is bij de grauwe gans 28%.

Op grond van artikel 73 van de Ffw dient onnodig lijden van dieren te worden voorkomen. Door nestbehandeling mogelijk te maken resulteert de ontheffing in onnodig lijden, aangezien nestbehandeling voornamelijk plaats vindt door het prikken van eieren. De ontheffing maakt het mogelijk om eieren te behandelen, ook in de periode waarin een levende pul zich in de schaal bevindt. Door het prikken van de levende pul sterft die een langzame en pijnlijke dood. Het prikken van eieren is daarom in strijd met de plicht om onnodig lijden van dieren te voorkomen.

NMF

NMF betreurt het dat u er niet voor heeft gekozen om eerst een ontwerpbesluit ter inzage te leggen, maar direct een besluit heeft genomen over de aangevraagde ontheffing. Op deze wijze was het niet mogelijk om reacties van betrokkenen mee te nemen in de besluitvorming en worden betrokkenen gedwongen om te reageren door middel van een bezwaar.

Volgens NMF gaan de ontheffingen verder dan de aanvraag en is dat gelet op jurisprudentie niet toegestaan. Ook is het gelet op jurisprudentie niet toegestaan om ontheffingen te verlenen voor het gebruik van het geweer voor zonsopkomst en na zonsondergang, aangezien dit in strijd is met artikel 9 van de Vogelrichtlijn.

NMF meent dat de ontheffingen kunnen leiden tot verstoring van kwetsbare natuurgebieden en verstoring van (beschermde) weidevogels. Instandhoudingsdoelstellingen voor Natura 2000-gebieden komen met de ontheffingen in het geding. De gevolgen voor beschermde natuurwaarden en strijdigheid met de Ffw en Natura 2000-doelen zijn ten onrechte niet in beschouwing genomen bij het verlenen van de ontheffingen. Ook kunnen de ontheffingen ertoe leiden dat gejaagd wordt in gebieden waarvoor in het kader van Agrarisch Natuurbeheer contracten voor zogenaamd zwaar beheer zijn afgesloten, wat in strijd is met de afspraken en doelen van Agrarisch Natuurbeheer.

De ontheffingen stellen ten onrechte geen limiet ten aanzien van het aantal te doden ganzen, waardoor in theorie de volledige ganzenpopulatie in een seizoen uitgeroeid zou kunnen worden. Daarmee is het tevens niet mogelijk om te handhaven als het afschot uit verhouding raakt. Tevens ontbreekt in het besluit een relatie tussen het doden van ganzen en het verminderen van schade. Zo is het doden van ganzen niet gekoppeld aan percelen met schadegevoelige gewassen. Ook is onduidelijk hoe het lokken van vogels bijdraagt aan het verminderen van schade.

NMF staat op het standpunt dat de ontheffing negatieve gevolgen heeft voor trekganzen, met name de trekkende kolganzen en brandganzen, die in februari / maart nog in Nederland aanwezig zijn. Nederland heeft een internationale verantwoordelijkheid voor trekkende ganzen. Afschot van ganzen in het voorjaar brengt daarom een groot risico mee.

Tot slot meent NMF dat u onvoldoende heeft gekeken naar alternatieve maatregelen om schade terug te dringen, zoals het gebruik van de Agrilaser of een andere inrichting van percelen in combinatie met verjaging.

Inhoud verweer

De Omgevingsdienst Haaglanden, Afdeling Toetsing en Vergunningverlening Milieu, heeft op 20 mei 2016 een verweerschrift ingediend. Hierin is – kort weergegeven – het volgende aangevoerd.

U stelt dat de verleende ontheffingen op de juiste gronden zijn verleend en wijst erop dat de ontheffingen uitvoering geven aan (een deel van) het FBP. U wijst erop dat alternatieve middelen veelal een kortstondig en beperkt effect hebben en dat het tegengaan van schadevorming zonder verjagend afschot weinig effectief is. Het feit dat er vanaf 2015 een omslag kan worden waargenomen, duidt er volgens u op dat afschot van ganzen in de afgelopen jaren effect heeft gehad. De jaarlijks in Zuid-Holland optredende landbouwschade als gevolg van vraat door ganzen bedraagt ongeveer € 500.000,-. Gelet hierop is er volgens u sprake van dreigende belangrijke schade.

Voorzover het besluit op de winterperiode betrekking heeft, meent u dat de benadeling die wintergasten daarvan ondervinden, niet van dien aard is dat de gunstige staat van instandhouding in gevaar komt. U wijst erop dat het besluit enkel ziet op koppelvormende ganzen die nestgedrag vertonen. Dergelijke ganzen zijn volgens u per definitie ganzen die hier het hele jaar aanwezig zijn en dus niet behoren tot de wintergasten.

U staat op het standpunt dat u gelet op artikel 68, eerste lid, van de Ffw ontheffing kunt verlenen van de verbodsbepaling in artikel 7, negende lid, van het Bbsd ten behoeve van het gebruik van het geweer voor zonsopgang en na zonsondergang. Voor zover het besluit geen beperking tot overdag geeft aan het bewerken van eieren, merkt u op dat het niet gebruikelijk is om met een zaklamp in het duister op zoek te gaan naar ganzennesten, zodat het expliciet verbieden niet noodzakelijk is. Ten aanzien van het bezwaar dat mede ontheffing is verleend voor gebieden waarvoor contracten in het kader van Agrarisch Natuurbeheer zijn afgesloten, stelt u dat beperking van betreding of toegankelijkheid altijd zal blijven bestaan. De ontheffingen hebben niet tot doel dergelijke betreding tegen de wil van beheerders te regelen of te forceren.

De gunstige staat van instandhouding bij het beoogde beheer komt niet in gevaar. De aantallen ganzen zijn van dien aard dat de kans op uitroeiing niet aan de orde is. Ten aanzien van het prikken van eieren meent u dat dat middel als minder ingrijpend en minder dierenvriendelijk wordt beoordeeld dan het plegen van afschot van volwassen dieren.

Mondelinge behandeling

Partijen zijn in de gelegenheid gesteld hun standpunt op de hoorzitting van 2 juni 2016 mondeling toe te lichten. Zowel FB, NMF, FBE als uw college heeft van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. AR heeft een bericht van verhindering gestuurd. Het verslag van de hoorzitting is bij dit advies gevoegd.

Juridisch kader

- Artikel 5 en 9 van Richtlijn 2009/147/EG van 30 november 2009 inzake het behoud van de vogelstand (Vogelrichtlijn).
- Artikel 1, 2, 4, 9, 10, 11, 12, 68, 72 en 73 van de Flora- en faunawet
- Artikel 2, 3, 5 en 7 van het Besluit beheer en schadebestrijding dieren
- Faunabeheerplan ganzen Zuid-Holland 2015-2020
- Ganzenbeleidskader Zuid-Holland en Bijlage Uitwerking Ganzenbeleidskader Zuid-Holland 2015

Inhoudelijke beoordeling

De bezwarencommissie overweegt het volgende:

Ingevolge artikel 1 van de Ffw wordt onder dieren verstaan: dieren in al hun ontwikkelingsstadia, met uitzondering van eieren.

Op grond van artikel 2, eerste lid, van de Ffw neemt een ieder voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.

Op grond van artikel 4, eerste lid, onder b, van de Ffw worden alle van nature op het Europese grondgebied van de Lid-Staten van de Europese Unie voorkomende soorten vogels met uitzondering van gedomesticeerde vogels behorende tot bij algemene maatregel van bestuur aangewezen soorten, aangemerkt als beschermde inheemse diersoorten.

Op grond van artikel 9 van de Ffw is het verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Ingevolge artikel 10 van de Ffw is het verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Op grond van artikel 11 van de Ffw is het verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Op grond van artikel 12 van de Ffw is het verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

provincie **HOLLAND**
ZUID

Ingevolge artikel 68, eerste lid, onder a, b, c en d, van de Ffw kunnen gedeputeerde staten, wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort, voorzover niet bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling is of kan worden verleend ten aanzien van beschermde inheemse diersoorten, het Faunafonds gehoord, ontheffing verlenen van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 9 tot en met 15, 15a, 15b, tweede lid in samenhang met het eerste lid, 16, 17, 18, 53, eerste lid, onderdelen c en d, 72, vijfde lid, en 74:

- a. in het belang van de volksgezondheid en openbare veiligheid;
- b. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- c. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren;
- d. ter voorkoming van schade aan flora en fauna of
- e. met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, belangen.

Op grond van artikel 72, eerste lid, van de Ffw worden bij algemene maatregel van bestuur, voorzover noodzakelijk in afwijking van artikel 15, de middelen aangewezen waarmee, met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 65 tot en met 70, dieren mogen worden gevangen of gedood.

Ingevolge artikel 73 van de Ffw dient bij de bestrijding van schade en overlast bij of krachtens de artikelen 65 tot en met 70 dan wel krachtens een ontheffing als bedoeld in artikel 75, onnodig lijden van dieren te worden voorkomen.

Op grond van artikel 2 van het Bbsd zijn de soorten genoemd in bijlage 1 aangewezen als beschermde inheemse diersoorten die in het gehele land veelvuldig belangrijke schade aanrichten als bedoeld in artikel 65, eerste lid, onderdeel a, van de Ffw. De Canadese gans staat genoemd in bijlage 1.

Op grond van artikel 3 van het Bbsd zijn de soorten genoemd in bijlage 2 aangewezen als beschermde inheemse diersoorten die in delen van het land veelvuldig belangrijke schade aanrichten als bedoeld in artikel 65, eerste lid, onderdeel b, van de Ffw. De brandgans, grauwe gans en kolkans staan genoemd in bijlage 2.

Op grond van artikel 5, eerste lid, van het Bbsd zijn - voor zover hier van toepassing - als middelen als bedoeld in artikel 72, eerste lid, van de Ffw waarmee dieren mogen worden gevangen of gedood, aangewezen:

- a. geweren;
- b. honden, niet zijnde lange honden;
- i. lokvogels, mits niet blind of verminkt.

Op grond van artikel 7, negende lid, van het Bbsd worden geweren niet gebruikt voor zonsopgang en na zonsondergang, met dien verstande dat wilde eenden waarop de jacht is geopend ook mogen worden gedood gedurende een half uur voor zonsopgang en een half uur na zonsondergang.

Bestreden besluit

Bij besluit van 28 januari 2016, verzonden 8 februari 2016, heeft u de volgende drie ontheffingen verleend tot en met 31 oktober 2020:

1.

Een ontheffing verleend op grond van artikel 68, eerste lid, onder a, b, c en d van de Ffw voor het opzettelijke verontrusten en doden van broedparen (koppelvormende ganzen) van de grauwe gans en Canadese gans in de provincie Zuid-Holland, waarbij:

- a. bij het opzettelijke verontrusten en doden gebruik mag worden gemaakt van de volgende middelen:
 - geweren van één uur voor zonsopkomst tot één uur na zonsondergang;
 - honden, niet zijnde lange honden;
 - niet-levende lokvogels (dode dieren en nagebouwde exemplaren), lokfluiten, lokvoer, mechanische en elektronische lokinstrumenten en geluidsnabootsingen;
- b. het opzettelijke verontrusten en doden kan worden uitgevoerd:
 - in de regio Noordelijke Delta van 1 februari tot en met 14 februari,
 - in de regio's Delfland en Schieland, Veenweiden en Zuid-Holland Noord van 1 februari tot en met 29 februari.

2.

Een ontheffing verleend op grond van artikel 68, eerste lid, onder a, b, c en d van de Ffw voor het zoeken, rapen, uit het nest nemen, beschadigen of vernielen van eieren en het beschadigen, vernielen, uithalen en wegnemen of verstoren van nesten van grauwe gans, kolgans, brandgans en Canadese gans in de provincie Zuid-Holland, waarbij het uithalen en bewerken van nesten en eieren kan worden uitgevoerd in de periode van 1 februari tot en met 30 juni.

3.

Een ontheffing verleend op grond van artikel 68, eerste lid, onder a, b, c en d van de Ffw voor het opzettelijk verontrusten en doden van grauwe ganzen, kolgansen, brandgansen en Canadese ganzen, waarbij:

- a. bij het opzettelijke verontrusten en doden gebruik mag worden gemaakt van de volgende middelen:
 - geweren van één uur voor zonsopkomst tot één uur na zonsondergang;
 - honden, niet zijnde lange honden;
 - lokvogels (niet blind of verminkt), lokfluiten, lokvoer, mechanische en elektronische lokinstrumenten en geluidsnabootsingen;
- b. het opzettelijke verontrusten en doden kan worden uitgevoerd:
 - in de regio Noordelijke Delta van 15 februari tot en met 31 oktober;
 - in de regio's Delfland en Schieland, Veenweiden en Zuid-Holland Noord van 1 maart tot en met 31 oktober.

Ontwerpbesluit ter inzage

Voor zover NMF betoogt dat het bestreden besluit eerst in de vorm van een ontwerpbesluit ter inzage had moeten worden gelegd, meent de bezwarencommissie dat er geen wettelijk

voorschrift is dat bepaalt dat dit besluit met toepassing van Afdeling 3.4 van de Awb had moeten worden voorbereid en dat er ook geen reden was die afdeling desalniettemin toe te passen.

Ontheffing reikt verder dan aanvraag

NMF staat op het standpunt dat de ontheffingen verder gaan dan de aanvraag van FBE. Immers, de ontheffingen zijn aangevraagd voor het verontrusten en doden van ganzen en het behandelen / bewerken van eieren en nesten van een uur voor zonsopkomst tot een uur na zonsondergang. Deze tijdsperiode is in de ontheffingen enkel opgenomen voor het gebruik van het geweer en niet voor de overige middelen.

In haar aanvraag van 10 juli 2015 heeft de FBE – zo leest de bezwarencommissie – expliciet de periodes benoemd waarin zij gebruik wenst te maken van de ontheffingen, zowel ten behoeve van het verontrusten en doden van ganzen (de eerste en de derde ontheffing) als voor het bewerken van nesten en eieren (de tweede ontheffing), namelijk van een uur voor zonsopgang tot een uur na zonsondergang. In uw verweer en tijdens de hoorzitting heeft u toegelicht dat het zoeken naar eieren in het duister niet verboden is, maar niet echt voor de hand ligt. Tevens heeft u toegelicht dat het gebruik van lokvogels in de nacht zonder het gebruik van het geweer geen effect heeft. FBE heeft tijdens de hoorzitting uitgelegd dat bedoeld is om het gebruik van het geweer in de nachtelijke uren aan te vragen, waarbij honden en lokvogels hulpmiddelen zijn ten behoeve van het gebruik van het geweer.

De bezwarencommissie meent dat gelet op de aanvraag van 10 juli 2015 drie ontheffingen zijn aangevraagd voor de periode van een uur voor zonsopgang tot een uur na zonsondergang. Nu u in de ontheffingen deze tijdsperiode niet heeft overgenomen, is deze bezwaargrond naar de mening van de bezwarencommissie terecht voorgesteld.

Reductie ganzenpopulatie

FB stelt dat u met de ontheffingen de reductie van de totale ganzenpopulatie nastreeft, dat er geen relatie is tussen het afschot van ganzen en de (dreigende) schade die zou moeten worden voorkomen en dat ganzen zelfs worden gelokt. NMF stelt dat doordat er geen limiet is gesteld aan het aantal te doden ganzen, in beginsel de ganzenpopulatie zou kunnen worden uitgeroeid. Door het ontbreken van limieten kan evenmin worden gehandhaafd. AR staat op de standpunt dat door te streven naar een minimale stand, de gunstige staat van instandhouding van de Canadese gans in gevaar komt, wat niet is toegestaan.

De bezwarencommissie overweegt hieromtrent het volgende. In het besluit worden de volgende aantallen ganzen genoemd:

- 73.000 grauwe ganzen,
- 28.000 brandganzen,
- 1.200 kolganzen,
- 15.000 Canadese ganzen.

Dit komt (ongeveer) overeen met de resultaten van de CLM-telling zomerganzen van juli 2015. In het besluit staat dat u de inheemse ganzenpopulatie in Zuid-Holland duurzaam in stand wenst te houden en dat u met de reductie van de populatie standganzen de schade veroorzaakt door ganzen terug wenst te brengen tot een acceptabel niveau. Wat een acceptabel niveau is, is niet

opgenomen in het besluit, maar wel in het FBP. Als acceptabel niveau noemt het FBP de volgende aantallen:

- grauwe gans: stand van 2005: 35.500,
- brandgans: stand van 2009: 19.500,
- kolgans: 200 kolgansen,
- Canadese gans: minimale stand.

Tijdens de hoorzitting heeft u toegelicht dat – gelet op het verschil tussen het huidige aantal ganzen en de gewenste ganzenstand – er geen aanleiding is om limieten op te nemen in de ontheffingen.

Gelet op bovenstaande meent de bezwarencommissie dat niet is gebleken dat u de reductie van de totale ganzenpopulatie nastreeft, maar dat u deze slechts wil terugbrengen naar een stand waarbij de schade veroorzaakt door ganzen acceptabel is. Deze gewenste ganzenstand is benoemd en gemotiveerd in het FBP dat ten grondslag ligt aan uw besluit. De bezwarencommissie volgt uw standpunt dat gelet op bovengenoemde aantallen, de door u nagestreefde ganzenstand nog lang niet wordt gehaald. NMF heeft tijdens de hoorzitting gewezen op de tegenstrijdigheid in het besluit door enerzijds geen limieten op te nemen en anderzijds te stellen dat het gevoerde beheer effectief is. De bezwarencommissie ziet deze tegenstrijdigheid niet. Daarbij geldt dat – hoewel er geen limieten staan in de ontheffingen zelf – deze wel zijn opgenomen in het FBP dat ten grondslag ligt aan uw besluit waarin de ontheffingen zijn opgenomen.

Voor zover het bezwaar de stand van de Canadese gans betreft meent de bezwarencommissie het volgende. In het FBP wordt toegelicht dat wordt getracht de verdere uitbreiding van de Canadese gans te voorkomen, nu deze vogel niet van oorsprong broedt in Nederland en dit broeden enkel het gevolg is van uitzetting en ontsnapping. Gelet op het feit dat de Canadese gans is opgenomen in bijlage 1 van het Bbsd als beschermde inheemse diersoort die niet in zijn voortbestaan wordt bedreigd en die in het gehele land belangrijke schade aanricht aan onder andere landbouwgewassen, staat de bezwarencommissie op het standpunt dat de gunstige staat van instandhouding van de Canadese gans niet in gevaar komt door te streven naar een minimale stand.

Geen (dreigende) belangrijke schade

Volgens AR kan schade aan gewassen niet worden aangemerkt als belangrijke schade in de zin van de Vogelrichtlijn, aangezien die schade moet worden gezien als ongemak en normaal bedrijfsrisico, dan wel dat de belangrijkheid van de schade niet nauwkeurig en treffend is aangetoond. NMF en FB stellen dat er geen relatie is tussen het doden van ganzen en het verminderen van schade. Ook is onduidelijk hoe het lokken van vogels bijdraagt aan het verminderen van schade.

De bezwarencommissie staat op het standpunt dat uit de schadebedragen in hoofdstuk 6 van het FBP en de schadeoverzichten van het Faunafonds (eerste en tweede helft van 2015) blijkt van concrete dreiging van belangrijke schade door ganzen. Bij de beoordeling of het gaat om dreigende schade komt het bestuursorgaan een zekere beoordelingsruimte toe, mag het bestuursorgaan aansluiten bij de norm van het Faunafonds inzake het bedrag van € 250,00 per

geval en geldt dat niet de grootte van de percelen, de omvang van het bedrijf of het aandeel van de schade in verhouding tot de productieopbrengst moet worden betrokken bij de invulling van het begrip belangrijke schade.¹

Voor zover FB en AR menen dat er geen nauwkeurige en treffende motivering toegespitst op de specifieke situatie ten grondslag ligt aan het besluit, dat de ontheffingen niet voldoen aan de vereiste zorgvuldigheid en dat de noodzaak van de ontheffingen niet is aangetoond, wijst de bezwarencommissie op het feit dat u in het bestreden besluit voor de motivering verwijst naar (hoofdstuk 6 van) het FBP, waaruit aanleiding en noodzaak van de ontheffingen blijken.

Overwinterende ganzen

Zowel FB, AR als NMF stellen dat in de periode waarvoor ontheffing is verleend, er nog volop overwinterende ganzen zijn en dat het niet is uitgesloten dat zij per ongeluk worden gedood. Er is een grote kans dat onbedoeld koppelvormende winterganzen worden afgeschoten. Volgens bezwaarden is dit in strijd met het Ganzenbeleidskader.

Gelet op paragraaf 2.2. van de Bijlage Uitwerking Ganzenbeleidskader Zuid-Holland mogen in de winterperiode trekganzen alleen worden verjaagd met ondersteunend afschot van percelen met kwetsbare gewassen. Nu de eerste ontheffing ziet op het verontrusten en doden van de grauwe gans en de Canadese gans in (heel) Zuid-Holland in de maand februari van de winterperiode, meent dat bezwarencommissie dat er spanning zit tussen uw besluit en het gestelde onder paragraaf 2.2. van de Bijlage. Tijdens de hoorzitting heeft u deze spanning erkend en toegelicht dat niet uitgesloten kan worden dat onbedoeld een wintergast wordt geschoten. Ten aanzien van de eerste ontheffing geldt dat aan het (nest)gedrag van ganzen kan worden beoordeeld of er sprake is van (koppelvormende) blijvende ganzen of overwinterende ganzen. Spanning zit er volgens u met name ten aanzien van de derde ontheffing, omdat er in die (zomer)periode nog wintergasten zijn. In casu gaat het derhalve om uw belangenafweging om ondanks het risico voor wintergasten, ontheffing te verlenen voor afschot van standganzen in de winterperiode.

Nu de eerste ontheffing geldt voor ganzen die zichtbaar (nest)gedrag vertonen en derhalve als zodanig herkenbaar zijn als zijnde standganzen, en de derde ontheffing geldt in de periode dat er geen rust is voorgeschreven voor trekganzen, heeft u naar de mening van de bezwarencommissie in casu het belang van het voorkomen van (dreigende) belangrijke schade terecht laten prevaleren boven het risico dat onbedoeld een wintergast wordt geschoten.

Vereiste wettelijke grondslag

Volgens FB en NMF is er geen wettelijke grondslag om toe te staan dat vogels met het geweer voor zonsopkomst en na zonsondergang worden gedood. AR meent dat er geen wettelijke grondslag is voor het toestaan van middelen als lokvoer, dode dieren en nagebouwde exemplaren, mechanische en elektronische lokinstrumenten en geluidsnabootsingen.

¹ Rb Midden-Nederland 12 april 2016, ECLI:NL:RBMNE:2016:2129.

Gebruik geweer voor zonsopgang en na zonsondergang

In het besluit heeft u toegestaan dat ganzen gedurende een uur voor zonsopgang en een uur na zonsondergang mogen worden gedood. U stelt dat u op grond van artikel 68, eerste lid, van de Ffw ook van het verbod van artikel 7, negende lid, aanhef en onder a, van het Bbsd ontheffing kunt verlenen.

Artikel 5 van de Vogelrichtlijn bepaalt dat lidstaten de nodige maatregelen nemen voor de invoering van een algemene regeling voor de bescherming van alle in artikel 1 van deze richtlijn bedoelde vogelsoorten en dat deze maatregelen met name – voor zover hier van belang – een verbod bevat om opzettelijk vogels te doden.

Artikel 9, eerste lid, van de Vogelrichtlijn bepaalt – voor zover hier van belang – dat de lidstaten, indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat, onder andere ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, mogen afwijken van artikel 5 van deze richtlijn. Artikel 9, tweede lid, aanhef en onder c, van de Vogelrichtlijn bepaalt – voor zover hier van belang – dat in de afwijkende bepalingen moet worden vermeld onder welke voorwaarden met betrekking tot het risico en onder welke omstandigheden van tijd en van plaats deze afwijkende maatregelen mogen worden genomen.

De Nederlandse wetgever heeft het verbod van artikel 5 van de Vogelrichtlijn in de nationale wetgeving geïmplementeerd in artikel 9 van de Ffw en artikel 9 van de Vogelrichtlijn geïmplementeerd in artikel 68 van de Ffw.

De bezwarencommissie overweegt dat op zichzelf gezien artikel 68, eerste lid, van de Ffw een ruime bevoegdheid geeft om van de diverse in dat artikellid bedoelde verboden ontheffing te verlenen. Maar dat betekent gelet op de bepalingen van de Vogelrichtlijn nog niet dat in casu ook ontheffing kan worden verleend van het verbod om geweren vóór zonsopgang en na zonsondergang te gebruiken.

In haar uitspraak van 4 januari 2012 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: Afdeling) in rechtsoverweging 2.5.2.1. het volgende overwogen:

'In artikel 9, tweede lid, van de Vogelrichtlijn is bepaald dat lidstaten die overeenkomstig het eerste lid van dat artikel willen afwijken van de artikelen 5 tot en met 8 van de Vogelrichtlijn in de afwijkende bepalingen onder meer moeten vermelden welke middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden zijn toegestaan, onder welke voorwaarden afwijkende maatregelen mogen worden genomen en welke autoriteit bevoegd is te verklaren dat aan die voorwaarden is voldaan en te beslissen welke middelen, installaties of methoden mogen worden aangewend. Met deze bepaling is niet verenigbaar dat de bij de afwijkende bepalingen aangewezen autoriteit die moet toetsen of een afwijkende maatregel aan de daarvoor gestelde voorwaarden voldoet, beslist dat dodingsmiddelen mogen worden aangewend die niet in de afwijkende bepalingen als toegestane middelen zijn vermeld. Aangezien bij de afwijkende bepalingen een autoriteit moet worden aangewezen, kunnen de afwijkende bepalingen niet de vorm hebben van een beschikking van die autoriteit, maar moeten deze de vorm hebben van een wettelijk voorschrift. Hieruit volgt dat in een wettelijk voorschrift moet zijn bepaald welke dodingsmiddelen zijn toegestaan en derhalve bij afwijkende maatregelen kunnen worden aangewend.'

De Afdeling is derhalve van oordeel dat artikel 9, tweede lid, van de Vogelrichtlijn zich ertegen verzet dat de bij de afwijkende bepalingen aangewezen autoriteit beslist dat dodingsmiddelen mogen worden aangewend die niet in de afwijkende bepalingen als toegestane middelen zijn vermeld. De Afdeling leidt hieruit af dat die afwijkingen niet de vorm van een beschikking van die autoriteit kunnen hebben, maar de vorm van een wettelijk voorschrift moeten hebben.

De bezwarencommissie stelt vast dat artikel 9, tweede lid, van de Vogelrichtlijn ook inhoudt dat in die afwijkende bepalingen (dus: wettelijk voorschriften) moet worden vermeld onder welke omstandigheden van tijd en van plaats een afwijkende maatregel mag worden genomen. De bezwarencommissie ziet zich daarom voor de vraag gesteld of in onze nationale wettelijke voorschriften is vermeld onder welke omstandigheden van tijd en plaats het doden van ganzen met een geweer is toegestaan. De bezwarencommissie constateert dat de wetgever in artikel 7, negende lid, aanhef en onder a, van het Bbsd heeft bepaald dat het verboden is geweren voor zonsopgang te gebruiken en tevens omstandigheden van tijd en van plaats heeft gesteld over de afwijking van dat verbod.

Artikel 7, negende lid, aanhef en onder a, van het Bbsd stelt immers als hoofdregel dat geweren niet worden gebruikt voor zonsopgang, met als enige uitzondering dat wilde eenden waarop de jacht is geopend ook mogen worden gedood gedurende een half uur voor zonsopgang. De wetgever heeft er dus voor gekozen het gebruik van het geweer gedurende een half uur voor zonsopgang niet toe te staan voor andere dieren dan wilde eenden. Ook artikel 68 van de Ffw vermeldt geen omstandigheden van tijd waarin de betrokken autoriteit kan afwijken van een bij algemene maatregel van bestuur gestelde beperking van het gebruik van een middel om te doden.

Uw besluit om toe te staan dat ganzen gedurende een uur voor zonsopgang en een uur na zonsopgang mogen worden gedood met het geweer, vindt derhalve geen steun in een wettelijk voorschrift, en is daarmee in strijd met artikel 9, tweede lid, van de Vogelrichtlijn. Deze bezwaargrond slaagt. De bezwarencommissie adviseert u onderdeel a van de eerste en de derde ontheffing in die zin aan te passen.

Gebruik lokmiddelen, anders dan lokvogels

Lokfluiten, lokvoer, mechanische en elektronische lokinstrumenten en geluidsnabootsingen zijn niet opgenomen als middelen in artikel 5 van het Bbsd. Gelet op bovengenoemde uitspraak van de Afdeling van 4 januari 2012 geldt dat uit artikel 9, tweede lid, van de Vogelrichtlijn volgt dat in een wettelijk voorschrift moet zijn bepaald met welke middelen in afwijking van artikel 5 van de Vogelrichtlijn vogels mogen worden gedood. Deze bezwaargrond slaagt. De bezwarencommissie adviseert u onderdeel a van de eerste en derde ontheffing in die zin aan te passen.

Alternatieve maatregelen

FB, AR en NMF staan op het standpunt dat er andere bevredigende oplossingen/alternatieve maatregelen zijn en dat het grootschalig doden van ganzen niet effectief is gebleken. De door u ingezette maatregelen zijn geen oplossing volgens bezwaarden. Er zijn diervriendelijke

oplossingen. Zo zullen de ganzenpopulaties zich op een bepaald niveau stabiliseren. U gaat onvoldoende aan de slag met door SOVON voorgestelde oplossingen.

De bezwarencommissie ziet dat de door bezwaarden voorgestelde alternatieve maatregelen met name gericht zijn op verjaging van ganzen. In zoverre deelt de bezwarencommissie uw standpunt dat gelet op de grote aantallen ganzen in combinatie met de (dreigende) belangrijke schade als gevolg van de ganzen, verjaging naar andere percelen niet kan worden gezien als een bevredigende oplossing. In het FBP wordt ingegaan op alternatieve maatregelen en het minimale effect/inzetbaarheid van die alternatieve maatregelen. Vanwege het geringe effect van preventieve middelen mag een bestuursorgaan zich volgens de rechtspraak op het standpunt stellen dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.² Ten aanzien van de Agrilaser heeft u tijdens de hoorzitting toegelicht dat de uitkomsten van de pilot nog niet duidelijk zijn. Nu niet is gebleken dat er op dit moment duidelijkheid bestaat over de veiligheid van de Agrilaser heeft u deze schadebestrijdingsmethode terecht niet betrokken bij uw beoordeling. Voor zover wordt betoogd dat de ganzenstand zich uiteindelijk van nature zal stabiliseren overweegt de bezwarencommissie dat gelet op de vruchtbare omstandigheden in Zuid-Holland deze natuurlijke stabilisatie (voorals) nog niet in zicht is.

Prikken eieren

Volgens AR sterft door het prikken van eieren de levende pul in het ei een langzame en pijnlijke dood, wat in strijd is met de zorgplicht in artikel 73 van de Ffw. Tijdens de hoorzitting heeft FB zich op het standpunt gesteld dat levensvatbare jongen in het ei moeten worden beschermd.

U meent dat eieren van vogels niet vallen onder de definitie in artikel 1 van "dieren". Volgens deze definitie zijn "dieren": dieren in al hun ontwikkelingsstadia, met uitzondering van eieren. Ingevolge artikel 73 van de Ffw dient bij de bestrijding van schade en overlast bij of krachtens de artikelen 65 tot en met 70 dan wel krachtens een ontheffing als bedoeld in artikel 75, onnodig lijden van dieren te worden voorkomen. In artikel 2 van de Ffw, waarin de algemene zorgplicht voor planten en dieren is geformuleerd, wordt eveneens de term "dieren" gebruikt. Gelet op de definitie van "dieren" in artikel 1 geldt deze zorgplicht niet voor eieren. U staat op het standpunt dat bij het behandelen van nesten en eieren de plicht om onnodig lijden te voorkomen niet van toepassing is.

Uit de wetsgeschiedenis van artikel 2 van de Ffw dat gekoppeld is aan de zorgplicht van artikel 73 van de Ffw, blijkt dat de zorgplicht is bedoeld voor levende dieren en niet voor producten van dieren.³ Gelet op de expliciete uitzondering die gemaakt is in de Ffw ten aanzien van eieren, meent de bezwarencommissie dat uw standpunt dat artikel 73 van de Ffw niet van toepassing is op eieren houdbaar is. De bescherming van eieren lijkt daarmee met minder wettelijke waarborgen omkleed. In lijn daarmee is dat de Vogelrichtlijn wel een bepaling kent waarin is voorgeschreven dat middelen voor het vangen en doden van vogels moeten worden vastgelegd in een wettelijk voorschrift, maar geen bepaling kent ten aanzien van de middelen voor het opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten en eieren (artikel 9, tweede lid, gelezen in samenhang met artikel 5, onder b, van de Vogelrichtlijn).

² Rb Midden-Nederland van 12 april 2016, ECLI:NL:RBMNE:2016:2129.

³ *Kamerstukken II* 1992-93, 23 147, nr. 3, p. 64-65.

Verstoring natuur en andere vogels

NMF meent dat als gevolg van de ontheffingen verstoring plaatsvindt van kwetsbare natuurgebieden, (weide)vogels en instandhoudingsdoelstellingen voor Natura 2000-gebieden. Ook wijst NMF erop dat door de ontheffingen wordt gejaagd in gebieden met contracten in het kader van Agrarisch Natuurbeheer, wat in strijd is met Agrarisch Natuurbeheer.

De bezwarencommissie meent dat de vraag of handelingen, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden, een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor een gebied is aangewezen, beoordeeld dient te worden aan de hand van het toetsingskader van de Natuurbeschermingswet. Dit toetsingskader dient te worden onderscheiden van dat van de Ffw en de beoordeling van dat aspect dient aan de orde te komen bij een vergunningaanvraag in het kader van de Natuurbeschermingswet. De stelling van NMF dat de effecten van Ffw-ontheffingen op Natura 2000-gebieden nog onvoldoende onderzocht zijn, maakt dat niet anders. Voor zover het bezwaar betrekking heeft op strijd met contracten in het kader van Agrarisch Natuurbeheer, volgt de bezwarencommissie u in uw toelichting dat bestaande eigendoms- en zeggenschapsverhoudingen middels deze ontheffingen niet worden aangetast.

Verzoek tegemoetkoming kosten ex artikel 7:15 van de Awb

De gemachtigde van AR heeft verzocht om vergoeding van proceskosten ex artikel 7:15, tweede lid, van de Awb. Op grond van artikel 7:15, tweede lid, van de Awb worden kosten die een belanghebbende in verband met de behandeling van het bezwaar redelijkerwijs heeft moeten maken, door een bestuursorgaan vergoed voor zover het bestreden besluit wordt herroepen wegens aan het bestuursorgaan te wijten onrechtmatigheid.

Gelet op bovenstaande overwegingen heeft u naar de mening van de bezwarencommissie ten onrechte ontheffing verleend van het verbod om vogels te doden middels het geweer voor zonsopgang en na zonsondergang en ten onrechte het gebruik van andere dan in artikel 5 van het Bbsd genoemde middelen toegestaan. Aangezien deze onrechtmatigheid u te verwijten is, vormt dit aanleiding om over te gaan tot het toekennen van proceskostenvergoeding aan de gemachtigde van AR.

Advies

De bezwarencommissie adviseert:

- het bezwaar dat de tijdsperiode uit de aanvraag niet is overgenomen in het besluit gegrond te verklaren;
- het bezwaar ten aanzien van het gebruik van het geweer gedurende één uur voor zonsopkomst en gedurende één uur na zonsondergang gegrond te verklaren;
- het bezwaar ten aanzien van het toestaan van lokfluiten, lokvoer, mechanische en elektronische lokinstrumenten en geluidsnabootsing gegrond te verklaren;
- het bestreden besluit op deze drie punten te wijzigen;
- de bezwaren voor het overige ongegrond te verklaren;
- proceskostenvergoeding toe te kennen aan de gemachtigde van AR.

De bezwarencommissie ontvangt te zijner tijd graag een afschrift van uw besluit op bezwaar.

Hoogachtend,

De bezwarencommissie,

Namens deze.

[art.5.1-2e](#)

De secretaris,

Mw. [art.5.1-2e](#)

Postbus 14060, 2501 GB Den Haag

Zaaknummer : 00461860
 Ons Kenmerk : ODH-2016-00095987
 Datum : 19 DEC. 2016

Bezoekadres
 Zuid-Hollandplein 1
 2596 AW Den Haag
 Postadres
 Postbus 14060
 2501 GB Den Haag
 T (070) 21 899 02
 E vergunningen@odh.nl
 I www.odh.nl

Beschikking Flora- en faunawet

Onderwerp

Op 11 september 2016 hebben wij een aanvraag om ontheffing ontvangen als bedoeld in artikel 68, eerste lid, van de Flora- en faunawet. De aanvraag betreft het voortzetten van de op 29 april 2011, kenmerk PZH-2011-285138108, verleende ontheffing voor het bestrijden van diverse ganzensoorten op rivier het Spui over een lengte van 13 km.

Besluit

Wij besluiten:

- I. een ontheffing ex artikel 68, eerste lid, onder c van de Flora- en faunawet te verlenen aan de heer art.5.1-2e voor het gebruik van een geweer op rivier het Spui, welke niet voldoet aan de krachtens artikel 49 van de Flora- en faunawet in samenhang met de artikelen 10 en 11 van het Jachtbesluit gestelde eisen. Dit enkel met het doel uitvoering te geven aan schadebestrijding van de grauwe gans, Canadese gans, kolgans en brandgans op grond van de artikelen 65 en/of 68 van de Flora- en faunawet;
 - a. waarbij de grauwe gans, Canadese gans, kolgans en brandgans op grond van de ontheffing met kenmerk ODH-2015-00745305 bestreden mogen worden in de periode 1 september tot en met 31 oktober en;
 - b. waarbij de Canadese gans op grond van de landelijke vrijstelling ex artikel 65 Flora- en faunawet bestreden mag worden in de periode 1 november tot en met 31 januari;
- II. toestemming te verlenen aan de heer art.5.1-2e voor het gebruik van een geweer op rivier het Spui, welke niet voldoet aan de krachtens artikel 49 van de Flora- en faunawet in samenhang met de artikelen 10 en 11 van het Jachtbesluit gestelde eisen. Dit enkel met het doel uitvoering te geven aan het aanwijzingsbesluit ex artikel 67 Flora- en faunawet PZH-2012-349284462 d.d. 4 september 2012 voor zover betrekking hebbend op afschot van de gedomesticeerde grauwe gans, nijlgans en Indische gans in periode 1 september tot en met 31 januari;
- III. de voorschriften 1. tot en met 8. te verbinden aan deze ontheffing en toestemming;
- IV. dat deze ontheffing en toestemming geldig zijn op rivier het Spui, voor zover rood omkaderd op bijgevoegde kaarten;
- V. dat deze ontheffing en toestemming geldig zijn tot en met 30 november 2021;
- VI. geen ontheffing te verlenen ter bestrijding van de grauwe gans, kolgans en brandgans in de periode 1 november tot met 31 januari.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen.

art.5.1-2e

art.5.1-2e

Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

- 1 Deze ontheffing/toestemming mag alleen gebruikt worden in combinatie met een vrijstelling, ontheffing of aanwijzing voor het doden en/of opzettelijk verontrusten van ganzen op grond van artikelen 65, 67 en/of 68 van de Flora- en faunawet. De aan deze besluiten verbonden voorschriften zijn onverkort van toepassing.
- 2 Deze ontheffing/toestemming kan uitsluitend worden gebruikt worden door de heren [art.5.1-2e](#) [art.5.1-2e](#) De gebruiker van de ontheffing/toestemming kan zich bij de uitvoering van de bestrijding door andere uitvoerders laten vergezellen.
- 3 Alle personen die aanwezig zijn bij een bestrijdingsactie dienen op de hoogte te zijn van de inhoud van dit besluit.
- 4 De gebruiker van de ontheffing/toestemming dient (een kopie van) de ontheffing/toestemming bij zich te dragen.
- 5 Op de dag voorafgaand aan de actie dient vóór 20:00 uur door de gebruiker van de ontheffing melding te worden gemaakt bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, afdeling Toezicht en handhaving, team Groene Wetten. E-mailadres voor meldingen is meldingffwet@ozhz.nl, telefoonnummer is 078-7708081 (inspreken op antwoordapparaat). Hierbij moet tevens de locatie, de datum en het tijdstip waarop de bestrijdingsactie plaats zal vinden worden vermeld.
- 6 De gebruiker van de ontheffing/toestemming stuurt jaarlijks uiterlijk op 1 maart een rapportage over het gebruik van de ontheffing/toestemming aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, afdeling Toezicht en Handhaving, team Groene Wetten, Postbus 550, 3300 AN Dordrecht en een afschrift hiervan aan de Omgevingsdienst Haaglanden, Postbus 14060, 2501 GB te Den Haag. In deze rapportage dient in ieder geval per maand het aantal gedode dieren, uitgesplitst naar soort, te worden vermeld.
- 7 Bij bijzondere weersomstandigheden kunnen Gedeputeerde Staten besluiten om de schadebestrijding op te schorten.
- 8 De ontheffing kan op grond van de criteria als bedoeld in artikel 80 van de Flora- en faunawet worden gewijzigd en/of ingetrokken.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 11 september 2016 hebben wij een aanvraag om ontheffing ontvangen als bedoeld in artikel 68 van de Flora- en faunawet (hierna: Ffw). De aanvraag betreft het verlengen van de op 29 april 2011, kenmerk PZH-2011-285138108, verleende ontheffing voor het bestrijden van diverse ganzensoorten op de rivier het Spui van kilometerpaal 998 (Oude Tol, Oud-Beijerland) tot en met 1013 Goudswaard (gemeente Korendijk), in totaal 208 hectare (gemeenten Spijkenisse, Bernisse, Korendijk en Oud-Beijerland). De ontheffing wordt voor onbepaalde tijd aangevraagd.

Bij de aanvraag zijn de volgende stukken gevoegd:

- a) topografische kaarten van het Spui die deel uitmaken van deze beschikking;
- b) een kopie van de voorgaande ontheffing met kenmerk PZH-2011-285138106.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht is toegepast op deze beschikking.

Adviezen

Overeenkomstig artikel 68 van de Ffw is op 2 december 2016 advies gevraagd aan het Faunafonds. Het Faunafonds heeft op 6 december 2016 geadviseerd om de ontheffing te verlenen voor grauwe ganzen, kolganzen en brandganzen voor de periode 1 september tot en met 31 oktober en de ontheffing te weigeren voor genoemde soorten voor de periode na 1 november tot en met 31 januari. Voor de overige soorten, te weten gedomesticeerde grauwe ganzen, nijlganzen en Indische ganzen, wordt geadviseerd de ontheffing te verlenen voor de gevraagde periode.

Toetsingskader en grondslag beschikking

Omschrijving situatie

Op grond van artikel 74, eerste lid, onder a, van de Ffw is het verboden bij de uitoefening van bevoegdheden, toegekend bij of krachtens de artikelen 65 tot en met 70, dieren te vangen en te doden met een geweer in een terrein dat niet voldoet aan de krachtens artikel 49 van de Ffw gestelde eisen. Artikel 49 van de Ffw bepaalt dat bij Algemene Maatregel van Bestuur regels worden gesteld met betrekking tot de eisen waaraan jachtvelden moeten voldoen.

De delen van de rivier het Spui waarvoor een ontheffing wordt aangevraagd, voldoen niet aan de in artikel 10 en 11 van het Jachtbesluit gestelde eisen. De straal van tenminste 150 meter kan hier niet gemaakt worden.

Ontheffingen aan anderen dan een Faunabeheereenheid

In artikel 68, vierde lid, van de Ffw is geregeld dat ontheffingen in principe worden verleend aan een Faunabeheereenheid op basis van een goedgekeurd faunabeheerplan. De gevraagde ontheffing voor het gebruik van het geweer in een jachtveld dat niet aan de wettelijke eisen voldoet, is echter niet in een faunabeheerplan opgenomen.

In afwijking van het vierde lid van artikel 68 kan op grond van artikel 68, zesde lid, van de Ffw in uitzonderingssituaties aan anderen dan de Faunabeheereenheid een ontheffing worden verleend. Dat kan in de volgende gevallen:

- a) de noodzaak ontbreekt voor een faunabeheerplan gelet op de soort dan wel de aard of omvang van te verrichten handelingen;

omgevingsdienst HAAGLANDEN

- b) de noodzaak ontbreekt dat de te verrichten handelingen worden verricht door tussenkomst van een faunabeheereenheid;
- c) het gebied waar de handelingen worden verricht niet is gelegen in een gebied waarover zich de zorg van een faunabeheereenheid uitstrekt.

Wij zijn van mening dat in dit geval sprake is van zo'n uitzonderingssituatie onder a. Wij zijn van mening dat in casu sprake is van een uitzonderingssituatie, omdat door ons per individuele situatie beoordeeld dient te worden of er afgeweken kan worden van de krachtens de wet gestelde eisen aan een jachtveld. Derhalve zijn wij van mening dat het verzoek om ontheffing van aanvrager, gelet op artikel 68, zesde lid, in behandeling genomen kan worden zonder tussenkomst van de Faunabeheereenheid.

Jachtveld

In artikel 74, eerste lid, onder a van de Ffw is bepaald dat het verboden is de uitoefening van bevoegdheden toegekend bij of krachtens de artikelen 65 tot en met 70, dieren te vangen of te doden met een geweer (of een jachtvogel) in een veld dat niet voldoet aan de krachtens artikel 49 Ffw gestelde eisen. De bedoelde eisen zijn gesteld in de artikelen 10 en 11 van het Jachtbesluit.

Voor exoten en verwilderde dieren kan via artikel 67 van de Ffw een ontheffing worden verleend voor het gebruik van een geweer in een jachtveld dat niet voldoet aan de krachtens artikel 49 van de Ffw gestelde eisen. Ten aanzien van exoten en verwilderde dieren, wordt er ontheffing gevraagd voor afschot van de gedomesticeerde grauwe gans, nijlgans en Indische gans. Het bestrijden van deze soorten is reeds mogelijk gemaakt door de vigerende aanwijzing ex artikel 67 Ffw (PZH-2012-349284462 d.d. 4 september 2012). Hierin is ook reeds ontheffing verleend van het verbod in artikel 74 eerste lid onder a (het verbod om een geweer te gebruiken in een veld dat niet voldoet aan de krachtens 49 van de Ffw gestelde eisen). In het aanwijzingsbesluit is echter geregeld dat onze schriftelijke toestemming nodig is voordat gebruik gemaakt kan worden van een geweer op een terrein dat niet voldoet aan de krachtens artikel 49 van de Ffw gestelde eisen. Dit besluit ziet op deze toestemming. De toetsing aan de Flora- en faunawet heeft reeds plaatsgevonden in het aanwijzingsbesluit.

Artikel 68, eerste lid van de Ffw maakt het mogelijk om voor beschermde inheemse diersoorten, een ontheffing te verlenen van het verbod genoemd in artikel 74, eerste lid, onder a, van de Ffw, indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat, er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort en voor zover sprake is van schending van één of meer belangen die in dit artikel worden genoemd. Tevens moet het Faunafonds zijn gehoord. Deze belangen zijn:

- a. de volksgezondheid en openbare veiligheid;
- b. de veiligheid van het luchtverkeer;
- c. voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren;
- d. voorkoming van schade aan flora en fauna
- e. andere, bij algemene maatregel van bestuur, aan te wijzen belangen.

In dit besluit gaat het om de volgende beschermde inheemse diersoorten: Canadese gans, grauwe gans, kolgans en brandgans.

Beoordeling

Belang, gunstige staat van instandhouding en geen andere bevredigende oplossing

De soorten die op deze ontheffing kunnen worden bestreden zijn alle of vrijgesteld in het kader van artikel 65 van de Ffw (Canadese gans) of ontheven in het kader van artikel 68 van de Ffw (Canadese gans, grauwe gans, kolgans en brandgans). Bij het nemen van die besluiten is al overwogen of de door betreffende diersoorten veroorzaakte schade voldoende aanleiding was tot het nemen van het besluit, of er andere bevredigende oplossingen omtrent de door deze dieren veroorzaakte schadeproblematiek bestaan, of de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar komt. Deze ontheffing kan dan ook enkel worden gebruikt

in combinatie met een vrijstelling of ontheffing. Indien er voorwaarden in desbetreffend besluit staan, zijn deze uiteraard onverminderd van kracht.

Beoordeling aanvraag

In het Faunabeheerplan ganzen 2015-2020 is het beheer en schadebestrijding van de grauwe gans, kolgans, brandgans en Canadese gans omschreven. Op basis van dit faunabeheerplan zijn een tweetal ontheffingen afgegeven. Eén voor de zogenaamde zomer en één voor de winter; de winter begint op 1 november. In de winter is schadebestrijding op de winterganzenontheffing slechts beperkt toegestaan. Het is dan enkel toegestaan om kolgansen en grauwe ganzen te doden op percelen met kwetsbare gewassen.

In onderhavige aanvraag wordt ontheffing gevraagd voor het gebruik van het geweer voor de periode van 1 september tot en met 31 januari. Het Spui is uiteraard geen perceel met kwetsbaar gewas, waardoor er hier geen gebruik kan worden gemaakt van de zogenaamde winterganzenontheffing. Dit betekent dat voor de periode 1 november tot en met 31 januari op deze ontheffing geen grauwe ganzen, kolgansen of brandganzen gedood mogen worden op het Spui. Gelet hierop hebben wij dit gedeelte van de aanvraag geweigerd.

Voor de Canadese gans is de landelijke vrijstelling het gehele jaar geldig, waardoor deze soort ook na 1 november nog bestreden mag worden. Overigens geldt voor de exoten en verwilderde soorten geen beperking qua periode voor afschot.

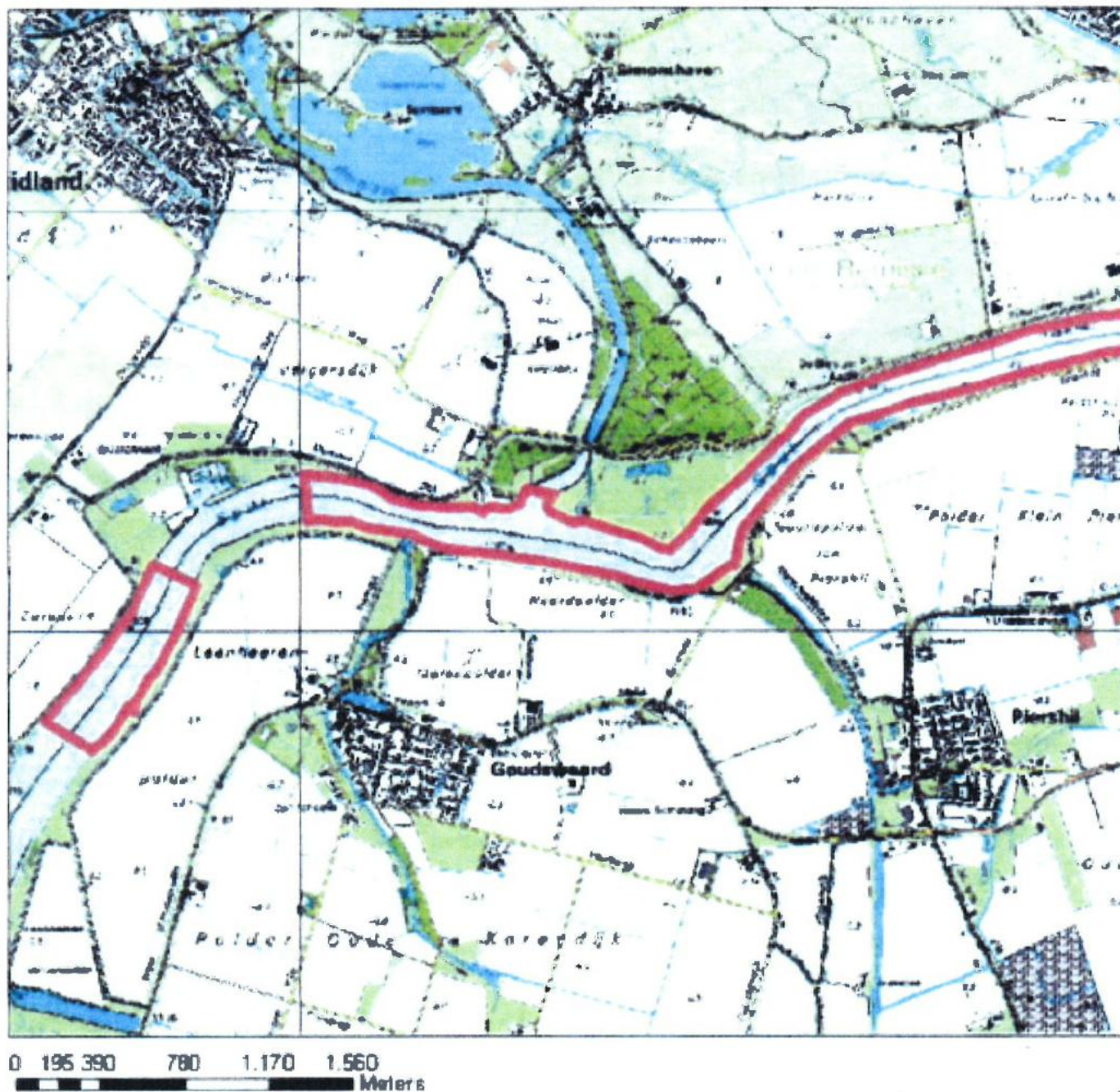
Veilig gebruik van het geweer

Bij het verlenen van een ontheffing voor gebruik van het geweer in een veld dat niet aan de wettelijke vereisten voldoet, wordt door ons altijd beoordeeld of het geweer ter plaatse veilig gehanteerd kan worden. Omdat een soortgelijke ontheffing al de jaren hiervoor probleemloos door ontheffinghouder is gebruikt, is de toezichthouder niet nogmaals ter plaatse wezen kijken. Gelet op het feit dat ter plaatse niets is gewijzigd en het advies van de toezichthouder d.d. 1 december 2016, kan de ontheffing onder de opgenomen voorwaarden verleend worden.

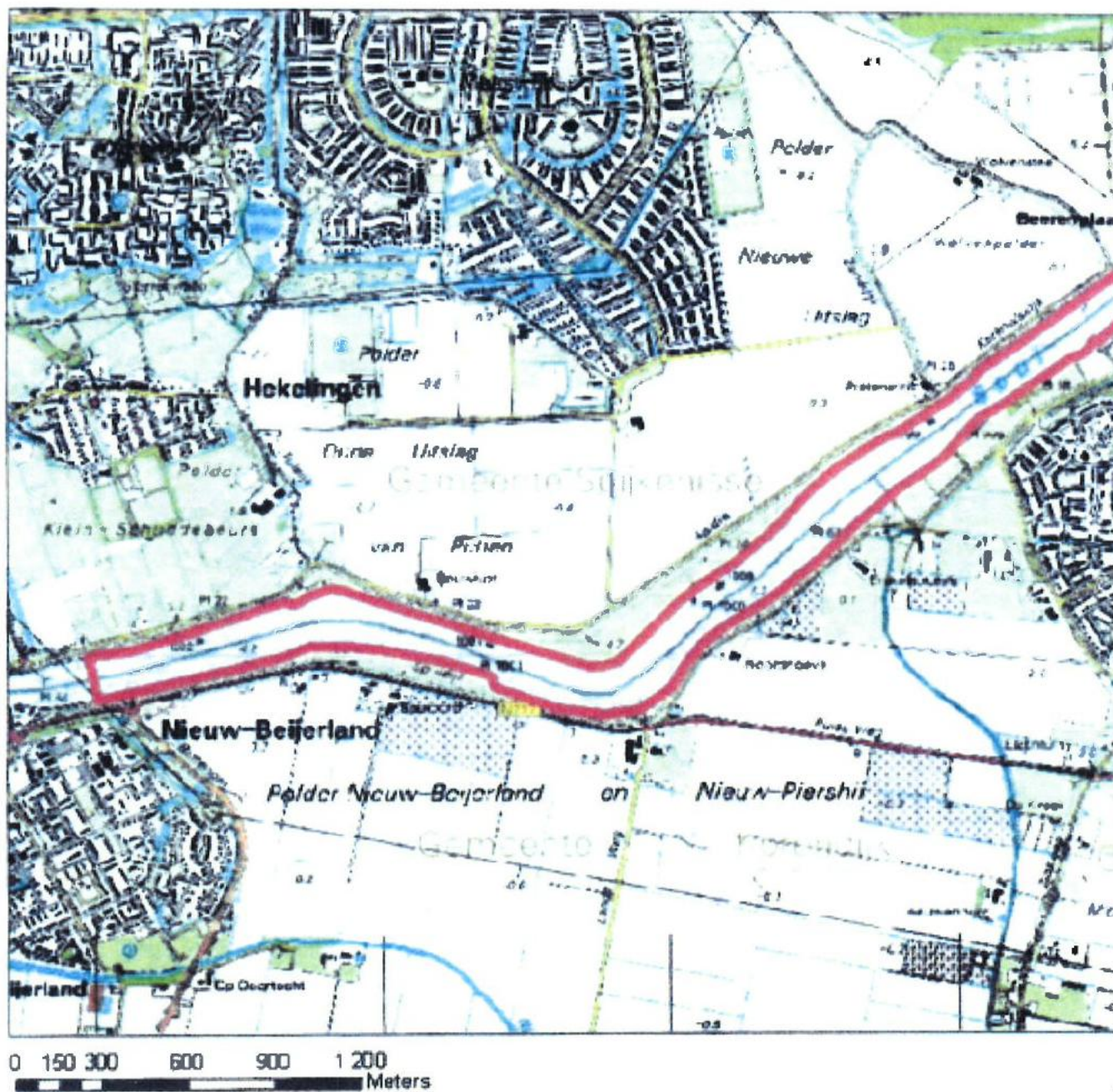
Conclusie

Het bovenstaande overwegende zien wij geen bezwaar tegen het verlenen van ontheffing, onder de gestelde voorwaarden, voor het gebruik van het geweer bij afschot van grauwe ganzen, kolgansen of brandganzen in de periode 1 september tot en met 31 oktober, en voor gebruik van het geweer voor de aangevraagde periode voor de overige soorten.

Kaarten

Jachtveld Spui Deel

Jachtveld Spui Deel II

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 02
E info@odh.nl
I www.odh.nl

Faunabeheereenheid Zuid-Holland
T.a.v. art.5.1-2e
Postbus 85881
2508 CN DEN HAAG

Datum	Uw Brief	Ons Kenmerk	Afdeling	Contactpersoon
	22-2-2016	ODH-2016-00022478	Toetsing & Vergunningverlening Milieu	art.5.1-2e
14 APR. 2016				
Bijlage(n)	Uw Kenmerk	Zaaknummer	Team	Telefoonnummer
		00448455	T&V Groen, Lucht & EV	art.5.1-2e
Betreft				Email
Besluit op aanvraag ontheffing ex artikel 68 Flora- en faunawet				art.5.1-2e @odh.nl

BESLUIT genomen op **11 APR. 2016**

Onderwerp

Op 22 februari 2016 ontvingen wij van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland het verzoek om een ontheffing ex artikel 68 eerste lid van de Flora- en faunawet (verder: Ffw) te verlenen van het verbod opgenomen in artikel 13, eerste lid van de Ffw om (producten van) dieren te koop te vragen, te kopen of te verwerven, ten verkoop voorhanden of in voorraad te hebben, te verkopen of ten verkoop aan te bieden, te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren, te gebruiken voor commercieel gewin, te huren of te verhuren, te ruilen of in ruil aan te bieden, uit te wisselen of tentoon te stellen voor handelsdoeleinden, binnen of buiten het grondgebied van Nederland te brengen of onder zich te hebben. De ontheffing is aangevraagd voor de knobbelzwanen, brandganzen en Canadese ganzen indien deze zijn verkregen overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens een vrijstelling, aanwijzing of ontheffing artikel 65, 67 of 68 van de Ffw.

In onderhavig besluit wordt de aanvraag met betrekking tot de brandgans en de Canadese gans behandeld, over de knobbelzwaan zal in een later stadium worden besloten.

Besluit

1. Wij besluiten, gehoord het Faunafonds, voor de vogelsoorten **brandgans** en **Canadese gans** een ontheffing ex artikel 68, eerste lid, onder a, b, c en d, van de Ffw te verlenen aan de Faunabeheereenheid Zuid-Holland, van de verboden genoemd in artikel 13, eerste lid van de Ffw, indien de houder van de betrokken producten kan aantonen dat deze zijn verworven overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens artikel 65, 67 of 68 van de Ffw om (producten van) dieren¹ te koop te vragen, te kopen of te verwerven, ten verkoop voorhanden of in voorraad te hebben, te verkopen of ten verkoop aan te bieden, te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren, te gebruiken voor commercieel gewin, te huren of te verhuren, te ruilen of in ruil aan te bieden, uit te wisselen of tentoon te stellen voor handelsdoeleinden, binnen of buiten het grondgebied van Nederland te brengen of onder zich te hebben.
2. Deze ontheffing is geldig tot en met 31 oktober 2020.

¹ Eieren worden niet als producten van dieren beschouwd.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen

art.5.1-2e

art.5.1-2e

Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Bent u het niet eens met dit besluit? En bent u belanghebbende? Dan kunt u een bezwaarschrift indienen. Stuur uw bezwaarschrift, onder vermelding van 'Awb-bezwaar' in de linkerbovenhoek van de enveloppe, uiterlijk binnen 6 weken na de dag waarop dit besluit bekend is gemaakt naar Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, t.a.v. het Awb secretariaat, Postbus 90602, 2509 LP Den Haag.

In het bezwaarschrift moet het volgende staan:

- de naam en het adres van de indiener;
- de datum en handtekening;
- een duidelijke omschrijving van het besluit waartegen u bezwaar maakt (maak een kopie of noem het kenmerk);
- de argumenten voor het bezwaar.

Om uw bezwaar zo snel mogelijk af te kunnen handelen, verzoeken wij u ook uw telefoonnummer te vermelden.

Bij spoedeisend belang is het mogelijk een voorlopige voorziening te vragen bij de Voorzieningenrechter van de Sector Bestuursrecht van de Rechtbank 's-Gravenhage, Postbus 20302, 2500 EH Den Haag. In dat geval moet u griffierecht betalen. U moet wel eerst een bezwaarschrift hebben ingediend.

Digitaal indienen verzoek om voorlopige voorziening

Het is ook mogelijk om een verzoek om voorlopige voorziening digitaal bij de rechtbank in te dienen via het Digitaal loket bestuursrecht (<http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht.aspx>). Voor het digitaal verzenden van het verzoek om voorlopige voorziening moet u beschikken over DigiD.

Informatie

Voor nadere informatie over de bezwaarschriftenprocedure verwijzen wij u naar de website: www.zuid-holland.nl.

Afschrift aan:

- Ministerie van Economische Zaken, t.a.v. de heer art.5.1-2e p/a nbwetteam@minez.nl;
- Politie Den Haag, Afdeling Bijzondere Wetten, Postbus 264, 2501 CG Den Haag;
- Politie Rotterdam, Afdeling Bijzondere Wetten, Postbus 70023, 3000 LD Rotterdam;
- BIJ12, Unit Faunafonds, t.a.v. p/a info@bij12.nl;
- Stichting de Faunabescherming, t.a.v. p/a info@faunabescherming.nl
- K.N.J.V., Postbus 1165, info@jagersvereniging.nl;
- Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren, regiozuidwest@dierenbescherming.nl;
- Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, afdeling Toezicht en Handhaving, Team Groen, p/a meldingnbwet@ozhz.nl;
- Secretaris Partij voor de Dieren Zuid-Holland, p/a zuidholland@partijvoordedieren.nl;
- Partij voor de Dieren Zuid-Holland, p/a art.5.1-2e @pzh.nl;
- GroenLinks Zuid-Holland, t.a.v. art.5.1-2e, p/a info@glzh.nl;
- Provincie Zuid-Holland, t.a.v. art.5.1-2e @pzh.nl.

Bijlage 1: Overwegingen

Inleiding

Op 22 februari 2016 ontvingen wij van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland het verzoek om een ontheffing ex artikel 68, eerste lid, van de Ffw te verlenen van het verbod ex artikel 13 eerste lid van de Ffw om (producten van) knobbelzwanen, brandganzen en Canadese ganzen te koop te vragen, te kopen of te verwerven, ten verkoop voorhanden of in voorraad te hebben, te verkopen of ten verkoop aan te bieden, te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren, te gebruiken voor commercieel gewin, te huren of te verhuren, te ruilen of in ruil aan te bieden, uit te wisselen of tentoon te stellen voor handelsdoeleinden, binnen of buiten het grondgebied van Nederland te brengen of onder zich te hebben. De ontheffing is aangevraagd voor de gedode vogels die zijn verkregen overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens een vrijstelling, aanwijzing of ontheffing artikel 65, 67 of 68 van de Ffw. In deze ontheffing zijn de twee ganzensoorten aan de orde. In onderhavig besluit wordt de aanvraag met betrekking tot de brandgans en de Canadese gans behandeld, over de knobbelzwaan zal in een later stadium worden besloten.

Procedure

Voor de termijn van behandeling van de aanvraag is toepassing gegeven aan de beslistermijn, zoals opgenomen in artikel 4:13 van de Algemene wet bestuursrecht.

Advies van het Faunafonds

Overeenkomstig de bepalingen in de Ffw is op 1 maart 2016 advies gevraagd aan het Faunafonds inzake onderhavige aanvraag. Bij schrijven van 1 maart 2016 adviseert het bestuur van het Faunafonds de gevraagde ontheffing te verlenen, dit mede vanuit de motivatie 's zomers botulisme tegen te gaan.

Wettelijk kader

Op basis van schade (of dreiging van schade) van belangen genoemd in de artikelen 65 tot en met 75 van de Ffw zijn door de Minister zowel als door ons besluiten genomen tot bestrijding van onder andere brandganzen en Canadese ganzen. Artikel 75, eerste lid Ffw, juncto artikel 11, tweede lid Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten; juncto artikel 1b, tweede lid van de Regeling vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, regelt welke soorten mogen worden vervoerd, verhandeld, en dergelijke. Op de lijst behorende bij deze regeling komen de brandgans en Canadese gans niet voor. Van de in artikel 13, eerste lid van de Ffw vermelde verboden kan via artikel 68 van de Ffw door ons ontheffing worden verleend.

In artikel 1 van de Ffw (de algemene bepalingen) wordt invulling gegeven aan het begrip *dieren* en aan het begrip *producten van dieren*. Aangezien in dit artikel eieren nadrukkelijk niet onder de *dieren* worden gerangschikt, vallen eieren logischerwijs ook niet binnen de terminologie *product van een dier*. Ook onderhavig besluit heeft uitsluitend betrekking op gedode dieren en dierproducten, en niet op eieren. Op deze ontheffing is het dan ook niet toegestaan om eieren van de twee genoemde ganzensoorten onder zich te hebben, te vervoeren, te (ver)kopen, te verhandelen of iets dergelijks.

Beoordeling aanvraag

In het kader van schadebestrijding van brandganzen en Canadese ganzen zullen aanzienlijke aantallen dieren worden gedood. Er is ons geen argument bekend dat zich keert tegen benutting van de gedode ganzen (o.a. in de voedselketen), terwijl het tevens in het belang van de volksgezondheid niet raadzaam is grote aantallen van deze dode dieren in het veld achter te laten. In de zomer komt hier nog het gevaar op het ontstaan van botulisme bij.

Wettelijk belang, andere bevredigende oplossing en de gunstige staat van instandhouding

Deze aspecten worden getoetst bij het verlenen van de vrijstelling, aanwijzing of ontheffing waarin toegestaan wordt de dieren te doden. Deze ontheffing regelt slechts dat de op vigerende besluiten gedode dieren uit het veld verwijderd en vervolgens benut kunnen worden.

Conclusie

Gelet op aanvraag, de huidige wet- en regelgeving en het advies van het Faunafonds zijn wij van mening dat de gevraagde ontheffing met betrekking tot brandgans en Canadese gans kan worden verleend.

Faunabeheereenheid Zuid-Holland
T.a.v. art.5.1-2e
Postbus 85881
2508 CN DEN HAAG

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 02
E Info@odh.nl
I www.odh.nl

In dit document is het oorspronkelijke besluit vervangen door het gewijzigde, sinds 8 november 2016 van kracht zijnde, besluit. Besluit PZH-2016-570065450 regelt deze vervanging. In dit besluit is ook bepaald dat bestrijding van grauwe ganzen, kolganzen, brandganzen en Canadese ganzen een uur voor zonsopkomst en een uur na zonsondergang niet is toegestaan.

Datum	Uw Brief	Ons Kenmerk	Afdeling
- 8 FEB. 2016	10-7-2015	ODH-2015-00745305	Toetsing & Vergunningverlening Milieu
Bijlage(n)	Uw Kenmerk	Zaaknummer	Team
	-	00440647	T&V Groen, Geluid, Lucht & EV

Betreft
Ontheffing ex artikel 68 Flora- en faunawet

BESLUIT genomen op **2 8 JAN. 2016**

Inleiding

Op 10 juli 2015 ontvingen wij het verzoek van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland (verder: FBE) voor een vijftal ontheffingen ex artikel 68 Flora- en faunawet (verder: Ffw) en een tweetal aanwijzingen ex artikel 67 Ffw om het in het Faunabeheerplan ganzen Zuid-Holland 2015-2020 (hierna: FBP) omschreven beheer mogelijk te maken. Het FBP is op 10 november 2015 door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland goedgekeurd, waarin het addendum niet in de goedkeuringsprocedure is meegenomen. Het eerste onderdeel van deze aanvraag (winterganzen) is intussen afgedaan door middel van ons besluit ODH-2015-00726168, zaaknummer 437832.

In overleg met de aanvrager worden in onderhavig besluit de onderdelen 2 (broedparen), 3 (eieren) en 4 (zomerganzen) van de aanvraag behandeld. Over de overige onderdelen van de aanvraag zal in een later stadium besloten worden.

Het tweede onderdeel van de aanvraag omvat het verzoek voor een ontheffing ex artikel 68, eerste lid, onder a, b, c en d van de Ffw voor het verontrusten en doden van broedparen (koppelvormende ganzen) van de grauwe gans en Canadese gans in de provincie Zuid-Holland.

Het verjagen en doden zal worden uitgevoerd in de volgende perioden:

- In de regio Noordelijke Delta van (het zuiden van Zuid-Holland) 1 februari tot en met 14 februari;
- In de regio's Delfland en Schieland, Veenweiden en Zuid-Holland-Noord (het noorden van Zuid-Holland) van 1 februari tot en met 29 februari;
- Van een uur voor zonsopkomst tot een uur na zonsondergang.

Het doden zal worden uitgevoerd met behulp van de volgende middelen:

- Geweren;
- Honden, niet zijnde lange honden;
- Niet-levende lokvogels, lokfluiten, lokvoer, mechanische en elektronische lokinstrumenten en geluidsnabootsingen.

omgevingsdienst HAAGLANDEN

Het derde onderdeel van de aanvraag omvat het verzoek voor een ontheffing ex artikel 68, eerste lid onder a, b, c en d van de Ffw voor het zoeken, rapen, uit het nest nemen, beschadigen of vernielen van eieren van grauwe gans, kolgans, brandgans en Canadese gans en het beschadigen, vernielen, uithalen en wegnemen of verstoren van nesten van grauwe gans, kolgans, brandgans en Canadese gans in de provincie Zuid-Holland.

Het bewerken en uithalen van nesten en eieren zal worden uitgevoerd in de volgende periode:

- Van 1 februari tot en met 30 juni;
- Van een uur voor zonsopgang tot een uur na zonsondergang.

Het vierde onderdeel van de aanvraag omvat het verzoek om een ontheffing ex artikel 68, eerste lid, onder a, b, c, en d van de Ffw voor het verontrusten en doden van grauwe ganzen, kolganzen, brandganzen en Canadese ganzen in de provincie Zuid-Holland.

Het verontrusten en doden zal worden uitgevoerd in de volgende perioden:

- In de regio Noordelijke Delta van (het zuiden van Zuid-Holland) 15 februari tot en met 31 oktober;
- In de regio's Delfland en Schieland, Veenweiden en Zuid-Holland-Noord (het noorden van Zuid-Holland) van 1 maart tot en met 31 oktober;
- Van een uur voor zonsopkomst tot een uur na zonsondergang.

Het doden zal worden uitgevoerd met behulp van de volgende middelen:

- Geweren;
- Honden, niet zijnde lange honden;
- Lokvogels (niet blind of verminkt), lokfluiten, lokvoer, mechanische en elektronische lokinstrumenten en geluidsnabootsingen.

Besluit Zie het gewijzigde besluit op bladzijde 3a.

Wij-besluiten:

- I. een ontheffing ex artikel 68, eerste lid, onder a, b, c en d van de Ffw te verlenen voor het opzettelijk verontrusten en doden van broedparen (koppelvormende ganzen) van de grauwe gans en Canadese gans in de provincie Zuid-Holland, waarbij:
 - a. bij het opzettelijk verontrusten en doden gebruik mag worden gemaakt van de volgende middelen:
 - geweren van één uur voor zonsopkomst tot één uur na zonsondergang;
 - honden, niet zijnde lange honden;
 - niet-levende lokvogels (dode dieren en nagebouwde exemplaren), lokfluiten, lokvoer, mechanische en elektronische lokinstrumenten en geluidsnabootsingen;
 - b. het opzettelijk verontrusten en doden kan worden uitgevoerd:
 - in de regio Noordelijke Delta¹ van 1 februari tot en met 14 februari;
 - in de regio's Delfland en Schieland, Veenweiden en Zuid-Holland-Noord van 1 februari tot en met 29 februari;
- II. een ontheffing ex artikel 68, eerste lid onder a, b, c en d van de Ffw te verlenen voor het zoeken, rapen, uit het nest nemen, beschadigen of vernielen van eieren en het beschadigen, vernielen, uithalen en wegnemen of verstoren van nesten van grauwe gans, kolgans, brandgans en Canadese gans in de provincie Zuid-Holland waarbij het uithalen en bewerken van nesten en eieren kan worden uitgevoerd in de periode van 1 februari tot en met 30 juni;

¹ De grens tussen beide provinciedelen wordt gevormd de Nieuwe Waterweg, Nieuwe Maas, de Noord en de Beneden-Merwede (van west naar oost).

**omgevingsdienst
HAAGLANDEN**

- III. een ontheffing ex artikel 68, eerste lid, onder a, b, c, en d van de Ffw te verlenen voor het opzettelijk verontrusten en doden van grauwe ganzen, kolganzen, brandganzen en Canadese ganzen, waarbij:
- a. bij het opzettelijk verontrusten en doden gebruik mag worden gemaakt van de volgende middelen:
 - geweren van één uur voor zonsopkomst tot één uur na zonsondergang;
 - honden, niet zijnde lange honden;
 - lokvogels (niet blind of verminkt), lokfluiten, lokvoer, mechanische en elektronische lokinstrumenten en geluidsnabootsingen;
 - b. het opzettelijk verontrusten en doden kan worden uitgevoerd:
 - in de regio Noordelijke Delta² van 15 februari tot en met 31 oktober;
 - in de regio's Delfland en Schieland, Veenweiden en Zuid-Holland-Noord van 1 maart tot en met 31 oktober;
- IV. dat deze ontheffingen geldig zijn tot en met 31 oktober 2020.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen

art.5.1-2e

Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

² De grens tussen beide provinciedelen wordt gevormd de Nieuwe Waterweg, Nieuwe Maas, de Noord en de Beneden-Merwade (van west naar oost).

Bladzijde 3a Gewijzigd besluit

Daarmee wordt het besluit, onder I, als volgt gewijzigd:

"een ontheffing ex artikel 68, eerste lid, onder a, b, c en d van de Ffw te verlenen voor het opzettelijk verontrusten en doden van broedparen (koppelvormende ganzen) van de grauwe gans en Canadese gans in de provincie Zuid-Holland, waarbij:

- a. bij het opzettelijk verontrusten en doden gebruik mag worden gemaakt van de volgende middelen:*
 - *geweren;*
 - *honden, niet zijnde lange honden;*
 - *niet-levende lokvogels (dode dieren en nagebouwde exemplaren), lokfluiten, lokvoer, mechanische en elektronische lokinstrumenten en geluidsnabootsingen;*
- b. het opzettelijk verontrusten en doden kan worden uitgevoerd:*
 - *in de regio Noordelijke Delta van 1 februari tot en met 14 februari;*
 - *in de regio's Delfland en Schieland, Veenweiden en Zuid-Holland-Noord van 1 februari tot en met 29 februari;*
 - *van een uur voor zonsopkomst tot een uur na zonsondergang, tenzij dit met een geweer gebeurt in welk geval het geweer alleen mag worden gebruikt tussen zonsopgang en zonsondergang."*

Daarmee wordt het besluit, onder II, als volgt gewijzigd:

"een ontheffing ex artikel 68, eerste lid onder a, b, c en d van de Ffw te verlenen voor het zoeken, rapen, uit het nest nemen, beschadigen of vernielen van eieren en het beschadigen, vernielen, uithalen en wegnemen of verstoren van nesten van grauwe gans, kolgans, brandgans en Canadese gans in de provincie Zuid-Holland waarbij het uithalen en bewerken van nesten en eieren kan worden uitgevoerd van een uur voor zonsopgang tot een uur na zonsondergang in de periode van 1 februari tot en met 30 juni"

Daarmee wordt het besluit, onder III, als volgt gewijzigd:

"een ontheffing ex artikel 68, eerste lid, onder a, b, c, en d van de Ffw te verlenen voor het opzettelijk en doden van grauwe ganzen, kolganzen, brandganzen en Canadese ganzen, waarbij:

- a. bij het opzettelijk verontrusten en doden gebruik mag worden gemaakt van de volgende middelen:*
 - *geweren;*
 - *honden, niet zijnde lange honden;*
 - *lokvogels (niet blind of verminkt), lokfluiten, lokvoer, mechanische en elektronische lokinstrumenten en geluidsnabootsingen;*
- b. het opzettelijk verontrusten en doden kan worden uitgevoerd:*
 - *in de regio Noordelijke Delta van 15 februari tot en met 31 oktober;*
 - *in de regio's Delfland en Schieland, Veenweiden en Zuid-Holland-Noord van 1 maart tot en met 31 oktober;*
 - *van een uur voor zonsopkomst tot een uur na zonsondergang, tenzij dit met een geweer gebeurt, in welk geval het geweer alleen mag worden gebruikt tussen zonsopgang en zonsondergang."*

Rechtsmiddelen

Bent u het niet eens met dit besluit? En bent u belanghebbende? Dan kunt u een bezwaarschrift indienen. Stuur uw bezwaarschrift, onder vermelding van 'Awb-bezwaar' in de linkerbovenhoek van de enveloppe, uiterlijk binnen 6 weken na de dag waarop dit besluit bekend is gemaakt naar Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, t.a.v. het Awb secretariaat, Postbus 90602, 2509 LP Den Haag.

In het bezwaarschrift moet het volgende staan:

- de naam en het adres van de indiener;
- de datum en handtekening;
- een duidelijke omschrijving van het besluit waartegen u bezwaar maakt (maak een kopie of noem het kenmerk);
- de argumenten voor het bezwaar.

Om uw bezwaar zo snel mogelijk af te kunnen handelen, verzoeken wij u ook uw telefoonnummer te vermelden.

Bij spoedeisend belang is het mogelijk een voorlopige voorziening te vragen bij de Voorzieningenrechter van de Sector Bestuursrecht van de Rechtbank 's-Gravenhage, Postbus 20302, 2500 EH Den Haag. In dat geval moet u griffierecht betalen. U moet wel eerst een bezwaarschrift hebben ingediend.

Digitaal indienen verzoek om voorlopige voorziening

Het is ook mogelijk om een verzoek om voorlopige voorziening digitaal bij de rechtbank in te dienen via het Digitaal loket bestuursrecht (<http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht.aspx>). Voor het digitaal verzenden van het verzoek om voorlopige voorziening moet u beschikken over DigiD.

Informatie

Voor nadere informatie over de bezwaarschriftenprocedure verwijzen wij u naar de website: www.zuid-holland.nl.

Afschrift aan:

- Ministerie van Economische Zaken, t.a.v. de heer [art.5.1-2e](#), Postbus 20401, 2500 EK Den Haag;
- Politie Den Haag, Afdeling bijzondere wetten, Postbus 264, 2501 CG Den Haag;
- Politie Rotterdam, Afdeling bijzondere wetten, Postbus 70023, 3000 LD Rotterdam;
- Faunafonds, t.a.v. de secretaris, Leidseveer 2, 3511 SB Utrecht;
- Stichting De Faunabescherming, t.a.v. mevrouw [art.5.1-2e](#), Amsteldijk Noord 135, 1183 TJ Amstelveen;
- K.N.J.V., Postbus 1165, 3800 BD Amersfoort;
- Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren, Postbus 85980, 2508 CR Den Haag;
- Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, afdeling Toezicht en Handhaving, Team Groen, p/a meldingNBwet@ozhz.nl;
- Secretaris Partij voor de Dieren Zuid-Holland, [art.5.1-2e](#);
- Partij voor de Dieren Zuid-Holland, p/a Provincie Zuid-Holland, kamer C 1.39, Postbus 90602, 2509 LP Den Haag;
- GroenLinks Zuid-Holland, t.a.v. [art.5.1-2e](#), p/a Postbus 90602, 2509 LP Den Haag;
- Provincie Zuid-Holland, t.a.v. mevrouw [art.5.1-2e](#), Postbus 90602, 2509 LP Den Haag.

Bijlage 1: Voorschriften

Met betrekking tot deze ontheffing zijn de volgende voorschriften van toepassing. Het niet naleven van deze ontheffingsvoorschriften kan bestuursrechtelijke en/of strafrechtelijke consequenties hebben.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

1. Deze ontheffing kan uitsluitend worden gebruikt na tussenkomst van de FBE.
2. Indien de FBE toestemming verleent, dan verleent de FBE deze toestemming schriftelijk. De FBE houdt in overeenstemming met de Omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid (OZH) een overzicht bij met de gegevens van de uitvoeringsformulieren dat regelmatig aan OZH wordt toegezonden.
3. De FBE stuurt uiterlijk 1 juli van ieder jaar een rapportage over het gebruik van de ontheffing aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, afdeling Toezicht en Handhaving, team Groene Wetten, Postbus 550, 3300 AN Dordrecht en een afschrift hiervan aan de Omgevingsdienst Haaglanden, Postbus 14060, 2501 GB te Den Haag. In deze rapportage dient in ieder geval het aantal gedode ganzen per soort, gesplitst naar regio en naar belang te worden vermeld.
4. Op de dag voorafgaand aan een actie betreffende koppelvormende ganzen of nestbehandeling dient vóór 20:00 uur door de toestemminghouder of uitvoerder melding van de actie te worden gemaakt bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, afdeling Toezicht en Handhaving, team Groene Wetten. E-mailadres voor meldingen is meldingffwet@ozhz.nl, telefoonnummer is 078-7708081 (inspreken op antwoordapparaat). Hierbij moet een door de FBE verstrekt uitvoeringskenmerk vermeld worden, evenals de locatie, de datum en het tijdstip waarop de bestrijdingsactie plaats zal vinden. Indien gewenst, kunnen acties op dezelfde wijze ook per week gemeld worden.
5. De uitvoerder van de ontheffing dient te voldoen aan de door de FBE gestelde uitvoeringsregels zoals vermeld op het FBE-uitvoeringsformulier.
6. De uitvoerder van de ontheffing dient de ontheffing en (een kopie van) het FBE-uitvoeringsformulier waarop de door de FBE toegekende uitvoeringscode is vermeld bij zich te dragen.
7. De uitvoerder van de ontheffing kan zich bij de uitvoering van de bestrijding door andere uitvoerders laten vergezellen.
8. Metalen merktekens, welke zich bevinden aan gedode vogels, moeten onder opgave van plaats en datum van verkrijging worden gezonden aan het Vogeltrekstation, Postbus 50, 6700 AB te Wageningen.
9. Bij bijzondere weersomstandigheden kunnen Gedeputeerde Staten besluiten om de schadebestrijding op te schorten.
10. Deze ontheffing kan op grond van de criteria als bedoeld in artikel 80 van de Flora- en faunawet worden gewijzigd en/of ingetrokken.

**omgevingsdienst
HAAGLANDEN**

Bijlage 2: Overwegingen

Onderwerp

Het aantal ganzen dat de laatste 10 jaar ook 's zomers in de provincie Zuid-Holland verblijft, vertoont een forse groei, evenals de hoeveelheid schade welke aan diverse belangen door deze ganzen wordt toegebracht of dreigt te worden toegebracht. In het vorige FBP 2010-2015 werden de doelpopulaties van de diverse soorten ganzen reeds omschreven, welke in het FBP 2015-2020 naar boven zijn bijgesteld tot in totaal circa 55.000 ganzen, terwijl er in 2014 circa 161.000 ganzen werden geteld. Ook per ganzensoort beschouwd, wordt de doelpopulatie nog niet benaderd. Wel tekent zich een kentering af in de aantallen en lijkt met name voor wat betreft de grauwe gans een afname van de aantallen te zijn bereikt. In aansluiting hierop kwam de laatste jaren en met name eind 2014 – begin 2015 binnen Zuid-Holland (maar ook in andere provincies) aangescherpt beleid met betrekking tot de stand van de ganzen. Wat eerder al wel in het FBP stond omschreven, werd nu uitdrukkelijk in politieke besluitvorming verwoord. Ook werd in dat verband ervoor gekozen de middelen om de diverse doelpopulaties te bereiken, binnen de ter beschikking staande wettelijke kaders maximaal ter beschikking te stellen. Ook kon er aansluitend een beter gestructureerde uitvoering worden doorgevoerd, zodat de schade die deze dieren voor mens en natuur betekenen, aanvaardbaar blijft.

Ook in het nieuwe FBP vond deze aanscherping verdere onderbouwing en invulling, waarbij ten aanzien van de diverse soorten ganzen die intussen ook 's zomers in de provincie Zuid-Holland verblijven tevens wordt gezien of deze dieren aantalsmatig door de ingreep niet zodanig worden benadeeld dat hun voortbestaan in gevaar komt.

Procedure

Voor de termijn van behandeling van de aanvraag is toepassing gegeven aan de beslistermijn, zoals opgenomen in artikel 4:13 van de Algemene wet bestuursrecht.

Advies van het Faunafonds

Het FBP en addendum zijn ter advisering voorgelegd aan het Faunafonds. Het Faunafonds heeft op 3 augustus 2015 geadviseerd het FBP en addendum goed te keuren en om gebruik te maken van alle noodzakelijke ontheffingen en aanwijzingen op basis van artikelen 67 en 68 Ffw en toestemmingen van de Natuurbeschermingswet. Daarbij is opgemerkt dat het FBP compleet is, wetenschappelijk onderbouwd, dat het een duidelijk inzichtelijk beeld geeft van alle vier de regio's en prettig leesbaar is. Daarnaast is door het Faunafonds geconstateerd dat het FBP voldoet aan de wettelijke criteria gesteld in artikel 10 van het Besluit faunabeheer en het door het bestuur in oktober 2008 opgestelde Toetsingskader Faunabeheerplannen.

Wettelijk kader

Onderhavige ganzensoorten (grauwe gans, kolgans, brandgans en Canadese gans) behoren alle tot de beschermde inheemse diersoorten als bedoeld in artikel 4 van de Ffw.

Het is verboden om:

- beschermde inheemse diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen (artikel 9 van de Ffw),
- beschermde inheemse diersoorten opzettelijk te verontrusten (artikel 10 van de Ffw);
- van beschermde inheemse diersoorten nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren (artikel 11 van de Ffw);
- van beschermde inheemse diersoorten eieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen (artikel 12 van de Ffw).

Een ontheffing van deze verboden ex artikel 68, eerste lid, van de Ffw kan worden verleend indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat, er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van

omgevingsdienst HAAGLANDEN

instandhouding van de soort en voor zover sprake is van schending van één of meer belangen die in dit artikel worden genoemd. Tevens dient het Faunafonds te zijn gehoord. Deze belangen zijn:

- a) de volksgezondheid en openbare veiligheid;
- b) de veiligheid van het luchtverkeer;
- c) voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren;
- d) voorkoming van schade aan flora en fauna;
- e) andere, bij algemene maatregel van bestuur, aan te wijzen belangen.

In het kader van dit besluit zijn de volksgezondheid en openbare veiligheid, de veiligheid van het luchtverkeer, voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren en voorkoming van schade aan flora en fauna aan de orde.

De Canadese gans is op de landelijke vrijstellingslijst geplaatst (ex artikel 65, eerste lid, onder a van de Ffw). Dit betekent dat deze soort in het gehele land mag worden bestreden in relatie tot landbouwschade en schade aan de fauna. Het betekent tevens dat er daarmee geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van deze soort.

In artikel 7, negende lid, onder a van het Besluit beheer en schadebestrijding dieren is bepaald dat geweren niet worden gebruikt "voor zonsopgang en na zonsondergang (...)". Buiten de in dit artikel toegestane periode is voor gebruik van het geweer een ontheffing ex artikel 68 van de Ffw benodigd.

Beoordeling aanvraag

Algemeen

Het door de FBE beoogde beheer, in het belang van de hiervoor genoemde aspecten, wordt in het FBP onderbouwd. Voor een volledige omschrijving en onderbouwing van het gewenste beheer, staat van instandhouding en de schades verwijzen wij naar het FBP. Het betreft hier een voortzetting van het tot nu toe gevoerde beheer.

Beleid

Uitgangspunt van het beleid³ in Zuid-Holland is na het afschaffen van de speciale foerageergebieden voor winterganzen in 2013 dat er rust dient te worden geboden aan de trekganzen die in de winterperiode hier verblijven. Alleen bij te velde staande kwetsbare gewassen mag dan worden opgetreden om schade door ganzen veroorzaakt tegen te gaan.

Ten aanzien van de zomerpopulaties van de diverse ganzensoorten die in Zuid-Holland verblijven, vermeldt het ganzenbeleidskader het volgende:

"Ganzen, voor zover inheems, zijn beschermde vogels op grond van de Flora- en faunawet. Dat betekent dat zij alleen mogen worden bestreden als er sprake is van aantoonbare schade aan een in de wet genoemd erkend belang en er geen andere bevredigende oplossingen zijn. In dat geval kunnen Gedeputeerde Staten een vrijstelling (artikel 65 Flora- en faunawet), aanwijzing (artikel 67 Flora- en faunawet) of ontheffing (artikel 68 Flora- en faunawet) verlenen.

Gedeputeerde Staten willen de inheemse ganzenpopulaties in Zuid-Holland duurzaam in stand houden, waarbij een evenwicht wordt gevonden tussen:

- de omvang van de van nature voorkomende populaties ganzen, in relatie tot;
- de veiligheid en volksgezondheid;
- de schade aan flora en fauna (natuurwaarden);
- de schade aan landbouwgewassen;
- de beschikbare financiën voor schadetetegemoetkomingen.

³ Ganzenbeleidskader Zuid-Holland en bijbehorende Bijlage Uitwerking Ganzenbeleidskader Zuid-Holland 2014, Provinciaal Blad 2015 nr. 3157.

Daarom is afgesproken:

- met reductie van de populatie standganzen, de schade veroorzaakt door ganzen terug te brengen naar een acceptabel niveau;
- exoten en verwilderde gedomesticeerde soorten te bestrijden.

Op termijn zullen hierdoor de natuurgebieden een belangrijk deel van de ganzen kunnen herbergen, zal de noodzaak tot populatiereductie voor beheer en schadebestrijding sterk verminderen en wordt voldaan aan de internationale verplichtingen voor trekganzen.

De uitgangspunten en maatregelen voor het beheer van de ganzenpopulatie worden vastgelegd in een faunabeheerplan voor ganzen, opgesteld door de Faunabeheereenheid Zuid-Holland. Dit faunabeheerplan is de grondslag voor het verlenen van (een) ontheffing(en) voor ganzen en moet voldoen aan de kaders van het provinciale beleid. Het met de Faunabeheereenheid Zuid-Holland overeengekomen beleid vormt het uitgangspunt voor de concrete uitwerking in het Faunabeheerplan Ganzen."

Beoordeling aanvraag

In hoofdstuk 8 van het FBP wordt een overzicht gegeven van de doelpopulaties die met betrekking tot de diverse ganzensoorten (voor wat betreft de zomer) zullen worden nagestreefd. Het FBP beschrijft dat de aantallen van deze ganzensoorten die momenteel nog in de zomer binnen Zuid-Holland aanwezig zijn, de totale som van de gewenste aantallen ver te boven gaat. Maar ook voor de diverse ganzensoorten worden de doelpopulaties nog niet benaderd.

Een eerste stap in het verder beperken van de omvang van zomerpopulaties van ganzen is het tegengaan van de vorming van koppels die gaan nestelen. Op dit aspect heeft het in de aanvraag met ten tweede genummerde onderdeel betrekking. Daarna ontstaat het stadium waarin de geboorte van ganzen kan worden tegengegaan door de eieren van de ganzen te bewerken en de nesteling te verstoren, hierop heeft het in de aanvraag met ten derde gemerkte onderdeel betrekking.

Aansluitend kan de omvang van de zomerpopulaties van de ganzen slechts omlaag gebracht worden door dieren uit deze zomerpopulatie te doden (het met ten vierde genummerde onderdeel van de aanvraag).

Naast bovenstaande korte samenvatting verwijzen wij naar het Ganzenbeleidskader Zuid-Holland met de bijlage daarbij, alsmede naar het FBP.

Belang, noodzaak en schade

Hoofdstuk 6 van het FBP geeft aan op welke wijze de belangen volksgezondheid, openbare veiligheid en de veiligheid van het luchtverkeer binnen de provincie in het geding zijn of kunnen komen. Hoewel er aan deze belangen zeker locatie gebonden componenten kleven, is er hierbij ook sprake van een relatie tussen de omvang van de schade en het totale aantal aanwezige ganzen. Immers, locaties waar deze belangen spelen, kunnen weliswaar in vergelijking met landbouwschade meer pleksgewijze over de provincie verspreid zijn, tussen al die plekken in leven wel overal grote aantallen ganzen.

Het belang volksgezondheid komt in het geding door de invloed van uitwerpselen op de kwaliteit van (zwem)water en de functionaliteit van ligweiden en stranden. Ook kunnen ganzen een gevaar vormen voor de openbare veiligheid wanneer zij zich op of bij de openbare weg of het fietspad bevinden, of wanneer zij langs snelwegen en in klaverbladen broeden.

Ook is het bekend dat ganzen vanwege hun grootte een gevaar kunnen vormen voor de luchtveiligheid. Verspreid over de provincie kan door overbegrazing door ganzen aan natuurlijke vegetaties afbreuk worden gedaan. Hetgeen via extreme wijziging in de vegetatiesamenstelling ook leidt tot wijziging van de fauna. Zo speelt het belang flora en fauna ook, onder andere langs de randen van de Natura – 2000 gebieden in de Hollandse Delta, waar in het licht van de beheerdoelen voor deze gebieden problemen ontstaan. Ook eutrofiering van vennen en duinmeren leidt op plekken langs de kust tot aantasting van zeldzame vegetaties/situaties, terwijl ook rietvegetaties (met kenmerkende plantensoorten) door grote aantallen

omgevingsdienst HAAGLANDEN

ganzen worden benadeeld. Ook dit aspect is aan de orde in Natura - 2000 terreinen die meer in het hart van de provincie zijn gelegen.

Daarnaast is aan de hand van de schadehistorie (zie het FBP) gebleken dat het ontstaan van schade aan de landbouw rechtstreeks afhankelijk is van de aantallen ganzen die er zijn. Ganzen gaan immers overal in de provincie foerageren op grasland en op andere gewassen. Evenredig met de toename van het aantal aanwezige standganzen (juli tellingen Zuid-Holland: van bijna 103.000 stuks in 2007 tot bijna 164.000 stuks in 2013), stijgt de hoeveelheid landbouwschade van circa € 211.000 in 2007, via een piek in 2011-2012 van meer dan € 600.000, tot circa € 566.500 in 2013.

Gunstige staat van instandhouding

In hoofdstuk 5 van het FBP wordt de populatieontwikkeling van de ganzen behandeld. Het aantal permanent in Zuid-Holland aanwezige grauwe ganzen bedroeg in de piek van 2013 circa 100.000 stuks, in 2014 was enige afname zichtbaar en in 2015 is voor het eerst sprake een duidelijke afname tot 73.000 stuks. Het aantal kolganzen belooft al jaren circa 1.200 stuks.⁴

Daarnaast is het aantal overzomerende brandganzen gegroeid tot circa 30.000 stuks in de periode 2011-2013, het beeld is de laatste jaren fluctuerend (2015 28.000 stuks). Het aantal Canadese ganzen steeg naar een piek van circa 20.000 stuks in 2011-2014 en komt in 2015 uit op 15.000 stuks.

Gezien de omvang van de doelpopulaties van de diverse inheemse ganzensoorten die in Zuid-Holland en Nederland in de zomer leven, komt de gunstige staat van instandhouding van deze soorten in Nederland niet in gevaar.

Andere bevredigende oplossingen

In het FBP worden verschillende locatie-specifieke maatregelen behandeld die mogelijk zouden kunnen worden ingezet om schade te voorkomen. Hieruit blijkt dat er geen andere effectieve bevredigende oplossingen bekend zijn ter beperking van de gewasschade door ganzen. Alle bekende middelen (zoals linten, vlaggen, knalapparaten, verstoring door de mens, etc.), hebben slechts een kortdurend effect als gevolg van gewenning op korte termijn. Het Faunafonds heeft naar vele alternatieve maatregelen onderzoek gedaan of laten doen, maar tot op heden is er geen bevredigend alternatief. De schade in de zomerperiode is daarmee rechtstreeks afhankelijk van de omvang van de ganzenpopulatie, waardoor schadereductie slechts via populatiereductie kan worden bereikt.

Hoewel aantasting van de overige wettelijke belangen (volksgezondheid en openbare veiligheid, luchtverkeer, flora en fauna) locatie gebonden zijn, is het beschermen van deze belangen enkel door lokale ingrepen niet uitvoerbaar. Binnen Zuid-Holland is de dichtheid en spreiding van dergelijke locaties zodanig dat – wil men deze belangen op al deze plekken intensief en effectief beschermen – er feitelijk een provincie-brede uitvoering plaats moet vinden. Dit temeer daar ganzen snel van locatie kunnen veranderen en intussen ook tussen al deze locaties in grote aantallen ganzen voorkomen. Om deze reden wordt er ook ten aanzien van deze belangen reductie van de totale populatieomvang van de ganzen nagestreefd.

Gebruik van het geweer voor zonsopgang en na zonsondergang

In hoofdstuk 7.1 van het FBP is onderbouwd waarom het gebruik van het geweer van een uur voor zonsopkomst tot een uur na zonsondergang noodzakelijk is bij de bestrijding van ganzen in de zomer. Uit de aanvullende motivering van de provincie blijkt dat van de verbodsbepaling genoemd in artikel 7, negende lid, onder a van het Besluit beheer en schadebestrijding dieren kan worden afgeweken via de wettelijke bepaling genoemd in ex artikel 68, eerste lid, van de Ffw. Op grond van artikel 68, eerste lid, van de Ffw kunnen Gedeputeerde Staten dan ook een ontheffing verlenen om af te wijken van de verbodsbepaling genoemd in artikel 7, negende lid, onder a van het Bbsd waarin is bepaald dat geweren niet worden gebruikt "voor zonsopgang en na zonsondergang (...)". Dit is niet in strijd met artikel 9, tweede lid, van de VRL. Wij achten de motivatie opgenomen in het FBP alsmede de aanvullende motivatie van de provincie

⁴ Integrale telling zomerganzen Zuid-Holland 2015, CLM Onderzoek en advies, november 2015.

**omgevingsdienst
HAAGLANDEN**

voldoende om het gebruik van het geweer van een uur voor zonsopkomst tot een uur na zonsondergang toe te staan.

De in de aanvraag opgenomen verzoek om het bewerken van eieren ook voor zonsopgang en na zonsondergang toe te staan, is niet aan de orde. Immers ten aanzien van deze handeling bestaat geen in de wet opgenomen beperking van de tijd.

Lokmiddelen

Aangezien het bij het beheer van de zomerpopulatie ganzen om diverse redenen van belang is de stand zo snel mogelijk omlaag te brengen, dient de efficiëntie van dit beheer optimaal te kunnen worden uitgevoerd. Daarbij dienen lokmiddelen van welke aard dan ook te kunnen worden gebruikt.

Conclusie

De ganzen die gedurende de zomerperiode binnen Zuid-Holland aanwezig zijn, dienen in aanzienlijke mate in aantal te worden beperkt. Daarbij komt allereerst voor enkele soorten het beperken van het aantal paartjes dat tot reproductie wil overgaan, aan de orde, onmiddellijk gevolgd door het verstoren van nesteling en broed. Uiteindelijk gevolgd door het met het geweer beperken van de aantallen. Aangezien het voortbestaan van soorten niet wordt bedreigd en er tevens geen andere bevredigende oplossing is om de omvangrijke schade te voorkomen, kan worden overgegaan tot ontheffing van de drie onderdelen die in dit besluit aan de orde zijn.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 02
E vergunningen@odh.nl
I www.odh.nl

Stichting De Faunabescherming
T.a.v. [art.5.1-2e](#)
Amsteldijk Noord 135
1183 TJ AMSTELVEEN

Datum	Uw Brief	Ons Kenmerk	Afdeling	Contactpersoon
06 OKT. 2017		ODH-2017-00103325	Toetsing & Vergunningverlening Milieu	art.5.1-2e
Bijlage(n)	Uw Kenmerk	Zaaknummer	Team	Telefoonnummer
2		00487679	T&V Groen	art.5.1-2e
Betreft	Beslissing op bezwaar inzake het bezwaarschrift van 24 mei 2017 tegen het besluit van 20 april 2017 met kenmerk ODH-2017-00035383, inzake de opdracht op grond van artikel 3.18 van de Wet natuurbescherming			Email
				art.5.1-2e @odh.nl

Geachte mevrouw [art.5.1-2e](#)

In antwoord op het op grond van artikel 7:1 van de Algemene wet bestuursrecht ingediend bezwaarschrift van 24 mei 2017, ontvangen op 29 mei 2017, tegen de opdracht van 20 april 2017 met kenmerk ODH-2017-00035383, gegeven aan personen met schriftelijke toestemming van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland (hierna: FBE) ter beperking van de omvang van de populatie van de grauwe gans, brandgans, Canadese gans en gedomesticeerde grauwe gans in de provincie Zuid-Holland om het in het Faunabeheerplan ganzen Zuid-Holland 2015-2020 omschreven beheer mogelijk te maken, delen wij u het volgende mee.

Voorgeschiedenis

Op 20 april 2017 hebben wij een opdracht ex artikel 3.18, eerste lid van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) gegeven om de standganzenpopulatie in Zuid-Holland te beperken conform het op 10 november 2015 door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland goedgekeurde Faunabeheerplan ganzen Zuid-Holland 2015-2020 (hierna: Faunabeheerplan ganzen).

Het bestreden besluit luidt als volgt:

Wij hebben besloten:

- I. *in afwijking van het bepaalde in de artikelen 3.1, eerste lid en 3.4, eerste lid, van de Wnb een opdracht ex artikel 3.18, eerste lid van de Wnb te geven aan personen met schriftelijke toestemming van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland ter beperking van de omvang van de populatie van de grauwe gans, brandgans, Canadese gans en gedomesticeerde grauwe gans in de provincie Zuid-Holland;*
- II. *dat bij de uitvoering van deze opdracht enkel gebruik kan worden gemaakt van de volgende methoden en middelen:*
 - a. *het doden met gebruikmaking van middelen die krachtens de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden zijn toegelaten of vrijgesteld, met inbegrip van de gebruikmaking van alle middelen of installaties die noodzakelijk zijn om die middelen toe te passen;*

- b. *het vangen door middel van bijeendrijven, waaronder in elk geval wordt begrepen het gebruik van de vangkraal in combinatie met een middel als bedoeld in onderdeel a;*
 - c. *honden, niet zijnde lange honden;*
- III. *de voorschriften 1. tot en met 10. te verbinden aan deze opdracht;*
- IV. *dat deze opdracht jaarlijks geldig is in de periode 15 mei tot en met 31 juli, eindigend op 31 juli 2020.*

Het voorgaande hierna te noemen: opdracht.

Advies bezwarencommissie

Over het bovenvermelde bezwaarschrift is advies ingewonnen bij de bezwarencommissie. De bezwarencommissie heeft op 25 augustus 2017 advies uitgebracht. Het advies is als bijlage bij dit besluit gevoegd.

In haar advies van 25 augustus 2017 jl. heeft de adviescommissie geadviseerd:

- de tekst onder Bijlage 1 van de opdracht aan te passen overeenkomstig haar advies en bijlage I behorend bij het toelatingsbesluit van het CTGB van 13 mei 2015 als bijlage 1 bij de opdracht te voegen;
- voorschrift 7 zodanig te herformuleren dat verzekerd is dat de toepassing van het middel DUKE's Carbon Dioxide plaatsvindt volgens het toegelaten gebruik en de gebruiksvoorschriften zoals deze zijn vermeld in de punt 3 en 5 van genoemde bijlage I;
- voor het overige de bezwaren ongegrond te verklaren en het bestreden besluit in stand te laten.

Beoordeling

Wij kunnen ons verenigen met het advies van de bezwarencommissie onder aanvulling van onderstaande motivering. Voor wat betreft de inhoud en de motivering verwijzen wij in overeenstemming met artikel 3:49 van de Algemene wet bestuursrecht naar dit advies, dat deel uitmaakt van dit besluit en hier als ingelast moet worden beschouwd.

Aanvulling motivering

Handelen overeenkomstig een vastgesteld en goedgekeurd faunabeheerplan

Wij hebben een opdracht gegeven om de standganzenpopulatie in Zuid-Holland te beperken conform het Faunabeheerplan ganzen. Dit is in het onderwerp van het besluit opgenomen dat onderdeel uitmaakt van de opdracht. Volgens de bezwarencommissie is het alsnog onvoldoende duidelijk dat de opdracht wordt gegeven om te handelen overeenkomstig het faunabeheerplan ganzen, omdat dit niet specifiek in het dictum is opgenomen. De bezwarencommissie adviseert dit alsnog aan het dictum van de opdracht toe te voegen. We volgen dit advies en zullen de opdracht op dit punt aanpassen. Beslispunt I van het dictum wordt aangepast in:

- I. *in afwijking van het bepaalde in de artikelen 3.1, eerste lid en 3.4, eerste lid, van de Wet Natuurbescherming een opdracht ex artikel 3.18, eerste lid van de Wnb te geven aan personen met schriftelijke toestemming van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland ter beperking van de omvang van de populatie van de grauwe gans, brandgans, Canadese gans en gedomesticeerde grauwe gans in de provincie Zuid-Holland overeenkomstig het op 10 november 2015 door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland goedgekeurde Faunabeheerplan ganzen Zuid-Holland 2015-2020;*

Beslispunt IV

In de opdracht hebben wij in beslispunt IV het volgende opgenomen: 'dat deze opdracht jaarlijks geldig is in de periode 15 mei tot en met 31 juli, eindigend op 31 juli 2020'. Met dit beslispunt is bedoeld dat de opdracht gedurende het hele etmaal en 7 dagen per week kan worden gebruikt. Ter verduidelijking zullen wij beslispunt IV als volgt aanpassen in:

- IV. dat deze opdracht jaarlijks het gehele etmaal en zeven dagen per week geldig is in de periode 15 mei tot en met 31 juli, eindigend op 31 juli 2020.

Voorschrift 1

De bezwarencommissie heeft geadviseerd om voorschrift 1 te herformuleren omdat de FBE slechts schriftelijke toestemming kan geven aan DUKE Faunabeheer te Lelystad. Dit omdat zij enkel toelatingshouder is van de in bijlage 1 genoemde toelating om DUKE's Carbon Dioxide te gebruiken.

In artikel 4.2 lid 2 van onze Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland¹ is het volgende opgenomen:

'Alleen aan de volgende personen is het toegestaan om binnen het werkgebied van de wildbeheereenheid uitvoering te geven aan het faunabeheerplan:

- a. de jachthouder in zijn jachtveld;
- b. personen met schriftelijke toestemming van de jachthouder, mits de jachthouder lid is van de wildbeheereenheid;
- c. leden van de wildbeheereenheid;
- d. personen in het gezelschap van de onder a, b of c bedoelde personen.'

Zonder tussenkomst van bovengenoemde uitvoerders kan de Faunabeheereenheid geen toestemming verlenen aan DUKE Faunabeheer te Lelystad. We zullen daarom aan voorschrift 1 de volgende volzin toevoegen: *'De toepassing van het middel DUKE's Carbon Dioxide geschiedt slechts door DUKE Faunabeheer te Lelystad met toestemming als bedoeld onder b, dan wel in gezelschap van de onder a, b of c genoemde personen.'*

Voorschrift 1 wordt daarom als volgt aangepast:

1. De Faunabeheereenheid Zuid-Holland kan de volgende personen schriftelijk toestemming geven voor uitvoering van deze opdracht:
 - a. de jachthouder in zijn jachtveld;
 - b. personen met schriftelijke toestemming van de jachthouder, mits de jachthouder lid is van de wildbeheereenheid;
 - c. leden van de wildbeheereenheid;
 - d. personen in het gezelschap van de onder a, b of c bedoelde personen.

De toepassing van het middel DUKE's Carbon Dioxide geschiedt slechts door DUKE Faunabeheer te Lelystad met toestemming als bedoeld onder b, dan wel in gezelschap van de onder a, b of c genoemde personen.

Doelpopulatie

In de opdracht hebben wij opgenomen dat: 'Via de jaarlijkse juli-telling wordt de ganzenpopulatie gemonitord. Indien de doelstand van één van de ganzensoorten zoals aangegeven in het FBP bereikt wordt, kunnen wij besluiten deze opdracht aan te passen.' We willen dit nader toelichten. Indien de doelstand van één van de ganzensoorten, zoals aangegeven in het Faunabeheerplan ganzen bereikt wordt, zullen wij heroverwegen of wij de opdracht gaan aanpassen. Bij onze heroverweging zullen wij meenemen dat slechts een doelpopulatie van één ganzensoort is behaald en het denkbaar is dat de populatie van die soort het jaar erop mogelijk weer zal stijgen. Daarnaast is het denkbaar dat beëindiging, vanwege op dat moment geldende opstandigheden, toch niet in de rede ligt.

¹ Provinciaal blad nr. 6788, 20 december 2016.

Besluit

Gelet op het voorgaande besluiten wij:

- Beslispunt I van het dictum van de opdracht van 20 april 2017 als volgt aan te passen in:
 - in afwijking van het bepaalde in de artikelen 3.1, eerste lid en 3.4, eerste lid, van de Wet Natuurbescherming een opdracht ex artikel 3.18, eerste lid van de Wet Natuurbescherming te geven aan personen met schriftelijke toestemming van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland ter beperking van de omvang van de populatie van de grauwe gans, brandgans, Canadese gans en gedomesticeerde grauwe gans in de provincie Zuid-Holland overeenkomstig het op 10 november 2015 door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland goedgekeurde Faunabeheerplan ganzen Zuid-Holland 2015-2020;
- Beslispunt IV van de opdracht van 20 april 2017 als volgt aan te passen in:
 - dat deze opdracht jaarlijks het gehele etmaal en zeven dagen per week geldig is in de periode 15 mei tot en met 31 juli, eindigend op 31 juli 2020.
- De tekst onder het kopje Bijlage op pagina 2 van de opdracht te vervangen door:
 - BIJLAGE I (NL) bij het besluit d.d. 13 mei 2015 tot toelating van het middel DUKE's Carbon Dioxide, toelatingnummer NL-0012083-0000, zoals opgenomen in bijlage 1 bij dit besluit.
- Bijlage 1 van de opdracht te vervangen door 'BIJLAGE I (NL) bij het besluit d.d. 13 mei 2015 tot toelating van het middel DUKE's Carbon Dioxide, toelatingnummer NL-0012083-0000', zoals opgenomen in bijlage 1 bij dit besluit;
- Voorschrift 1 van de opdracht van 20 april 2017, als volgt aan te passen:
 - De Faunabeheereenheid Zuid-Holland kan de volgende personen schriftelijk toestemming geven voor uitvoering van deze opdracht:
 - a. de jachthouder in zijn jachtveld;
 - b. personen met schriftelijke toestemming van de jachthouder, mits de jachthouder lid is van de wildbeheereenheid;
 - c. leden van de wildbeheereenheid;
 - d. personen in het gezelschap van de onder a, b of c bedoelde personen.
 De toepassing van het middel DUKE's Carbon Dioxide geschiedt slechts door DUKE Faunabeheer te Lelystad met toestemming als bedoeld onder b, dan wel in gezelschap van de onder a, b of c genoemde personen.
- Voorschrift 7 van de opdracht van 20 april 2017 te vervangen door:
 - Het middel DUKE's Carbon Dioxide mag slechts worden gebruikt volgens het toegelaten gebruik en de gebruiksvoorschriften zoals deze zijn vermeld onder punt 3 en 5 van bijlage I. Indien bijlage I wordt gewijzigd, dient conform de meest actuele versie te worden gehandeld.
- voor het overige uw bezwaren ongegrond te verklaren en de opdracht van 20 april 2017, onder aanvulling van de motivering, in stand te laten.

Beroep

Tegen dit besluit staat ingevolge artikel 8:1 van de Algemene wet bestuursrecht binnen **zes weken** na de dag van verzending beroep open bij de Rechtbank 's-Gravenhage, sector Bestuursrecht, Postbus 20302, 2500 EH Den Haag (bezoekadres Prins Clauslaan 60 te Den Haag).

Wij verzoeken u een kopie van het beroepschrift te zenden aan Omgevingsdienst Haaglanden, Postbus 14060, 2501 GB Den Haag.

Krachtens artikel 6:16 van de Algemene wet bestuursrecht schorst het beroep de werking van dit besluit niet. Gelet hierop kan - als tegen dit besluit beroep wordt aangetekend - ingevolge artikel 8:81 van de Algemene wet bestuursrecht bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank 's-Gravenhage, sector Bestuursrecht, Postbus 20302, 2500 EH Den Haag, een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening worden ingediend.

Wij verzoeken u een kopie van het verzoek om een voorlopige voorziening te zenden aan Omgevingsdienst Haaglanden, Postbus 14060, 2501 GB Den Haag.

Informatie

Voor vragen kunt u contact opnemen met de contactpersoon uit het briefhoofd. Wij verzoeken u daarbij het zaaknummer te vermelden.

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen.

[art.5.1-2e](#)

[art.5.1-2e](#)

plaatsvervangend directeur
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Bijlagen:

1. BIJLAGE I (NL) bij het besluit d.d. 13 mei 2015 tot toelating van het middel DUKE's Carbon Dioxide, toelatingnummer NL-0012083-0000 (kenmerk ODH-2017-00104555);
2. Advies van de Bezwarencommissie van 25 augustus 2017 (kenmerk ODH-2017-00093386).

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 02
E vergunningen@odh.nl
I www.odh.nl

Zaaknummer : 00473271
Ons Kenmerk : ODH-2017-00035383
Datum : 20 APR. 2017

Besluit Wet natuurbescherming

Onderwerp

Opdracht ex artikel 3.18, eerste lid, Wet natuurbescherming om de standganzenpopulatie in Zuid-Holland te beperken conform het op 10 november 2015 door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland goedgekeurde Faunabeheerplan ganzen Zuid-Holland 2015-2020.

Besluit

Wij besluiten:

- I. in afwijking van het bepaalde in de artikelen 3.1, eerste lid en 3.4, eerste lid, van de Wet natuurbescherming een opdracht ex artikel 3.18, eerste lid van de Wet natuurbescherming te geven aan personen met schriftelijke toestemming van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland ter beperking van de omvang van de populatie van de grauwe gans, brandgans, Canadese gans en gedomesticeerde grauwe gans in de provincie Zuid-Holland;
- II. dat bij de uitvoering van deze opdracht enkel gebruik kan worden gemaakt van de volgende methoden en middelen:
 - a. het doden met gebruikmaking van middelen die krachtens de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden zijn toegelaten of vrijgesteld, met inbegrip van de gebruikmaking van alle middelen of installaties die noodzakelijk zijn om die middelen toe te passen;
 - b. het vangen door middel van bijeendrijven, waaronder in elk geval wordt begrepen het gebruik van de vangkraal in combinatie met een middel als bedoeld in onderdeel a;
 - c. honden, niet zijnde lange honden;
- III. de voorschriften 1. tot en met 10. te verbinden aan deze opdracht;
- IV. dat deze opdracht jaarlijks geldig is in de periode 15 mei tot en met 31 juli, eindigend op 31 juli 2020.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

art.5.1-2e

art.5.1-2e

Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Bijlage

1. Etikettering van DUKE's Carbon Dioxide (toelatingsnummer NL-0012083-0000) van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (ODH-2017-00033065).

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

1. De Faunabeheereenheid Zuid-Holland kan de volgende personen schriftelijk toestemming geven voor uitvoering van deze opdracht:
 - a. de jachthouder in zijn jachtveld;
 - b. personen met schriftelijke toestemming van de jachthouder, mits de jachthouder lid is van de wildbeheereenheid;
 - c. leden van de wildbeheereenheid;
 - d. personen in het gezelschap van de onder a, b of c bedoelde personen.
2. De Faunabeheereenheid Zuid-Holland kan voorwaarden stellen bij het verlenen van de schriftelijke toestemming. De aangewezen personen dienen te voldoen aan deze voorwaarden.
3. Alle personen die aanwezig zijn bij een bestrijdingsactie dienen op de hoogte te zijn van de inhoud van dit besluit.
4. De uitvoerder van deze opdracht dient dit besluit tijdens een bestrijdingsactie bij zich te dragen, alsmede (een kopie van) de schriftelijke toestemming waarop de door de Faunabeheereenheid Zuid-Holland toegekende uitvoeringscode is vermeld.
5. Op de dag voorafgaand aan de actie dient vóór 20:00 uur door de uitvoerder melding te worden gemaakt bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, afdeling Toezicht en handhaving, team Groene Wetten. E-mailadres voor meldingen is meldingWnb@ozhz.nl, telefoonnummer is 078-7708081 (inspreken op antwoordapparaat). Hierbij moet de uitvoeringscode vermeld worden, evenals de locatie, de datum en het tijdstip waarop de bestrijdingsactie zal plaatsvinden.
6. Honden (niet zijnde lange honden) mogen enkel worden gebruikt voor het bijeendrijven van de ganzen.
7. De toepassing van CO₂ dient te gebeuren volgens de etikettering van DUKE's Carbon Dioxide (toelatingsnummer NL-0012083-0000) van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Bij een nieuwe etikettering dient conform de meest actuele versie te worden gehandeld.
8. Gevangen exemplaren van soorten waarop deze opdracht niet ziet, dienen onmiddellijk in vrijheid te worden gesteld.
9. Plastic merktekens, welke zich bevinden op gedode ganzen, dienen te worden geregistreerd op www.geese.org.
10. Metalen merktekens, welke zich bevinden aan gedode vogels, moeten onder opgave van plaats en datum worden gemeld bij het Vogeltrekstation, via www.griel.nl.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 10 november 2015 is het Faunabeheerplan ganzen Zuid-Holland 2015-2020 (hierna: FBP) door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland goedgekeurd.¹ Het uitgangspunt van het in het faunabeheerplan omschreven beheer voor standganzen is dat overgegaan dient te worden tot het terugbrengen van de ganzenpopulatie tot het in het faunabeheerplan omschreven doel is bereikt. Dit gezien het feit dat verjaging van ganzen ter voorkoming van schade niet (langer) voldoet c.q. effectief is en gezien de nog te verwachten groei van de populatie.

De afgelopen jaren is intensief beheer uitgevoerd met het geweer. Er hebben slechts enkele vangacties plaatsgevonden, met name in de 20-km zone rondom Schiphol, maar het vangen en doden is niet algemeen uitgevoerd. Ondanks het substantiële afschot en de behandeling van eieren is het doel van het faunabeheerplan nog lang niet in zicht.

Wij besluiten op grond van artikel 3.18, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) een opdracht te geven ter beperking van de omvang van de populatie van de grauwe gans, brandgans, Canadese gans en gedomesticeerde grauwe gans in de provincie Zuid-Holland. Deze opdracht dient te worden uitgevoerd in aanvulling op de zogenaamde zomerganzenonthefing en de vrijstelling zoals opgenomen in de Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland. De zomerganzenonthefing, de vrijstelling en deze opdracht hebben hetzelfde doel. Daarnaast maakt deze opdracht het gebruik en toepassing van enkele aanvullende methoden en een middel mogelijk om het beoogde doel te kunnen behalen.

Toetsingskader en grondslag beschikking

Op grond van artikel 3.1, eerste lid Wnb is het verboden om van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn opzettelijk te doden of te vangen, in dit geval de grauwe gans, brandgans² en Canadese gans. Op grond van artikel 3.4 Wnb is het verboden, indien het vangen of doden van vogels als bedoeld in artikel 3.1, eerste lid Wnb, bij of krachtens de Wnb is toegestaan, deze vogels te vangen of te doden met onder meer methoden voor massaal of niet-selectief vangen of doden van vogels³.

Op grond van artikel 3.18, eerste lid, Wnb kunnen Gedeputeerde Staten aan faunabeheereenheden of wildbeheereenheden, aan andere samenwerkingsverbanden van personen, of aan personen opdracht geven om, in afwijking van het bepaalde bij of krachtens artikelen 3.1 en 3.4, eerste lid Wnb, de omvang van een bij de opdracht aangeduide populatie van vogels te beperken. Deze opdracht kan worden verleend voor de redenen, genoemd in artikel 3.17, eerste lid, onderdeel a van de Wnb. Artikel 3.3, vierde en vijfde lid Wnb zijn van overeenkomstige toepassing op de opdracht. Dit betekent onder meer dat de opdracht alleen kan worden gegeven als er geen andere bevredigende oplossing bestaat, een of meer belangen worden gediend en de maatregelen niet leiden tot een verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten. Op grond van artikel 3.18, vierde lid, kan tevens opdracht worden gegeven voor het beperken van de omvang van populaties exoten of verwilderde dieren.

¹ Op 13 juni 2015 is een addendum ingediend, deze is niet in de goedkeuringsprocedure meegenomen.

² De brandgans is tevens genoemd in bijlage II bij het Verdrag van Bern. De dieren op deze bijlage vallen onder het beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (§3.2 van de Wnb). Omdat het toetsingskader van artikel 3.3 van de Wnb strikter is en minder wettelijke belangen kent op grond waarvan ontheffing verleend kan worden, zijn in dit besluit de verboden en het toetsingskader zoals deze volgen uit de Vogelrichtlijn (§3.1 van de Wnb) voor alle vogelsoorten aangehouden.

³ Artikel 3.4, eerste lid, onderdeel a, onder 2° Wnb.

Beoordeling

Algemeen

Het door de Faunabeheereenheid Zuid-Holland (hierna: FBE) beoogde beheer wordt in het FBP onderbouwd. Voor een volledige omschrijving en onderbouwing van het gewenste beheer, staat van instandhouding en de schades verwijzen wij naar het FBP. Deze opdracht wordt uitgevoerd in aanvulling op de zomerganzenonthefing en de provinciale vrijstelling, waarbij deze opdracht tevens het gebruik en toepassing van enkele aanvullende methoden en een middel mogelijk maakt om het beoogde doel te kunnen behalen.

Beleid

Uitgangspunt van het beleid⁴ in Zuid-Holland is na het afschaffen van de speciale foerageergebieden voor winterganzen in 2013 dat er rust dient te worden geboden aan de trekganzen die in de winterperiode hier verblijven. Alleen bij te velde staande kwetsbare gewassen mag dan worden opgetreden om schade door grauwe gans en kolgans veroorzaakt tegen te gaan.

Ten aanzien van de standganzen, vermeldt het ganzenbeleidskader het volgende:

"Ganzen, voor zover inheems, zijn beschermde vogels op grond van de Flora- en faunawet. Dat betekent dat zij alleen mogen worden bestreden als er sprake is van aantoonbare schade aan een in de wet genoemd erkend belang en er geen andere bevredigende oplossingen zijn. In dat geval kunnen Gedeputeerde Staten een vrijstelling (artikel 65 Flora- en faunawet), aanwijzing (artikel 67 Flora- en faunawet) of ontheffing (artikel 68 Flora- en faunawet) verlenen.

Gedeputeerde Staten willen de inheemse ganzenpopulaties in Zuid-Holland duurzaam in stand houden, waarbij een evenwicht wordt gevonden tussen:

- de omvang van de van nature voorkomende populaties ganzen, in relatie tot;
- de (lucht- en openbare) veiligheid en volksgezondheid;
- de schade aan flora en fauna (natuurwaarden);
- de schade aan landbouwgewassen;
- de beschikbare financiën voor schadetegemoetkomingen.

Daarom is afgesproken:

- met reductie van de populatie standganzen, de schade veroorzaakt door ganzen terug te brengen naar een acceptabel niveau;
- exoten en verwilderde gedomesticeerde soorten te bestrijden.

Hierdoor zullen de natuurgebieden een belangrijk deel van de ganzen kunnen herbergen, zal de noodzaak tot populatiereductie voor beheer en schadebestrijding sterk verminderen en wordt voldaan aan de internationale verplichtingen voor trekganzen.

De uitgangspunten en maatregelen voor het beheer van de ganzenpopulatie zijn vastgelegd in een faunabeheerplan voor ganzen, opgesteld door de Faunabeheereenheid Zuid-Holland. Dit faunabeheerplan is de grondslag voor het verlenen van (een) ontheffing(en) voor ganzen en moet voldoen aan de kaders van het provinciale beleid. Het met de Faunabeheereenheid Zuid-Holland overeengekomen beleid vormt het uitgangspunt voor de concrete uitwerking in het Faunabeheerplan Ganzen."

Beoordeling

In hoofdstuk 8 van het FBP wordt een overzicht gegeven van de doelpopulaties die met betrekking tot de diverse ganzensoorten (voor wat betreft de zomer) zullen worden nagestreefd. Het FBP beschrijft dat de aantallen standganzen de totale som van de gewenste aantallen ver te boven gaat.

Op 28 januari 2016 is een ontheffing (met kenmerk ODH-2015-00745305) verleend om de voortplanting van de diverse ganzensoorten te beperken en om ganzen te doden met het geweer – de zogenaamde zomerganzenonthefing.

⁴ Ganzenbeleidskader Zuid-Holland en bijbehorende Bijlage Uitwerking Ganzenbeleidskader Zuid-Holland 2014, Provinciaal Blad 2015 nr. 3157.

Het beheer dat op grond van deze ontheffing wordt uitgevoerd heeft er tot nu toe nog niet toe geleid dat de doelpopulaties van de diverse ganzensoorten worden benaderd. Om deze reden achten wij het vangen en doden van ruiende ganzen noodzakelijk, waarbij de toepassing van aanvullende methoden en een middel mogelijk gemaakt moet worden.

Geen andere bevredigende oplossing

In het FBP worden verschillende locatie-specifieke maatregelen behandeld die mogelijk kunnen worden ingezet om schade te voorkomen. Hieruit blijkt dat er geen andere effectieve bevredigende oplossingen bestaan ter beperking van de gewasschade door ganzen. Alle bekende middelen (zoals linten, vlaggen, knalapparaten, verstoring door de mens, etc.), hebben slechts een kortdurend effect als gevolg van gewinning op korte termijn. Het Faunafonds heeft naar vele alternatieve maatregelen onderzoek gedaan of laten doen, maar tot op heden is er geen bevredigend alternatief. De schade in de zomerperiode is daarmee rechtstreeks afhankelijk van de omvang van de ganzenpopulatie, waardoor schadereductie slechts via afschot en populatiereductie kan worden bereikt.

Luchtverkeer Schiphol

De aantasting van de veiligheid van het luchtverkeer is meer locatiegebonden en is vooral van toepassing in de 20-km zone rondom Schiphol en in de omgeving van Rotterdam The Hague Airport.

De doelpopulaties van de diverse ganzensoorten binnen de gehele 10-20 km zone rondom Schiphol (deel uitmakend van Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland) zijn apart beschreven in het *Ganzenbeheerplan omgeving Schiphol* uit 2013. Aan de samenstelling van dit plan werkten de drie provincies en drie FBE's, alsook het Ministerie van Infrastructuur en Milieu mee⁵. Ook uit dit plan blijkt het grote verschil tussen de doelpopulaties van de diverse ganzensoorten en de omvang van de toen (en ook nu) in dit gebied aanwezige aantallen ganzen.

Het risico van aanvaringen wordt verkleind door de uitwerking van verschillende en gezamenlijk ingezette oplossingsrichtingen (sporen) uit het Convenant reduceren risico vogelaanvaringen Schiphol 2016–2018⁶.

Het convenant kent vier sporen:

1. inzet van technische middelen om vogels te detecteren en te verjagen;
2. beperken van (nieuwe) vogelaantrekkende bestemmingen, activiteiten en vormen van grondgebruik;
3. beperken van het voedselaanbod voor vogels met specifieke aandacht voor overzomerende ganzen;
4. beperken van het aantal overzomerende ganzen.

Het gezamenlijke beleid zoals dat in het convenant is vastgelegd biedt tezamen de oplossing om het gestelde doel te bereiken, namelijk om het risico op een vogelaanvaring bij Schiphol zo veel mogelijk te verkleinen.

Wij menen dat er dan ook geen andere bevredigende oplossing is dan het reduceren van de populatie-omvang, waarbij onderhavige opdracht een cruciale rol speelt.

Belang

Hoofdstuk 6 van het FBP geeft aan op welke wijze het belang veiligheid van het vliegverkeer binnen de provincie in het geding kan komen, bij Schiphol en Rotterdam The Hague Airport. Aanvaringen tussen vliegtuigen en ganzen kunnen ernstige gevolgen hebben omdat vliegtuigmotoren in de meeste gevallen zullen beschadigen wanneer een gans naar binnen vliegt of naar binnen gezogen wordt. Gelet op de omvang en het gewicht van de meeste ganzen kan ook een botsing met een ander deel van een vliegtuig ernstige schade tot gevolg hebben.

Daarnaast is aan de hand van de schadehistorie (zie het FBP) gebleken dat het ontstaan van schade aan de landbouw rechtstreeks afhankelijk is van de aantallen ganzen die er zijn. Ganzen gaan immers overal in de provincie foerageren op grasland en op andere gewassen. Evenredig met de toename van het aantal

⁵ Het Ganzenbeheerplan omgeving Schiphol werd bij de provincie Zuid-Holland niet vastgesteld, omdat hier reeds een vigerend beheerplan zomerganzen bestond.

⁶ Staatscourant nr. 28410, 1 juni 2016.

aanwezige standganzen (juli tellingen Zuid-Holland: van bijna 103.000 stuks in 2007 tot bijna 164.000 stuks in 2013), stijgt de hoeveelheid landbouwschade van circa € 211.000 in 2007, via een piek in 2011-2012 van meer dan € 600.000, tot circa € 566.500 in 2013.

Wij menen dat uit het FBP voldoende blijkt dat deze twee wettelijke belangen in het geding zijn.

Staat van instandhouding

In hoofdstuk 5 van het FBP wordt de populatieontwikkeling van de ganzen behandeld. Het aantal overzomerende grauwe ganzen in Zuid-Holland bedroeg in de piek van 2013 circa 100.000 stuks, waarna in 2015 voor het eerst sprake lijkt van een duidelijke afname (72.651 stuks⁷). In 2016 is er weer een toename geconstateerd en zijn er 78.859 grauwe ganzen geteld⁸. Het aantal overzomerende brandganzen is gegroeid tot circa 30.000 stuks in de periode 2011-2013, het beeld is de laatste jaren fluctuerend. In 2016 zijn er 20.374 stuks geteld, een daling van 16% ten opzichte van het jaar ervoor⁸. Het aantal Canadese ganzen was circa 20.000 stuks in 2011-2014, maar is via een teruggang in 2015 van 15.425 stuks⁷ in 2016 weer terug op het niveau van ruim 20.000⁸.

De gedomesticeerde grauwe gans (ook wel soepgans genoemd) is aangemerkt als verwilderd dier, waardoor de soort in principe ongewenst is in Nederland en er geen rekening gehouden hoeft te worden met de staat van instandhouding.

Gezien de omvang van de populaties ganzensoorten die in Zuid-Holland en Nederland in de zomer leven, komt de gunstige staat van instandhouding van deze soorten niet in gevaar.

Middelen en methoden

Bij het geven van een opdracht dienen wij op grond van artikel 3.25, eerste lid van de Wnb de middelen aan te wijzen die voor het vangen en doden van de vogels mogen worden gebruikt. Ook dienen wij op grond van artikel 3.3, vijfde lid Wnb in elk geval voorschriften op te nemen, respectievelijk regels te stellen over de middelen, methoden of installaties die bij het vangen of doden van vogels worden gebruikt. Hierbij kunnen wij slechts middelen, methoden of installaties toestaan die bij algemene maatregel van bestuur zijn aangewezen. Deze lijst is opgenomen in artikel 3.9 van het Besluit natuurbescherming (hierna: Bn). Uit de toelichting bij het Bn blijkt dat wij bij ontheffingverlening uit de in artikel 3.9 Bn genoemde middelen en methoden het middel of de methode dienen te selecteren dat in de gegeven situatie – gezien het betrokken soort dier, de locatie en de andere omstandigheden die bij de handeling van het vangen of doden aan de orde kunnen zijn – het meest geschikt is.

In artikel 3.4, vierde lid, Wnb is opgenomen dat bij algemene maatregel van bestuur middelen, installaties of methoden kunnen worden aangewezen die in elk geval worden gerekend tot de middelen, installaties, onderscheidenlijk methoden, bedoeld in artikel 3.4, eerste lid, onderdeel a, onder 2° of 3° Wnb. In artikel 3.9 Bn is opgenomen welke middelen, onderscheidenlijk methoden als bedoeld in artikel 3.4, vierde lid, van de Wnb worden aangewezen. Het doden met gebruikmaking van 'middelen die krachtens de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden zijn toegelaten of vrijgesteld', in dit geval CO₂, is aangewezen als methode voor het massaal of niet-selectief vangen of doden als bedoeld in artikel 3.4, vierde lid Wnb.

Bij deze opdracht achten wij koolstofdioxide, inclusief de vangkraal (of een soortgelijk vang- en drijfmiddel) nodig om de dieren op te drijven en vangen, en honden het meest geschikt. Hieronder zullen wij dit per middel/methode onderbouwen.

Koolstofdioxide en een vangkraal

Als methode is in artikel 3.9, tweede lid, onder a Bn is aangewezen: "het doden met gebruikmaking van middelen die krachtens de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden zijn toegelaten of vrijgesteld, met inbegrip van de gebruikmaking van alle middelen of installaties die noodzakelijk zijn om die middelen toe te passen". Op 4 juni 2015 is bekend gemaakt dat het middel "DUKE's Carbon Dioxide" per 1 juni 2015 is

⁷ Integrale telling zomerganzen Zuid-Holland 2015, CLM Onderzoek en advies, november 2015.

⁸ Rapportage Integrale telling zomerganzen Zuid-Holland 2016, CLM Onderzoek en advies, november 2016.

toegelaten ingevolge de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden (toelatingsnummer NL-0012083-0000). Volgens bijlage I bij de toelating is het gebruik van dit middel uitsluitend toegestaan als professioneel middel voor de bestrijding van gevangen wilde ganzen op en in de omgeving van luchthavens ter bevordering van de luchtvaartveiligheid, en voor het beheer van ganzen in landbouwgebieden ter voorkoming van vraatschade aan gewassen.

In het Richtsnoer Ganzendoden⁹ heeft de Raad voor Dierenaangelegenheden antwoord gegeven op de vraag wat een uitvoerbare en maatschappelijk geaccepteerde methode is voor het doden van wilde (stand) ganzen die het onnodig lijden van de dieren voorkomt; afgewogen tegen de alternatieve dodingsmogelijkheden. De conclusie uit dit rapport is dat bij een grote populatiereductie vergassen met CO₂ de prioritaire dodingsmethode is. Ook is in het kader van de Wet natuurbescherming advies gevraagd aan de Raad voor Dierenaangelegenheden over de aanwijzing van middelen, methoden en installaties om vogels te vangen of te doden.¹⁰ De Raad concludeert dat voor het inzetten van gassen als dodingsmethode/-middel voor groepen ruiende ganzen het volledige Richtsnoer Ganzendoden kan worden aangehouden, waarin de concrete randvoorwaarden (in context) worden aangegeven wanneer deze methode vanuit dierenwelzijn acceptabel is. Als aanvulling dienen er eisen te worden gesteld aan de apparatuur (o.a. opbouw concentraties, meetapparatuur, zichtvenster) en het gebruik ervan (o.a. aantallen dieren, tijdsduur, expertise).

De Raad voor Dierenaangelegenheden adviseert de 'vangen en doden' methode (onder randvoorwaarden) ter plaatse in mobiele vergassingsapparatuur uit te voeren, omdat transport een aanvullende, vermijdbare welzijnsaantasting oplevert.⁹ Dit laatste en andere voorwaarden die gesteld dienen te worden aan het gebruik van CO₂ bij het doden van ganzen, zijn reeds opgenomen in de etikettering van DUKE's Carbon Dioxide die behoort bij de toelating van dit middel tot de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Wij hebben dan ook als voorschrift opgenomen dat de toepassing van CO₂ bij deze opdracht dient te gebeuren volgens de etikettering (bijlage 1).

De CO₂ wordt toegepast in speciaal geprepareerde containers of voertuigen. Voordat de CO₂ toegepast kan worden, worden ganzen in de ruiperiode samengedreven in vangmiddelen zoals een vangkraal. De ganzen zullen bijeengedreven worden over water en land. Deze methode staat in artikel 3.9, tweede lid, onder b: "het vangen door middel van bijeendrijven, waaronder in elk geval wordt begrepen het gebruik van de vangkraal in combinatie met een middel als bedoeld in onderdeel a". Aangezien dit de enige methode is om CO₂ te kunnen toepassen, is het geschikt zijn van dit middel onlosmakelijk verbonden aan het middel CO₂.

Op grond van het bovenstaande menen wij dat het bijeendrijven, vangen en vervolgens toepassen van CO₂ een geschikte methode is voor de beoogde populatiereductie van de standganzen.

Honden

Honden, niet zijnde lange honden, zijn aangewezen als toegestaan middel voor het vangen of doden van vogels in artikel 3.9, eerste lid, onder b van het Bn. Honden zullen bij de uitvoering van deze opdracht uitsluitend ingezet worden voor het bijeendrijven van de ganzen in een bepaalde richting. Bij uitgestrekte terreinen kunnen zij de uitvoerders assisteren. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling dat de honden ganzen zullen doden.

Doelpopulatie

Via de jaarlijkse jultelling wordt de ganzenpopulatie gemonitord. Indien de doelstand van één van de ganzensoorten zoals aangegeven in het FBP bereikt wordt, kunnen wij besluiten deze opdracht aan te passen.

⁹ Richtsnoer Ganzendoden, Raad voor Dierenaangelegenheden, 2012.

¹⁰ Verkorte Zienswijze over tien hulp-, vang- en dodingsmiddelen vogels. Raad voor Dierenaangelegenheden, 2016.

omgevingsdienst HAAGLANDEN

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de opdracht te kunnen uitvoeren. Die mogelijkheid geldt bijvoorbeeld voor de vergunning op grond van de Wet natuurbescherming in het kader van de gebiedenbescherming (Natura 2000). Hiervoor zijn wij bevoegd gezag.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan worden geconcludeerd dat deze opdracht kan worden gegeven voor de reductie van de populaties grauwe ganzen, brandganzen, Canadese ganzen en gedomesticeerde grauwe ganzen in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer en ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen.

DUKE's Carbon Dioxide

(toelatingsnummer: NL-0012083-0000)

Toegestaan is uitsluitend het professionele gebruik als middel voor het doden van gevangen wilde ganzen op en in de omgeving van luchthavens ter bevordering van de luchtvaartveiligheid, en voor het beheer van ganzen in landbouwgebieden ter voorkoming van vraatschade aan gewassen.

Product type: 15 (avicide)

Werkzame stof: kooldioxide (EC Nr 204-696-9)

Gehalte: 100%

Toelatinghouder: Duke Faunabeheer, Schoepenweg 24, 8243 PX Lelystad, Nederland

Datum van toelating: 1 juni 2015

Het middel mag uitsluitend worden toegepast met instemming van het per locatie bevoegd gezag in het kader van de Flora- en faunawet. Toepassing van het middel moet onderdeel zijn van een geïntegreerd plaagdierbestrijdingsbeleid (IPM). Methoden voor het weren of verjagen van de dieren kunnen hiervan deel uitmaken.

Gebruiksaanwijzing

DUKE's Carbon Dioxide wordt toegepast om ganzen, die overlast veroorzaken, na het vangen te doden. De gevangen ganzen worden in een gesloten ruimte gedurende 5 minuten blootgesteld aan een kooldioxideconcentratie van 70-90%. Deze concentratie moet na maximaal 1 minuut bereikt zijn. Het vervoer van levende ganzen naar de container dient tot een minimum worden beperkt.

Algemene instructie vooraf:

- Om voldoende werkzaamheid te garanderen en onnodig lijden van de ganzen te voorkomen moet de toevoer van kooldioxide in de containers voldoende zijn om de concentratie van 70 tot 90% (v/v) te bereiken binnen 1 minuut. Dat kan bereikt worden door de flow rate en het volume van de containers (bijvoorbeeld door verdelen in compartimenten) op elkaar aan te passen, waarbij rekening wordt gehouden met het aantal ganzen dat gedood moet worden.
- Voordat gestart wordt met het doden van ganzen moet de juiste flow rate ten opzichte van het volume van de gaskamer empirisch worden vastgesteld.

Algemene instructies bij de toepassing van kooldioxide bij het doden van ganzen:

- Controleer aan de druk van de gascilinder of er voldoende kooldioxide beschikbaar is.
- Plaats de ganzen in een afsluitbare container.
- Sluit de container.
- Voer met hiervoor geschikte doseer- en meetapparatuur kooldioxide aan de ruimte toe, totdat na maximaal 1 minuut de doelconcentratie van 70-90% is bereikt. Hiervoor is een kooldioxide detector aan de buitenkant van de container geplaatst.
- Voorkom bevriezing van de toevoerslangen door expansie van het gas.
- Sluit de toevoer van kooldioxide af en wacht minimaal 5 minuten.
- Controleer of de dieren overleden zijn, via een observatieluik of -venster.

- Indien de dieren overleden zijn, open dan de container in de buitenlucht of op een andere goed geventileerde plaats, zodat de kooldioxide kan ontsnappen. Wacht met betreden van de container tot de concentratie in de container gedaald is tot beneden 5000 ppm (0,5%).
- Voer de dode ganzen af naar de eindbestemming.

Nadere instructies voor de veiligheid van de werknemer:

- Wordt de container in een gesloten ruimte geopend, dan dient het volume van deze ruimte minimaal 180 maal het volume van de container te bedragen, zodat de 8 uur grenswaarde voor kooldioxide niet wordt overschreden.
- In incidentele gevallen indien de container of de ruimte waarin de container staat tijdens of korte tijd na beëindiging van de werkzaamheden betreden moet worden, dient een meting van de kooldioxideconcentratie uitgevoerd te worden met een persoonlijke kooldioxidedetector. Indien de concentratie kooldioxide de 15 minuten grenswaarde overschrijdt dienen geschikte persoonlijke beschermingsmiddelen gebruikt te worden.
- Als grenswaarde voor het betreden van de ruimte worden de beroepsmatige blootstellingslimieten voor kooldioxide gehanteerd: MAC-TGG 15 minuten: 15000 ppm (1,5%) en MAC-TGG 8 uur: 5000 ppm (0,5%).

Risico's en waarschuwingen

WAARSCHUWING

Bevat gas onder druk;
kan ontploffen bij verwarming.
Verstikkend in hoge concentraties.

OPSLAG

Op een goed geventileerde plaats bewaren.

Opslagcondities

Cilinders goed vastzetten om omvallen te voorkomen. Bewaar de houder beneden 50°C in een goed geventileerde ruimte. Houdbaarheid: 5 jaar.

Binnendringen van vocht in de houder moet worden voorkomen. Voorkom terugstroming in de houder. Gebruik goed gespecificeerde apparatuur die geschikt is voor dit product, bij de toegepaste druk en temperatuur. Raadpleeg uw leverancier in geval van twijfel. De installatie regelmatig op lekkage controleren. Raadpleeg de instructies van de leverancier, hoe om te gaan met de houder.

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 02
E vergunningen@odh.nl
I www.odh.nl

Zaaknummer : 00590541
Ons Kenmerk : ODH-2021-00035081
Datum : 6 mei 2021

Beschikking

Wet natuurbescherming - Beheer en schadebestrijding

Onderwerp

Opracht ex artikel 3.18, eerste lid, Wet natuurbescherming aan de Faunabeheereenheid Zuid-Holland om de omvang van de standganzen populatie gedurende de periode 15 mei tot en met 31 juli 2021 in Zuid-Holland te beperken. Het gaat om de volgende ganzensoorten: de grauwe gans, de Canadese gans en de gedomesticeerde grauwe gans. Het populatiebeheer zal geschieden door het doden met gebruikmaking van middelen die krachtens de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden zijn toegelaten of vrijgesteld al dan niet in combinatie met een vangkraal en honden, niet zijnde lange honden.

Besluit

Wij besluiten:

- I. een opdracht ex artikel 3.18, eerste lid van de Wet natuurbescherming te geven aan de Faunabeheereenheid Zuid-Holland ter beperking van de omvang van de populatie van de grauwe gans, Canadese gans en gedomesticeerde grauwe gans (ook aangeduid met soepgans) in de provincie Zuid-Holland;
- II. dat bij de uitvoering van deze opdracht enkel gebruik kan worden gemaakt van de volgende methoden en middelen:
 - a. het doden met gebruikmaking van het middel DUKE's Carbon Dioxide dat krachtens de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden is toegelaten of vrijgesteld, met inbegrip van de gebruikmaking van alle middelen of installaties die noodzakelijk zijn om dat middel toe te passen;
 - b. het vangen door middel van bijeendrijven, waaronder in elk geval wordt begrepen het gebruik van de vangkraal in combinatie met een middel als bedoeld in onderdeel a;
 - c. honden, niet zijnde lange honden.
- III. de voorschriften 1 tot en met 10 te verbinden aan deze opdracht;
- IV. dat deze opdracht geldig is van 15 mei tot en met 31 juli 2021.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

art.5.1-2e

Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Bijlagen:

1. Etikettering van DUKE's Carbon Dioxide (toelatingsnummer NL-0012083-0000) van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (ODH-2021-00073385).

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

1. De Faunabeheereenheid Zuid-Holland kan de volgende personen schriftelijk toestemming geven voor uitvoering van deze opdracht:
 - a. de jachthouder in zijn jachtveld;
 - b. personen met schriftelijke toestemming van de jachthouder, mits de jachthouder lid is van de wildbeheereenheid;
 - c. leden van de wildbeheereenheid;
 - d. personen in het gezelschap van de onder a, b of c bedoelde personen.
2. De Faunabeheereenheid Zuid-Holland kan voorwaarden stellen bij het verlenen van de schriftelijke toestemming. De aangewezen personen (zie voorschrift 1) dienen te voldoen aan deze voorwaarden.
3. Alle personen die aanwezig zijn bij een bestrijdingsactie dienen op de hoogte te zijn van de inhoud van dit besluit.
4. De uitvoerder van deze opdracht dient dit besluit fysiek dan wel digitaal tijdens een bestrijdingsactie bij zich te dragen, alsmede (een kopie van) de schriftelijke toestemming waarop de door de Faunabeheereenheid Zuid-Holland toegekende uitvoeringscode is vermeld.
5. Uiterlijk de dag voorafgaand aan de actie dient vóór 20:00 uur door de uitvoerder melding te worden gemaakt bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, afdeling Toezicht en handhaving, team Groene Wetten. E-mailadres voor meldingen is meldingWnb@ozhz.nl, telefoonnummer is 078-7708081 (inspreken op antwoordapparaat). Hierbij moet de uitvoeringscode vermeld worden, evenals de locatie, de datum en het tijdstip waarop de bestrijdingsactie zal plaatsvinden.
6. Honden (niet zijnde lange honden) mogen enkel worden gebruikt voor het bijeendrijven van de ganzen.
7. De toepassing van CO₂ dient te gebeuren volgens de etikettering van DUKE's Carbon Dioxide (toelatingsnummer NL-0012083-0000) van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (zie bijlage 1). Bij een nieuwe etikettering dient conform de meest actuele versie te worden gehandeld.
8. Gevangen exemplaren van soorten waarop deze opdracht niet ziet, dienen onmiddellijk in vrijheid te worden gesteld.
9. Plastic merktekens, welke zich bevinden op gedode ganzen, dienen te worden geregistreerd op www.geese.org.
10. Metalen merktekens, welke zich bevinden aan gedode ganzen, moeten onder opgave van plaats en datum worden gemeld bij het Vogeltrekstation, via www.griel.nl.

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

- Voor alle soorten - beschermd én onbeschermd - geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 31 december 2020 is de vorige opdracht¹ voor het vangen en doden van standganzen² door het gebruik van CO₂ en bijbehorende middelen in de provincie Zuid-Holland verlopen. Het beheer in deze opdracht was gebaseerd op het op 10 november 2015 goedgekeurde Faunabeheerplan ganzen Zuid-Holland 2015-2020 (hierna: FBP). De streefstanden van de populaties standganzen vastgelegd in het FBP zijn evenwel nog niet bereikt. In afwachting van het FBP ganzen Zuid-Holland 2020 – 2026 hebben Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland bij besluit van 18 februari 2021 het FBP 2015-2020 opnieuw goedgekeurd voor de periode van 1 maart 2021 tot 1 oktober 2021³ en heeft de Faunabeheereenheid Zuid-Holland (hierna: FBE) ons verzocht om dit jaar opdracht te geven tot het beperken van de populatieomvang van verschillende standganzen soorten, namelijk de grauwe gans, de brandgans, de Canadese gans en de gedomesticeerde grauwe gans, door middel van het vangen en het doden door het gebruik van CO₂ en bijbehorende middelen.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 Wet natuurbescherming zijn toegepast op deze beschikking.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wet natuurbescherming zijn wij bevoegd gezag voor het geven van de opdracht.

Toetsingskader en grondslag beschikking

Op grond van artikel 3.1, eerste lid, Wnb is het verboden om van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn opzettelijk te doden of te vangen.

Op grond van artikel 3.4, lid 1, onderdeel a, onder 2 Wnb is het verboden om, indien het vangen of doden van vogels als bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, Wnb, bij of krachtens de Wnb is toegestaan, deze vogels te vangen of te doden met onder meer methoden voor massaal of niet-selectief vangen of doden van vogels.

Op grond van artikel 3.18, eerste lid, Wnb kunnen wij aan faunabeheereenheden of wildbeheereenheden, aan andere samenwerkingsverbanden van personen, of aan personen opdracht geven om, in afwijking van – onder andere – het bepaalde bij of krachtens artikelen 3.1 en 3.4, eerste lid Wnb, de omvang van een bij de opdracht aangeduide populatie van vogels te beperken. Deze opdracht kan worden verleend voor de redenen, genoemd in artikel 3.17, eerste lid, onderdeel a van de Wnb. Artikel 3.3, vierde lid Wnb is van overeenkomstige toepassing op de opdracht. Dit betekent dat de opdracht alleen kan worden gegeven als er geen andere bevredigende oplossing bestaat, één of meer belangen met de opdracht worden gediend en de maatregelen niet leiden tot een verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten. Op grond van artikel 3.18, vierde lid Wnb kan tevens opdracht worden gegeven voor het beperken van de omvang van populaties exoten of verwilderde dieren.

Bij het geven van een opdracht dienen wij op grond van artikel 3.25, eerste lid van de Wnb de middelen aan te wijzen die voor het vangen en doden van de vogels mogen worden gebruikt. Ook dienen wij op grond van artikel 3.18, eerste lid, jo. artikel 3.3, vijfde lid Wnb in elk geval voorschriften op te nemen, respectievelijk regels te stellen over de middelen, methoden of installaties die bij het vangen of doden van vogels worden

¹ Besluit van 20 april 2017, kenmerk: ODH-2017-00035383, zaaknummer 00473271.

² Standganzen worden in het faunabeheerplan als volgt gedefinieerd: "ganzen die in ons land broeden en hun jaarcyclus (vrijwel) volledig in of nabij hun Nederlandse broedgebieden voltooien. De naam standgans maakt duidelijk dat deze soorten zomer en winter in Nederland verblijven."

³ Besluit van GS van Zuid-Holland d.d. 18 februari 2021, kenmerk PZH-2021-765719412

gebruikt, de tijd en plaats waarvoor de opdracht geldt, en de wijze waarop het risico voor het behoud van de vogelstand wordt beperkt.

Beleid

Gedeputeerde Staten willen de inheemse ganzenpopulaties in Zuid-Holland duurzaam in stand houden, waarbij een evenwicht wordt gevonden tussen:

- de omvang van de van nature voorkomende populaties ganzen, in relatie tot;
- de (lucht- en openbare) veiligheid en volksgezondheid;
- de schade aan flora en fauna (natuurwaarden);
- de schade aan landbouwgewassen;
- de beschikbare financiën voor schadetegemoetkomingen.

Daarom is afgesproken:

- met reductie van de populatie standganzen, de schade veroorzaakt door ganzen, terug te brengen naar een acceptabel niveau;
- exoten en verwilderde gedomesticeerde soorten te bestrijden.

Hierdoor zullen de natuurgebieden een belangrijk deel van de ganzen kunnen herbergen, zal de noodzaak tot populatiereductie voor beheer en schadebestrijding sterk verminderen en wordt voldaan aan de internationale verplichtingen voor trekganzen.

De uitgangspunten en maatregelen voor het beheer van de ganzenpopulatie zijn vastgelegd in het FBP 2015-2020 voor ganzen, opgesteld door de Faunabeheereenheid Zuid-Holland. Het met de Faunabeheereenheid Zuid-Holland overeengekomen beleid vormt het uitgangspunt voor de concrete uitwerking in het FBP Ganzen.

Beoordeling

Voorgeschiedenis en (aanvullende) stukken

Bij besluit van 20 april 2017 hebben wij op basis van het FBP 2015-2020 opdracht verleend om jaarlijks in de periode van 15 mei tot en met 31 juli, eindigend op 31 juli 2020, de omvang van de populatie van de grauwe gans, de brandgans, de Canadese gans en de gedomesticeerde grauwe gans in de provincie Zuid-Holland te beperken door gebruik te maken van het middel Duke's Carbon Dioxide. Onze besluiten op bezwaar van 7 en 13 oktober 2017 zijn door de rechtbank Den Haag vernietigd. In hoger beroep heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: ABRvS) bij uitspraak van 15 mei 2019 de uitspraak van de rechtbank weliswaar bevestigd, maar heeft mede op basis van tijdens de hoger beroepsprocedure aangeleverde aanvullende informatie aanleiding gezien om de rechtsgevolgen van de vernietigde besluiten in stand te laten⁴. Het gaat om de volgende documenten:

- Ganzenbeheerplan Omgeving Schiphol 2018-2024;
- Wageningen University and Research (WUR) rapport 'Analyse van de maand-data baankruisingen van groepen ganzen zoals door Schiphol aangeleverd' van 30 mei 2018;
- Nadere onderbouwing schadegegevens, Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn Advocaten en Notarissen, RR/JK/11009082 van 22 januari 2019.

In onze onderbouwing van dit besluit nemen wij derhalve de relevante overwegingen van de ABRvS m.b.t. de toetsingscriteria voor dit besluit als uitgangspunt en vullen deze aan met informatie die dateert van na 15 mei 2019. Deze informatie is tevens gebruikt voor het (nog niet goedgekeurde) Faunabeheerplan ganzen 2021 – 2026, te weten:

- Schadecijfers van ganzen in Zuid-Holland over 2012-2019, zoals aangeleverd door BIJ12;

⁴ ABRvS d.d. 15 mei 2019 ECLI:NL:RVS:2019:1535.

- Integrale telling standganzen Zuid-Holland, CLM Onderzoek en Advies, oktober 2019 en november 2020;
- Gevangen ganzen Zuid-Holland 2017-2020 onder vorige opdracht.

Streefstanden

De streefstanden zoals opgenomen in het FBP 2015 – 2020 zijn tot op heden nog niet bereikt (zie tabel 1). Voor 2020 zijn de volgende streefstanden vastgesteld: 35.500 grauwe ganzen, 19.500 brandganzen en een minimum aan Canadese ganzen en gedomesticeerde grauwe ganzen. Bij deze populaties zijn de risico's voor de vliegveiligheid en de schade aan gewassen aanvaardbaar volgens het Faunabeheerplan. Lagere streefstanden zijn volgens de Faunabeheereenheid niet haalbaar.

Tabel 1: streefstand per ganzensoort en populatiegrootte in 2020 in Zuid-Holland⁵

	<u>Streefstand</u> <u>2020</u>	<u>Tellingen juli</u> <u>2020</u>
Grauwe gans	35.500	111.172
Brandgans	19.500	21.645
Canadese gans	minimaal	24.898
Soepgans	minimaal	2.634

Uit de standganzen telling door CLM uit 2020⁶ (tabel 2) blijkt dat de aantallen van de grauwe gans en de Canadese gans zijn toegenomen over de afgelopen jaren. Voor de brandgans geldt dat deze sinds 2012 afneemt en aangezien de streefstand bijna bereikt is, is populatiebeperking van de brandgans – in ieder geval voor 2021 - niet noodzakelijk. De aantallen van de gedomesticeerde grauwe gans blijven over de afgelopen jaren stabiel.

Tabel 2: populatiegrootte per jaar en ganzensoort

	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>
Grauwe gans	73.627	76.167	78.396	72.703	77.031	88.002	93.426	95.225	111.172
Brandgans	27.996	19.074	21.899	27.891	20.374	23.581	19.763	20.804	21.645
Canadese gans	18.451	15.591	19.933	15.425	20.294	21.399	21.063	23.048	24.898
Soepgans	3.634	2.640	3.100	2.477	2.701	2.702	2.807	2.771	2.634

Beheer van standganzen

Om de bovengenoemde streefstanden te bereiken worden meerdere methoden van beheer toegepast op de standganzen populaties, waaronder afschot, nestbehandeling en vangen. Daarnaast worden locatie-specifieke maatregelen getroffen, zoals het weren en verjagen van ganzen, het plaatsen van kuikenwerende rasters en de inzet van foerageergebieden.⁷ Voor afschot, nestbehandeling en eierbewerking zijn vrijstellingen en een ontheffing van toepassing.

Vrijstelling

Voor de grauwe gans geldt een vrijstelling voor verjagend afschot van percelen met kwetsbare gewassen van 1 november tot en met 15 februari voor de regio Noordelijke Delta en van 1 november tot en met 29 februari in de regio's Delfland, Schieland, Veenweiden en Zuid-Holland-Noord. Voor de Canadese gans geldt dat deze gedurende het gehele jaar mag worden bestreden met het geweer onder de landelijke vrijstelling als bedoeld in artikel 3.15, eerste lid, van de Wnb. De gedomesticeerde grauwe gans (ook wel 'soepgans' genoemd) is niet beschermd en op grond van het aanwijzingsbesluit⁸ ex artikel 67 uit 2012 mag de gedomesticeerde grauwe gans worden bestreden met het geweer, een vangkooi en netten al dan niet

⁵ Faunabeheerplan ganzen Zuid-Holland 2015-2020

⁶ Integrale telling standganzen Zuid-Holland 2020, CLM Onderzoek en Advies, november 2020

⁷ Zie hoofdstuk 7 FBP 2015-2020.

⁸ Aanwijzingsbesluit ex artikel 67 Flora- en faunawet, Zuid-Holland van 2012

gebruikmakend van lokmiddelen. De inzet van vangkraal en CO₂ zijn echter niet in het aanwijzingsbesluit geregeld.

De afgelopen jaren is onder de vorige opdracht ook beheer van standganzen door middel van vangen en gebruik van CO₂ uitgevoerd (tabel 3). Men heeft echter geen optimaal gebruik kunnen maken van de opdracht als gevolg van de bezwaar- en beroepsprocedures, de kosten en de capaciteit van de uitvoerder DUKE's Faunabeheer.⁹

Tabel 3: aantallen gevangen ganzen vanaf 2017¹⁰

	2017	2018	2019	2020
Grauwe gans	1210	80	437	221
Brandgans	0	2	0	0
Canadese gans	413	161	647	404
Soepgans	0	40	0	37

Wanneer de opdracht optimaal benut kan worden levert deze methode een extra bijdrage aan het beperken van de standganzen populaties naast de andere, hiervoor genoemde, beheervormen. Per tijdseenheid kunnen meer ganzen worden bestreden dan met bijvoorbeeld het geweer. Dit komt ten goede aan het sneller terugdringen van de standganzen populaties. Bovendien kan deze manier van beheer toegepast worden op locaties waar bestrijding met het geweer niet is toegestaan of niet wenselijk is, zoals binnen de bebouwde kom en in natuurgebieden.

Toetsingscriteria

Wij zijn bevoegd een opdracht te verlenen indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat, één of meer wettelijke belangen met de opdracht worden gediend en de maatregelen niet leiden tot een verslechtering van de staat van instandhouding van de grauwe gans en de Canadese gans (artikel 3.18 lid 1 jo. artikel 3.17 lid 1 sub a Wnb). Voor de gedomesticeerde grauwe gans hoeven wij op grond van art. 3.18 lid 4 Wnb niet te toetsen aan de staat van instandhouding en andere bevredigende oplossingen.

Geen andere bevredigende oplossing

Dit toetsingscriterium ziet op andere oplossingen dan beperking van de populatieomvang door middel van het doden van ganzen om het risico voor de vliegveiligheid en de landbouwschade veroorzaakt door standganzen tot aanvaardbare proporties te beperken. De andere beheermethoden die ook tot gevolg hebben dat ganzen worden gedood behoren hier dus niet toe. Het gaat bij dit criterium dus niet om het gebruik van (het dodingsmiddel) CO₂, maar om andere bevredigende oplossingen waarbij ganzen niet gedood worden. De alternatieve beheermethoden blijken evenwel onvoldoende om de schade aan gewassen terug te dringen en de veiligheid van het luchtverkeer te bevorderen, welke beiden samenhangen met de grootte van de standganzenpopulatie en de locatie. Zoals de ABRvS in punt 7.2 van haar uitspraak van 15 mei 2019 heeft geoordeeld hebben wij nauwkeurig en treffend gemotiveerd dat er in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer en ter voorkoming van schade aan gewassen geen andere bevredigende oplossing is dan het reduceren van de populatieomvang van ganzen.

Wij menen dat er dan ook geen andere bevredigende oplossing is dan het reduceren van de populatieomvang, waarbij onderhavige opdracht, zoals hiervoor reeds opgemerkt, een belangrijke aanvulling is op de bestrijding met het geweer. Alle mogelijke middelen zijn noodzakelijk om zo snel als mogelijk de vastgestelde streefaantallen te bereiken ten behoeve van het voorkomen van schade aan gewassen en ter bevordering van de veiligheid van het luchtverkeer, zo ook door gebruik te maken van CO₂.

⁹ Evaluatie NRV Convenant Schiphol 2016-2018

¹⁰ Bron: Faunabeheereenheid Zuid-Holland

Belang

Luchtveiligheid

Aanvaringen tussen vliegtuigen en ganzen kunnen ernstige gevolgen hebben omdat vliegtuigmotoren in de meeste gevallen zullen worden beschadigd wanneer een gans naar binnen vliegt of naar binnen gezogen wordt. Gelet op de omvang en het gewicht van de meeste ganzen kan ook een botsing met een ander deel van een vliegtuig ernstige schade tot gevolg hebben. Uit punt 7.1 van de uitspraak van de ABRvS van 15 mei 2019 blijkt dat wij, op grond van het Ganzenbeheerplan Omgeving Schiphol 2018-2024 en het rapport van de WUR van 30 mei 2018, in combinatie met hetgeen reeds in het bestreden besluit ter onderbouwing daarvan was opgenomen, een oorzakelijke relatie hebben mogen aannemen tussen de omvang van de populatie ganzen rond de luchthaven Schiphol en het aantal risicovolle baankruisingen. Op grond daarvan hebben wij ons op het standpunt mogen stellen dat de kans dat een standgans betrokken was bij een incident, zoals opgenomen in tabel 6.4 (op basis van incidenten uit 2012 en 2013) van het FBP, aanzienlijk is. Zoals tabel 4 laat zien blijft het totale aantal aanvaringen met ganzen in de jaren na 2013 'on and off airport', met uitzondering van de jaren 2014 en 2017, schommelen rond de 4. Het hoge aantal van 10 in 2015 lijkt een incidentele uitschieter. In 2020 hebben zich geen aanvaringen voorgedaan, maar dat heeft te maken met de gevolgen van het Covid-19 virus, waardoor er veel minder vluchten zijn uitgevoerd. Uit de cijfers leiden wij af dat het reduceren van de in de opdracht aangewezen populaties van ganzen nodig blijft in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer.

Tabel 4: totaal aantal aanvaringen met ganzen bij luchthaven Schiphol in de periode van 2012 - 2020¹¹

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
On airport	2	3	1	5	4	1	3	4	0
On and off airport	4	4	2	10	5	1	3	4	0

Landbouwschade

In punt 7.1 heeft de ABRvS in haar uitspraak geconcludeerd dat, hoewel er fluctuaties over de jaren 2000-2017 te zien zijn, het algemene beeld is dat de schade stijgt met de omvang van de populatie. Daarmee hebben wij aannemelijk gemaakt dat er een oorzakelijke relatie is in de verhouding tussen de omvang van de populatie en de getaxeerde schade en dat wij nauwkeurig en treffend hebben gemotiveerd dat zich een concrete dreiging van belangrijke schade voordoet.

Onderstaande tabellen laten zien dat ook na 2017 de schadecijfers wat betreft de grauwe gans fors zijn gestegen en wat betreft de Canadese gans na een daling in 2018 in 2019 weer zijn gestegen¹². Deze schadecijfers zijn gebaseerd op taxaties die gedaan worden in het kader van een tegemoetkomingsaanvraag. De schade veroorzaakt door Canadese gans en soepgans komt echter in beginsel niet in aanmerking voor een tegemoetkoming. De opgenomen schadecijfers voor deze soorten vormen dan ook geen realistisch beeld van de daadwerkelijke schade.

Tabel 5: getaxeerde schade (som van 1^e snede, najaarsnede en zomersnede) per ganzensoort per jaar (in euro's)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Grauwe gans	367.878	388.421	338.568	300.759	394.387	584.485	593.461	672.918
Canadese gans	4.725	8.912	3.695	6.088	2.178	5.013	3.564	7.827
Soepgans	374	6	117	106	232	-	-	14

¹¹ Bron: Schiphol d.d. 13 april 2021

¹² Bron: BIJ12/Faunazaken d.d. 8 april 2021

Tabel 6: getaxeerde schade (som van 1^e snede, najaarsnede en zomersnede) per ganzensoort per schadejaar (in kg droge stof)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Grauwe gans	1.631.977	1.494.439	1.366.539	1.357.191	1.806.494	2.407.275	2.391.620	2.696.577
Canadese gans	21.055	35.673	15.147	27.732	10.160	22.608	15.178	31.416
Soepgans	1.700	25	450	461	1.105	-	-	64

Tabel 2 laat zien dat de omvang van de populatie grauwe gans fors en Canadese gans licht is gestegen in de jaren 2018 en 2019. Dit komt overeen met de schadecijfers van beide soorten. Op grond van deze informatie concluderen wij dat er nog steeds een oorzakelijke relatie is tussen omvang van de populatie en getaxeerde schade, waarmee wij voldoende hebben gemotiveerd dat zich een concrete dreiging van belangrijke schade voordoet.

Op grond van het bovenstaande trekken wij de conclusie dat de opdracht het belang van de luchtveiligheid dient en landbouwschade voorkomt.

Staat van instandhouding

Het aantal grauwe ganzen in Zuid-Holland heeft sinds 2012 meerdere fluctuaties gekend en is in 2020 op zijn hoogst met meer dan 110.000 individuen (zie tabel 2). SOVON beoordeelt de staat van instandhouding van de grauwe gans als 'gunstig', zowel als broedvogel als niet-broedvogel¹³.

Ook voor de Canadese gans is de populatie in 2020 op zijn hoogst met circa 23.000 individuen (zie tabel 2). De Canadese gans is aangewezen als soort die niet in zijn voortbestaan wordt bedreigd of dat gevaar loopt en in het gehele land schade aanricht. De soort is derhalve op de landelijke vrijstellingslijst geplaatst. Daarnaast beoordeelt SOVON de staat van instandhouding van de Canadese gans ook als 'gunstig', zowel als broedvogel als niet-broedvogel¹⁴.

Gezien het feit dat de huidige omvang van de populaties standganzensoorten die in Zuid-Holland leven zich ver boven de streefstanden bevindt (zie tabel 1), zijn wij van mening dat de opdracht niet leidt tot een verslechtering van de staat van instandhouding van de in dit besluit opgenomen soorten standganzen.

Middelen en methoden

Bij het geven van een opdracht dienen wij op grond van artikel 3.25, eerste lid van de Wnb de middelen aan te wijzen die voor het vangen en doden van de vogels mogen worden gebruikt. Ook dienen wij op grond van artikel 3.3, vijfde lid Wnb in elk geval voorschriften op te nemen, respectievelijk regels te stellen over de middelen, methoden of installaties die bij het vangen of doden van vogels worden gebruikt. Hierbij kunnen wij slechts middelen, methoden of installaties toestaan, die zijn opgesomd in artikel 3.9 leden 1 en 2 van het Besluit natuurbescherming (hierna: Bnb). Hieronder valt het vangen door bijeenrijven, waaronder in elk geval wordt begrepen het gebruik van de vangkraal in combinatie met het doden met gebruikmaking van middelen die krachtens de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden zijn toegelaten of vrijgesteld (artikel 3.9 lid 2 sub a en b Bnb).

Tegelijkertijd verbiedt artikel 3.4, lid 1 onder a sub b Wet natuurbescherming het gebruik van middelen, installaties of methoden voor massaal of niet-selectief vangen of doden van vogels, waartoe onder andere het doden met gebruikmaking van 'middelen die krachtens de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden zijn toegelaten of vrijgesteld', in dit geval CO₂, behoort (artikel 3.4 lid 4 Wnb jo. art. 3.9 lid 3 Bnb). Op grond van artikel 3.18 lid 1 Wet natuurbescherming zijn wij bevoegd af te wijken van art. 3.4 lid 1 Wnb.

¹³ <https://www.sovon.nl/nl/soort/1610>

¹⁴ <https://www.sovon.nl/nl/soort/1661>

Bij deze opdracht achten wij het gebruik van koolstofdioxide (CO₂), de vangkraal (of een soortgelijk vang- en drijfmiddel) en honden, niet zijnde lange honden, om de dieren op te drijven en te vangen, de meest geschikte methoden. Hieronder zullen wij dit per methode onderbouwen.

Koolstofdioxide en een vangkraal

Op 4 juni 2015 is bekend gemaakt dat het middel "DUKE's Carbon Dioxide" per 1 juni 2015 is toegelaten ingevolge de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden (toelatingsnummer NL-0012083-0000). Volgens bijlage I bij de toelating is het gebruik van dit middel uitsluitend toegestaan als professioneel middel voor de bestrijding van gevangen ganzen op en in de omgeving van luchthavens ter bevordering van de luchtvaartveiligheid, en voor het beheer van ganzen in landbouwgebieden ter voorkoming van vraatschade aan gewassen.

Voorwaarden die gesteld worden aan het verantwoord gebruik van CO₂ bij het doden van ganzen¹⁵, zijn opgenomen in de etikettering van DUKE's Carbon Dioxide die behoort bij de toelating van dit middel op grond van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Wij hebben dan ook als voorschrift 7 opgenomen dat de toepassing van CO₂ bij deze opdracht dient te gebeuren volgens de etikettering (bijlage 1).

De CO₂ wordt toegepast in speciaal geprepareerde containers of voertuigen. Dit gebeurt ter plaatse in mobiele containers of voertuigen, omdat het transport van de nog levende gevangen ganzen een aanvullende, maar vermijdbare, welzijnsaantasting oplevert. Voordat de CO₂ toegepast kan worden, worden ganzen in de ruiperiode samengedreven in vangmiddelen zoals een vangkraal. De ganzen zullen bijgedreven worden over water en land. Aangezien dit de enige methode is om CO₂ te kunnen toepassen, is het gebruik ervan onlosmakelijk verbonden aan het middel CO₂.

Op grond van het bovenstaande menen wij dat het bijedrijven, vangen en vervolgens toepassen van CO₂ een geschikte methode is voor de beoogde populatiereductie van de standganzen ten behoeve van het voorkomen van schade aan gewassen en ter bevordering van de veiligheid van het luchtverkeer.

Honden

Honden, niet zijnde lange honden, zijn aangewezen als toegestaan middel voor het vangen of doden van vogels in artikel 3.9, eerste lid, onder b van het Bnb. Honden zullen bij de uitvoering van deze opdracht uitsluitend ingezet worden voor het bijedrijven van de ganzen in een bepaalde richting. Bij uitgestrekte terreinen kunnen zij de uitvoerders assisteren. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling dat de honden ganzen zullen doden.

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de opdracht te kunnen uitvoeren. Die mogelijkheid geldt bijvoorbeeld voor de vergunning op grond van de Wet natuurbescherming in het kader van de gebiedenbescherming (Natura 2000). Hiervoor zijn wij bevoegd gezag.

Conclusie

Wij besluiten op grond van artikel 3.18, eerste lid, van de Wet natuurbescherming voor de periode 15 mei tot en met 31 juli 2021 opdracht te geven aan de Faunabeheereenheid Zuid-Holland om door middel van het vangen en doden van ganzen met gebruikmaking van CO₂ de omvang van de populatie van de grauwe gans, Canadese gans en gedomesticeerde grauwe gans in de gehele provincie Zuid-Holland te beperken in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer en ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen.

¹⁵ Zie Richtsnoer Ganzendoden, Raad voor Dierenaangelegenheden, 2012.